„Lasciate ogni speranza..."

Astăzi orașul Las Vegas își face reclama de a fi cel mai mare, cel mai popular, cel mai luxos și cel mai cinstit centru de jocuri de noroc din lume. Este ușor să faci o afirmație ca aceasta, dar cum o susții ?

Întrebarea cel mai des auzită la Las Vegas este, firește, cea referitoare la onestitatea jocurilor practicate aici, pentru că întreaga istorie cunoscută a jocurilor de noroc, în orice civilizație, arată că „hazardul" se asociază în mod sigur cu înșelăciunea. Vegas-ul pretinde că pentru prima oară în istorie aici se practică un joc cinstit. Ar putea pretinde altceva ? Există și unele garanții: Nevada are legi drastice în privința aceasta și o poliție bine instruită. Un alt motiv pentru care am putea credita ideea de cinste este simplă, negustorească — orice firmă, în măsura în care-și face și păstrează buna reputație își păstrează și clienții de pe urma cărora trăiește. Cota de cîștig legal al cazinourilor este destul de ridicată (pînă la 18 la sută), și atunci — susțin cazinourile — pentru ce ne-am bate capul să furăm? Oricum, există o Comisie de Stat pentru Jocurile de Noroc care ține un ochi deschis asupra tranzacțiilor dintre jucători și cazinouri. Această Comisie, de exemplu, refuză legalizarea datoriilor de joc, în sensul că statul nu urmărește un debitor al cazinourilor, ele fiind în situația de a-și recupera banii cu mijloacele lor proprii. Dar legalizarea datoriilor de joc ar fi în ultimă instanță dezastruoasă pentru industria de jocuri. Ziarele ar fi pline de istorii cu oameni de afaceri care s-au ruinat la mesele de joc, cu datorii neplătite și cu falimente, poate și cu sinucideri, ceea ce ar fi departe de a constitui cea mai bună reclamă pentru Las Vegas.

Spectacole la Las Vegas

Turistului care vine la Las Vegas, potențialului jucător, trebuie să i se ofere totul pentru ca el să se simtă bine, pentru a-și lăsa cu plăcere banii nu numai la mese de joc. Pentru aceasta nimic nu se precupețește. Hoteluri elegante, placate cu marmură și lămpi sofisticate, restaurante distinse cu servicii și bucătărie de înaltă clasă, piscine selecte, boutique-uri cu cele mai pitorești și mai neașteptate nimicuri, la prețuri astronomice și în ambalaje care iau ochii, precum și întregul cortegiu de elemente care contribuie la impresia de fast, eleganță. Printre acestea un loc de frunte îl ocupă spectacolele de varietăți, de music hall, de revistă, show-urile. Mii de fete frumoase din toată America — și nu numai din America — vin aici și-și oferă serviciile ca dansatoare și cîntărețe. Mari vedete ca Ann-Margaret, Shirley MacLaine, Dean Martin, Frank Sinatra, Barbra Streisand etc. sînt invitate să dea showuri, care sînt bine plătite. Se întîmplă de multe ori ca banii cîștigați astfel vedeta să-i cheltuie în aceeași seară la masa de joc, dar asta nu face decît să crească reclama și să sporească vînzarea ! Corpuri de balet cu programe exotice, trupe subacvatice, acrobați, dansatori excentrici, sclipici, mult sclipici, paiete, toalete mirobolante sau microscopice, pene și mărgele — mai puțin artă adevărată ! — nimic nu se pierde din vedere pentru a atrage publicul, pentru a-l dinamiza, pentru a-i da dispoziția cea mai bună, care să-l mîne spre mesele de joc.

Animatorul — Animatoarea

Cel mai mic în ierarhia angajaților unui cazino este animatorul. Sînt persoane care joacă la mesele de joc cu banii cazinoului pentru a crea impresia de animație. Astăzi ei sînt folosiți mai ales la mesele de baccarat. Mai sînt numiți „deschizători de joc". Îi poți recunoaște după faptul că mizează pe sume modeste. Circulă multe povești despre animatori. Sînt adesea recrutați dintre jucătorii decavați. Jucînd cu banii cazinoului — pierde sau cîștigă — venitul lor este același (aproximativ 150 dolari săptămînal) dar în felul acesta își pot satisface „la rece" pasiunea pentru risc și joc. Unii dintre ei mai pot avea și noroc. Pot cîștiga săptămîni întregi, dar banii se întorc în casa cazinoului. În mod inevitabil, atunci își riscă propriile salarii, în alte cazinouri, și aproape inevitabil pierd. Alți animatori pot să piardă în mod constant banii cazinoului la care sînt angajați. Venindu-le ideea că, statistic vorbind, nu pot pierde încontinuu, își riscă banii în altă parte, și — înfruntînd eroic statisticile — pierd și de astă dată ! Toate acestea sînt chestiuni curente. Povestea clasică a animatoarei este de regulă următoarea : tînără, frumoasă, dar fără noroc, se pomenește într-o bună

zi și fără nici o situație în Las Vegas. Se angajează ca „animatoare" într-un cazino. Dar dacă are neșansa să placă directorului sau oricărui alt funcționar sau lucrător din cazino și nu cedează se vede aruncată pe stradă fără nici o explicație. Și atunci... cedează ! Odată, de două ori, de trei ori. Apoi din animatoare de cazino devine animatoare de alt gen, și cantonează în „cea mai veche meserie din lume", ca să-i zicem astfel.

Cazinourile nu fac nici un secret din existența animatorilor. Se știe că jucătorilor le place să fie anturați, să li se dea impresia de animație și „lume bună".

DAR, NU UITAȚI: există unele trucuri, pe care — dacă un cazino vrea — le poate folosi în detrimentul jucătorului. La masa cu zaruri este destul de simplu — se pun în circulație zaruri trucate, cu centrul de greutate schimbat și care au deci tendința să cadă cu o anumită față în sus. Ele sînt folosite de obicei noaptea tîrziu, cînd jucătorii sînt obosiți, băuți, surexcitați și schimbarea trece neobservată.

La ruletă — te pot face praf! Există mijloace de a controla roata care se învîrtește cu ajutorul unor magneți electronici disimulați în masă și o bilă care are miezul de oțel. Apăsînd unele butoane fixate sub masă, crupierul poate dirija „soarta" după bunul lui plac. Dar un cazinou în care s-ar dovedi existența unor asemenea instalații și-ar pierde imediat autorizația de funcționare! Mai curentă este îndemînarea crupierului care poate influența roata, pornind-o într-un anume fel, sau iuțeala de mînă cu care saltă bila. Metoda, desigur, nu este infailibilă — dar mai poate ajuta! Un truc curent este să învîrți roata foarte încet astfel ca bila să sară în căsuța imediat următoare.

La „vingt-et-un" — ca la toate jocurile care se joacă cu cărți — trișorul de meserie rămîne suveran. Cărțile însemnate sînt dulci copilării, sînt nimic pe lîngă degetele sale experte și îndelung exersate, care-ți scot oricînd, orice carte, fără cel mai mic efort aparent.

Paradoxal, dar cazinourile au poliția lor care supraveghează desfășurarea jocurilor și care are tot interesul să depisteze jucătorii necinstiți; aceștia fac faimă rea locurilor unde joacă, riscă să arunce asupra cazinoului anatema Comisiei și a poliției și produsul prestidigitației lor este destinat uzului lor personal. Deci cazinourile au tot interesul să-i combată și să-i elimine. Bineînțeles în măsura în care omenește este posibil.

Prin hățișul atîtor trucuri — multe știute, dar și mai multe neștiute — înfruntînd hazardul capricios, puține speranțe mai rămîn jucătorului cinstit.

Cu mîna pe inimă vă spun că Las Vegas este, din punct de vedere psihologic, cel mai periculos loc în care se poate juca.

Cazinourile sînt deschise 24 de ore pe zi. Ele dețin metodele cele mai sofisticate de acordare a creditului. Oferă gratuit băuturi, mîncare, spectacole cu cele mai vestite staruri internaționale, bucură ochiul cu cele mai frumoase fete. Cumpără fise de 1 000 sau 2 000 de dolari și vei fi tratat cu respectul acordat nobilimii de viță în Franța sau Anglia. Poți fi duce pentru o zi sau lord pentru o săptămînă.

Cazinourile de la Las Vegas au o atmosferă a lor, specifică. Lumina naturală este filtrată pentru a proteja jucătorii de un impact prea puternic. Timpul este eludat. Nu se află ceasuri la vedere nicăieri. O muzică vagă, izvorînd din pereți parcă, completează atmosfera. Te

afli parcă în pădurea adormită sub vrajă, aşteptîndu-l pe Prinţul Norocului să vină să-ţi întindă mîna şi să-ţi zîmbească. Şi nici nu mai apare aşa de important că buzunarele îţi sînt golite în timp ce dormi.

Aspectul de noapte al Las Vegas-ului este de o vulgaritate izbitoare : închipuiţi-vă un orăşel iluminat literalmente de milioane de lumini, înconjurat de deşert. Firme mari, ţipătoare, cu litere de-o şchioapă, literalmente peste tot, de multe ori de un gust îndoielnic, invitîndu-te prin pulsaţii de neon să joci, să joci, să joci ! Cuvîntul deşănţare mi se pare cel mai potrivit. Poţi alege Palatul lui Cesar unde eşti întîmpinat de aur şi togi albe. Cazinoul Tropicana, Cazinoul MGM-ului, al vedetelor de lux, capitonat în pluş roşu, Cazinoul Hilton, în stil clasic englezesc, Glitter Gulch în stil Western stilizat, Four Queens, The Golden Nugget, Binion's Horseshoe ori The Mint. Toţi intră cu speranţa cîştigului şi cu ceva bani în buzunar. Foarte puţini ies cu cîştiguri, iar cei mai mulţi cu buzunarele goale şi cu amărăciunea în suflet. Un anunţ în „Los Angeles Times" invită amatorii pentru 10 dolari pe zi casă-masă (masă însemnînd ouă cu şuncă ori, de cîte ori doreai în timpul zilei), televizor, intrare (atenţie — numai intrare !) liberă în localuri şi cafenele. O statistică dată publicităţii arată că peste 90 la sută dintre vizitatori părăsesc Las Vegas-ul fără să fi cîştigat un sfanţ. Ba, dimpotrivă ! Nici unui jucător nu-i convine să stea în Las Vegas mai mult de patru zile. Nu uitaţi — cu cît stai mai mult, cu atît ai mai puţine şanse de cîştig. Sistemul lucrează împotriva ta tot timpul. Cel mai bun lucru este să vii — să cîştigi (dacă poţi !) şi să-ţi faci urgent bagajul şi s-o ştergi. Dar cîţi pot face astfel ? Cîţi se pot opri la zîmbetul înşelător al şansei ? Şi şansa — de regulă — îţi zîmbeşte odată (dacă !), după care te abandonează.

Zilele cele mai aglomerate şi animate sînt vinerea şi sîmbăta. Marţea — cea mai liniştită. Şi este şi normal — oamenii trebuie să se ducă să şi muncească (cei care trebuie !) pentru a agonisi banii pe care-i cheltuie aici. De ce vin ? Să se destindă. 55 la sută dintre vizitatori nu consideră Las Vegas un loc în care să-ţi aduci copiii. S-a încercat şi genul acesta de tentaţie. S-a deschis cazinoul numit Circus, aranjat în stilul Disney-land-ului, unde cei 45 la sută din părinţii care consideră că poate lua puştimea la Las

Pentru spectacole şi amuzament.

Să mai răsfoim puţin statisticile

Vizitatorii cheltuiesc în medie — numai pentru jocuri — 67 de dolari pe zi.

Vegas, îi lasă să se distreze cu jocuri mecanizate şi alte nevinovate joculeţe de noroc, în timp ce ei, părinţii, îşi văd serios de business-ul lor într-un cazinou pentru oamenii mari.

În mod uimitor — 26 la sută dintre vizitatorii Las

Zîmbete profesionale

Organizatorii industriei de amuzament din Las Vegas știu foarte bine că turiștilor trebuie să li se dea impresia de fast, de eleganță, de bun gust. De asemenea, turistului — pentru a fi convins să vină și să-și lase banul cu plăcere aici — trebuie să i se asigure toate facilitățile : hoteluri elegante, piscine, restaurante de lux, spectacole fastuoase, baruri de zi și de noapte și... ocazia de a cunoaște femei și bărbați dispuși să țină o scurtă dar plăcută companie. Recrutîndu-se în cea mai mare parte din corpurile de balet și figuranții spectacolelor și trupelor care se perindă în Las Vegas continuu, dar nu exclusiv, femei și bărbați ușor accesibili mișună prin hoteluri, la tot pasul, oferind cu generozitate zîmbete profesionale și promițătoare.

Vegas-ului sînt absolvenți de facultate și 29 la sută au un venit de familie care depășește 25 000 de dolari pe an. De asemenea, 20 la sută dintre jucători conduc afaceri proprii. 12—14 milioane de oameni vizitează anual Las Vegas-ul. Uluitor ! Marea majoritate din S.U.A. Numai 6 la sută vin din alte țări. Toți acești vizitatori au la dispoziție 21 000 de camere la hotel și 14 000 de camere la moteluri.

M-am întrebat de multe ori : de ce joacă oamenii ? Desigur — din plăcere. Dar nu numai. Multe milioane de oameni nu au talentul sau cruzimea de a face bani în mod ilegal și nu au nici amoralitatea și sîngele rece de a-i obține în mod criminal. Și atunci caută calea de mijloc, care în cazul nostru este departe de a fi cea mai profitabilă.

De ce joacă oamenii în vîrstă ? Pentru că la vîrsta a treia ți-ai pierdut o mare parte din familie și din prietenii din tinerețe. Pentru că acum ți-ai pierdut și capacitatea de a mai stabili noi legături afective. Pentru că oamenii tineri te evită. Pentru că bătrînețea este urîtă și greu de suportat. Ca scriitor, adesea am întîrziat pe lîngă automatele care funcționează cu fise în holurile hotelurilor și am privit lung cîte o bătrînică singură care introduce mecanic fise în automat, pierzînd ore în șir în fața aparatului stupid, și nu o dată m-am gîndit la cît de tristă trebuie să fie viața ei dacă și-o umple în felul acesta.

De ce joacă copiii ? Copiii joacă pur și simplu pentru că sînt lacomi și pentru că sînt încurajați în pornirea asta. Caracteristica aceasta rămîne și a jucătorului adult, ca o formă de infantilism — care nu de puține ori se dovedește funestă, ca orice infantilism exagerat manifestat la o vîrstă improprie, exceptînd infantilismele superbe (de pildă moșneguții care joacă fotbal cu nasturi în parc, în loc să alerge după puștoaice care le pot fi nepoate!).

Și dacă vorbim de personalitatea umană în fața jocului să amintim că în focul jocului omul comite acte dezonorante, care în mod normal nu-l caracterizează. Omul înșeală încrederea celor cu care joacă. Din cauza pierderilor sînt neglijate obligațiile de familie și față de cei apropiați și dragi. Și nefericitul jucător, care ajunge în situația asta, se simte atît de copleșit de decăderea lui, ca și de lipsa de noroc, încît nu-i mai rămîne decît o singură șansă: să joace în continuare, să forțeze destinul, pentru a se reface. Un lanț al slăbiciunilor căruia mulți i-au căzut victime.

*

Eseul meu despre jocurile de noroc nu ambiționează să fie — nici nu poate fi ! — exhaustiv. Am încercat să vă împărtășesc cîteva adevăruri și impresii despre o lume pe care am cunoscut-o bine și de care m-am despărțit fără regrete.

Traducere și adaptare de Elisa Madolciu

S.F.

GRĂDINIȚA DE COPII

JAMES E. GUNN

Prima zi.

Educatoarea le-a spus părinților mei că sînt cel mai delăsător din clasă, dar astăzi am făcut o stea în careul al treilea al grădiniței.

Educatoarea a rămas surprinsă și a încercat s-o ascundă spunînd că reacția fenixului solar este, într-adevăr, artistică dar nepractică.

Mie unul puțin îmi pasă. Găsesc că este drăguță.

Ziua a doua.

Astăzi am făcut planetele : patru mari, două de mărime potrivită și trei mititele. Educatoarea a rîs și m-a întrebat de ce făcusem atîtea devreme ce, în afară de trei, restul vor fi prea reci sau prea calde pentru a permite existența vieții, iar cele mari sînt prea masive și prea otrăvitoare pentru a fi bune de ceva.

Educatoarea tot nu înțelege. Este mai importantă creația decît utilitatea.

Iar inelul din jurul celei de-a șasea planete este atît de frumos !

Ziua a treia.

Astăzi am creat viață. Acum înțeleg de ce ai mei dau o importanță atît de mare creației. Am auzit filozofi discutînd despre scopul existenței, dar asta li se întîmplă doar celor mari. Mie îmi este suficientă bucuria jocului de fiecare zi : hîrjoana cu ceilalți copii, plutirea prin spațiile nesfîrșite ; să explodezi în nove stelele instabile sau să fugi dinaintea vreunui adult ofensat. Toate acestea ar umple o eternitate.

Acum înțeleg mai bine. Viața trebuie să aibă un scop.

Educatoarea avea dreptate : numai două din planetele de mărime potrivită și una dintre mititele sînt potrivite pentru viață.

Am creat viață pentru toate trei, dar numai pe a treia planetă de la Soare a reușit pe deplin.

I-am dat un singur țel — supraviețuire !

Ziua a patra.

Planeta a treia mi-a absorbit tot interesul. Oceanele freamătă de viață.

Am introdus un nou țel — multiplicare !

Formele de viață dezvoltate în oceane sînt din ce în ce mai complexe. Copiii mă cheamă să mă joc cu ei, dar eu nu mă duc. E mai nostim jocul meu.

Ziua a cincea.

De nenumărate ori am depus pe uscat creaturi ale oceanului și le-am ținut în viață cu mult peste timpul de su-

pravieţuire. În cele din urmă am reuşit. Unele dintre ele s-au adaptat.

Am avut dreptate. Oceanul este în mod hotărît un factor inhibitor.

Succesul creaturilor de uscat este încîntător.

Ziua a şasea.

Tot ceea ce am făcut pînă acum nu valorează mai nimic. Astăzi însă am creat inteligenţă. Şi am adăugat o a treia funcţiune — cunoaşte !

Dintr-o primată anodină s-a dezvoltat o creatură fabuloasă. Are două picioare, merge în poziţie verticală şi priveşte în jur cu ochi curioşi. Are braţe slabe şi un creier insignifiant însă triumfă aproape în tot ce face. Aproape că şi-a cucerit întregul mediu înconjurător. Iar acum a început chiar să speculeze asupra existenţei mele.

Ziua a şaptea.

Astăzi nu este zi de grădiniţă.

După truda şi chinurile creaţiei este grozav să te joci din nou. E ca şi cum ai scăpa de cîmpul gravitaţional al unei pitice albe şi ţi-ai recîştiga trena disipată.

Educatoarea a vorbit din nou cu părinţii mei astăzi. Le-a spus că m-am dezvoltat remarcabil în ultimele cîteva zile dar creaţia mea era din nefericire deformată şi inconsistentă. Mai mult, era potenţial periculoasă.

Educatoarea spunea că ar trebui distrusă.

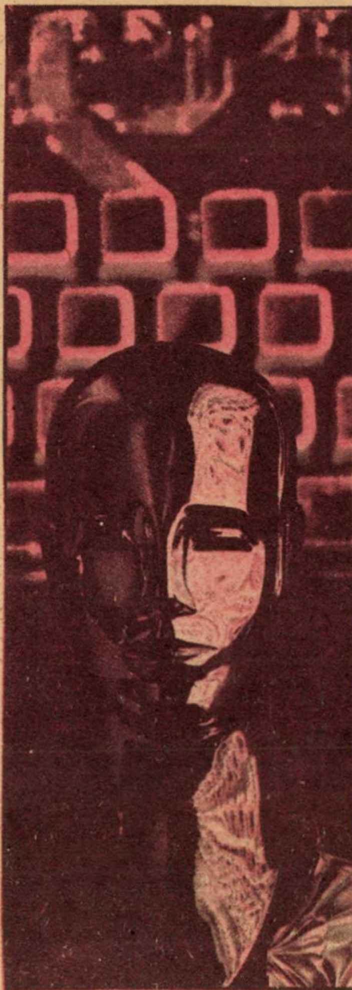
Părinţii mei au obiectat spunînd că reacţia fenixului solar din soare va conduce periculoasa formă de viaţă de pe a treia planetă la descoperirea reacţiei termonucleare. Iar cu funcţiile cu care îi dotasem, problema era ca şi rezolvată.

Educatoarea a mai spus că acest lucru nu este de competenţa părinţilor mei şi că ea nu-şi poate asuma nici un risc. Sfîrşitul conversaţiei nu l-am mai auzit pentru că am plecat la joacă.

De fapt nici nu-mi mai pasă. Pînă la urmă, ajungi să te plictiseşti de lucrurile vechi, şi, oricum, am să fac una mai bună.

Fiind însă primul lucru care l-ai făcut nu se poate să nu te încerce un anumit ataşament sentimental. Iar dacă veţi vedea o cometă uriaşă îndreptîndu-se spre soare, să nu daţi vina pe mine.

Ziua a opta.

ISAAC ASIMOV

ULTIMUL RĂSPUNS

urray Templeton avea patruzeci şi cinci de ani, era în puterea vîrstei cum s-ar zice, şi toate organele îi erau în perfectă stare de funcţionare. Făceau excepţie doar cîteva porţiuni ale arterelor coronariene. A fost însă destul.

Durerea izbucnise greu, se înteţise pînă la insuportabil, pentru ca apoi să se reducă constant. Simţea cum i se linişteşte respiraţia şi cum îl învăluie un fel de linişte atotcuprinzătoare.

Nu există o plăcere mai mare decît absenţa durerii, imediat după o criză dureroasă. Murray simţea o uşurare ameţitoare ca şi cum era ridicat în aer şi plutea.

Deschise ochii şi remarcă cu amuzament detaşat că ceilalţi din încăpere erau încă agitaţi. Cînd, fără nici o veste, se declanşase criza, era încă în laborator şi atunci cînd leşinase, înainte ca totul să se topească într-o agonie copleşitoare, auzise strigătele lor de surpriză.

Acum, cînd durerea dispăruse, ceilalţi erau încă agitaţi, neliniştiţi şi îngrămădiţi cu toţii în jurul corpului său căzut... care...

Brusc îşi dădu seama că privea în jos.

Era acolo jos, întins pe spate, desfigurat. Era însă şi aici sus, contemplînd liniştit.

Un gînd îl străfulgeră : Minunea minunilor ! Poveştile cu viaţa-după-viaţă erau adevărate.

Deşi acest fel de a muri era cît se poate de umilitor pentru

un fizician ateu, simțea doar o blîndă surpriză, nicidecum o schimbare a liniștii în care era cufundat.

Gîndi din nou : Ar trebui să vină după mine vreun înger sau ceva asemănător.

Scena pămînteană se disipa. Intunericul îi invada conștiința, dar în depărtare, ca o ultimă licărire a privirii, apăruse o figură de lumină vag omenească, ce radia căldură.

Murray gîndi : Ce renghi mi s-a tras. Mă înalț la Ceruri. Pe cînd gîndea toate acestea, lumina păli, rămînînd doar căldura. Liniștea nu înceta să-l impresoare ca și cum în tot universul n-ar mai fi rămas decît el... și vocea.

Vocea spuse :

— Am făcut acest lucru de atîtea ori și încă mai pot fi mulțumit de succes.

Murray ar fi vrut să spună ceva, dar nu mai era conștient că mai are o gură, o limbă sau coardele vocale. Și totuși vroia să producă un sunet. Încercă, în lipsa gurii, să vuiască cuvintele, să le expire sau să le mpingă cumva afară printr-o contracție. Și ele ieșeau. Își auzi și își recunoscu cu o claritate infinită propria voce, propriile-i cuvinte.

Murray spuse :

— Aici este Cerul ?

Vocea îi răspunse :

— Aici nu este un loc așa cum îl înțelegi tu.

Murray se simțea puțin jenat, dar următoarea întrebare trebuia pusă.

— Scuzați-mă dacă par un nătărău. Sînteți Dumnezeu ?

Fără să-și schimbe intonația sau să altereze în vreun fel puritatea sunetului, Vocea a reușit să pară amuzată.

— E ciudat, dar de fiecare dată mi se pune aceeași întrebare, desigur într-un număr infinit de feluri. Nu există vreun răspuns pe care ți l-aș putea da și pe care l-ai putea înțelege. Sînt — asta e tot ce-ți pot spune semnificativ și tu-l poți acoperi cu orice cuvînt sau concept dorești.

Murray spuse :

— Dar eu ce sînt ? Un suflet ? Sau sînt și eu o existență personificată. Încercase să nu pară sarcastic dar i se părea că dăduse greș. Se gîndi atunci, pentru o clipă, să adauge un „Înălțimea Ta" sau „Mult Prea Sfinte" sau ceva care să diminueze sarcasmul, dar nu se hotărî s-o facă, deși, pentru prima oară, se vedea acum speculînd asupra perspectivei de a fi pedepsit pentru insolență — sau păcat ? — cu Iadul sau ceva asemănător.

ocea nu păru ofensată :

— Îți este mult mai ușor să-ți răspunzi și singur. Poți să te consideri un suflet dacă-ți face plăcere, dar ceea ce ești cu adevărat, reprezintă o rețea de forțe electromagnetice astfel aranjate încît toate interconexiunile și legăturile să fie exact copia celor ale creierului din universul existenței tale — pînă în cel mai mic detaliu. De aceea ți-ai păstrat capacitatea de a gîndi, memoria, personalitatea. Ți se pare astfel că ești tu însuți.

Murray se arătă sceptic :

— Vrei să spui că esența creierului meu era nemuritoare ?

— Nicidecum. Nimic din tine nu e nemuritor cu excepția a ceea ce eu aleg să fie. Eu am format rețeaua. Eu am construit-o în timpul existenței tale fizice și am adaptat-o cînd această existență a încetat.

Vocea părea a fi evident încîntată de sine și după un moment de pauză continuă.

— O construcție complexă dar cît se poate de fidelă. Aș putea-o folosi pentru fiecare ființă omenească din lumea ta, dar sînt mulțumit să n-o fac. În selecție există plăcerea.

— Deci alegi foarte puțini.

— Foarte puțini.

— Și ce se întîmplă cu restul.

— Uitarea ! A, desigur, tu îți imaginezi că este Iadul.

Murray ar fi roșit dacă ar fi avut cum. Spuse :

— Eu nu. Așa se spune. Oricum, cu greu m-aș fi gîndit că am fost într-atît de virtuos, încît să atrag atenția, ca unul dintre Aleși.

— Virtuos ! A, înțeleg ce vrea să însemne. A trebuit să-mi forțez un pic gîndirea. Nu. Te-am ales pentru capacitatea ta de gîndire, așa cum aleg cvadrilioane din toate speciile inteligente ale Universului.

Murray deveni brusc curios, o meteahnă de o viață. Spuse :

— Îi alegi tu pe toți singur sau mai sînt și alții ca tine ?

Pentru o clipă Murray se aștepta la o reacție de iritare, dar cînd Vocea reveni era la fel de impasibilă.

— Dacă sînt sau nu și alții este irelevant pentru tine. Acest Univers este al meu și numai al meu. Este invenția mea, construcția mea, destinat scopurilor mele.

— Și totuși din cvadrilioanele de rețele pe care le-ai creat îți pierzi timpul cu mine ? Sînt oare atît de important ?

Vocea răspunse :

— Nu ești deloc mai important. Sînt în același timp și cu alții într-un fel care ar părea simțurilor tale simultan.

— Și totuși ești unul singur ?

Din nou amuzată, Vocea spuse :

— Încerci să mă atragi într-o inconsecvență. Dacă ai fi o amoeba care poate înțelege individualitatea numai în legătură cu o singură celulă și dacă ar fi să întrebi o balenă, ce cuprinde peste treizeci de cvadrilioane de celule, dacă e una sau mai multe din aceste celule, ar putea fi răspunsul balenei inteligibil pentru amoeba ?

Murray răspunse sec :

— Am să mă gîndesc. Ar putea fi inteligibil.

— Exact. Asta este funcția ta. Să gîndești.

— La ce bun ? Presupun că deja cunoști totul.

Vocea spuse :

— Chiar dacă aş şti totul, n-aş putea şti că ştiu totul.

Murray remarcă :

— Asta sună un pic a filozofie orientală, ceva ce pare profund precis deoarece n-are nici un înţeles.

Vocea spuse :

— Promiţi. Ai răspuns paradoxului meu cu un nou paradox — numai că al meu nu e paradox. Apreciază şi singur : Exist de o veşnicie, dar ce înseamnă asta ? Înseamnă că nu-mi pot aminti să fi apărut cîndva. Dacă aş putea, n-aş exista dintotdeauna. Cum nu-mi pot aminti să fi apărut cîndva, există deci cel puţin un lucru — natura apariţiei mele — pe care nu-l cunosc.

Apoi, deşi ceea ce ştiu este infinit, este la fel de adevărat că ceea ce se poate cunoaşte este infinit. Cum pot fi sigur că cele două infinituri sînt egale ? Infinitatea cunoaşterii potenţiale poate fi infinit mai mare decît infinitatea cunoştinţelor mele de acum. Iată un exemplu simplu. Dacă aş şti fiecare din numerele pare, aş cunoaşte o infinitate de numere, dar cu toate acestea nu aş şti nici măcar un singur număr prim.

Murray spuse :

— Dar numerele prime se pot obţine. Dacă împarţi la doi fiecare număr par din toată această serie infinită, vei obţine o altă serie infinită care va conţine seria infinită a numerelor prime.

— Ai idei. Îmi place. Va fi sarcina ta să găseşti astfel de căi, desigur mult mai dificile, din cunoscut şi necunoscut. Ai memoria ta. Îţi vei aminti toate datele pe care ţi le-ai însuşit vreodată sau pe care le vei putea deduce din acestea. La nevoie vei avea posibilitatea să cunoşti orice date noi vei considera necesare pentru problemele pe care le vei rezolva.

— Nu ţi le poţi rezolva şi singur ?

Vocea spuse :

— Pot, dar este mai interesant în acest fel. Am construit universul pentru a avea cît mai multe fapte cu care să mă confrunt. Am introdus principiul incertitudinii, entropia şi alţi factori aleatori pentru ca întregul să nu devină evident deodată. A funcţionat bine, devreme ce m-a amuzat de-a lungul întregii sale existenţe.

Am sporit apoi complexitatea, care a condus mai întîi la viaţă, apoi la inteligenţă, şi am utilizat-o ca pe o sursă pentru o echipă de cercetare, nu pentru că aveam nevoie de ajutor, ci pentru că voiam să introduc un nou factor aleatoriu. Am descoperit că nu puteam preciza de unde putea veni, sau prin ce mijloace era obţinută, următoarea piesă interesantă de cunoaştere cîştigată.

Murray întrebă :

— Se întîmplă aşa ceva ?

— Desigur. Nu trece un secol fără să apară de undeva un lucru interesant.

— Ceva la care te-ai fi putut gîndi şi singur dar n-o făcuseşi încă ?

— Da.

— Şi crezi că ai vreo şansă să mă obligi în acest fel ?

— În secolul următor ? Practic niciuna. Pe termen lung însă, succesul e sigur, devreme ce vei fi angajat pe veşnicie.

Murray întrebă :

— Voi gîndi o veşnicie ? La nesfîrşit ?

— Da.

— Cu ce scop ?

— Ţi-am spus. Să afli noi cunoştinţe.

— Dar, dincolo de asta, cu ce scop să descoper noi cunoştinţe ?

— Este exact ce făceai în existenţa ta în Univers. Ce scop aveai atunci ?

Murray spuse :

— Să cîştig noi cunoştinţe pe care numai eu le puteam cîştiga. Să primesc elogiile semenilor mei. Să simt satisfacţia lucrului împlinit, ştiind că am avut la dispoziţie puţin timp... Acum aş putea cîştiga ceea ce ai putea cîştiga şi singur, dacă ai vrea să-ţi dai puţin osteneala. Tu nu mă poţi elogia, poţi cel mult să fii amuzat. Şi nu este nici un merit sau satisfacţie în împlinirea unui lucru, dacă ai la dispoziţie eternitatea.

Vocea spuse :

— Şi nu găseşti că gîndirea şi descoperirea sînt valoroase prin ele însele ? Nu crezi că ele nu reclamă un scop anume ?

— Pentru un timp finit da. Nu pentru eternitate.

— Îţi înţeleg punctul de vedere. Dar, oricum, nu ai de ales.

— Zici că trebuie să gîndesc. Nu mă poţi obliga ?

Vocea spuse :

— Nu vreau să te constrîng direct. N-o să am nevoie de aceasta. De vreme ce nu poţi face altceva decît să gîndeşti, vei gîndi. Nu ştii cum să nu gîndeşti.

— Atunci am să-mi stabilesc eu un ţel. Am să-mi inventez un scop.

Vocea spuse îngăduitoare.

— Acest lucru îl poţi, desigur, face.

— Am găsit deja un scop.

— Pot să-l ştiu şi eu ?

— Îl ştii deja. Ştiu că nu comunicăm pe calea obişnuită. Îmi adaptezi reţeaua în aşa fel încît cred că te aud şi îţi vorbesc, dar, de fapt, transferi gînduri spre şi de la mine. Iar cînd reţeaua mi se schimbă odată cu gîndirea, eşti instantaneu conştient de ea şi nu ai nevoie să ţi-o transmit eu.

Vocea spuse :

— Surprinzător de corect. Îmi place. Dar mi-ar place şi mai mult dacă mi-ai spune singur propriile gînduri.

— Atunci am să ţi le spun. Scopul gîndirii mele va fi să descopăr o cale să distrug această reţea a mea pe care tu ai creat-o. Nu vreau să gîndesc fără nici-un ţel numai să te amuz. Nu vreau să exist o veşnicie pentru amuzament. Nu vreau să gîndesc o veşnicie numai pentru a te amuza. Toată gîndirea mea va fi canalizată spre distrugerea reţelei. Aceasta mă va amuza pe mine.

Vocea spuse :

— N-am nici o obiecţie. Chiar şi gîndind concentrat spre distrugerea propriei tale existenţe, fără să vrei, poţi descoperi ceva nou şi interesant. Şi chiar dacă reuşeşti în această încercare de sinucidere, nu vei obţine nimic, pentru că te voi reconstrui instantaneu în aşa fel încît să-ţi fac metoda de sinucidere inoperantă. Şi dacă găseşti o altă modalitate şi mai subtilă de autodistrugere, te voi reconstrui cu această posibilitate eliminată, şi tot aşa la nesfîrşit. Ar putea fi un joc interesant dar fără-ndoială vei exista etern. Este voinţa mea.

Murray simţi un tremur dar rosti cu un calm perfect :

— Pînă la urmă, mă găsesc deci în Iad. Ai dat de înţeles că nu există aşa ceva, dar dacă aici era Iadul, îmi dau seama că trebuia să minţi pentru a respecta regula jocului.

Vocea spuse :

— În acest caz la ce bun să te mai asigur că nu te afli în Iad ? Şi cu toate acestea te asigur din nou. Nu există nici Iad nici Cer. Exist numai eu însumi.

Murray spuse :

— Să presupunem atunci că gîndirea mea se va dovedi nefolositoare. Iar dacă nu voi veni cu nimic folositor, nimic valoros, de ce atunci să nu mă dezasamblezi, să nu mai ai grija mea ?

— Ce răsplată ? Vrei Nirvana ca preț al eșecului și vrei să mă convingi de acest eșec ? Atunci nu încape nici o tocmeală. Nu vei da greș. Avînd întreaga eternitate înainte-ți, nu se poate să nu-ți vină cel puțin o idee interesantă, oricît te-ai împotrivi acestui lucru.

— Atunci am să-mi propun alt țel. N-o să mai încerc să mă distrug. Am să-mi propun umilirea ta. Am să mă gîndesc la ceva la care nu numai că nu te-ai gîndit niciodată, dar la care niciodată nu te-ai putea gîndi. Am să mă gîndesc la ultimul răspuns dincolo de care nu mai există cunoaștere.

Vocea spuse :

— Nu înțelegi natura infinitului. Pot fi lucruri pe care nu mi-am dat osteneala să le cunosc. Dar nimic nu poate fi ce eu nu aș putea cunoaște.

Murray spuse prudent :

— Nu-ți știi inceputul. Tu ai spus-o. Prin urmare nu poți să-ți știi sfîrșitul. Prea bine atunci. Acesta va fi țelul meu și totodată ultimul răspuns. N-am să mă distrug eu. Pe tine am să te distrug, dacă n-o faci tu mai inainte.

Vocea spuse :

— O ! Ai ajuns aici foarte repede. Aș fi crezut că-ți va lua mai mult timp. Nu este unul, din cei pe care-i am cu mine în această existență de meditație perfectă și eternă, care să nu aibă ambiția de a mă distruge. Acest lucru nu este posibil.

Murray spuse :

— Am toată eternitatea la dispoziție să gîndesc o cale de a te distruge.

Vocea îi răspunse netulburată :

— Atunci incearcă. Și dispăru.

Dar Murray avea acum un țel și era mulțumit.

Pentru că ce altceva decît un sfîrșit și-ar putea dori orice Entitate, conștientă de existența sa eternă ?

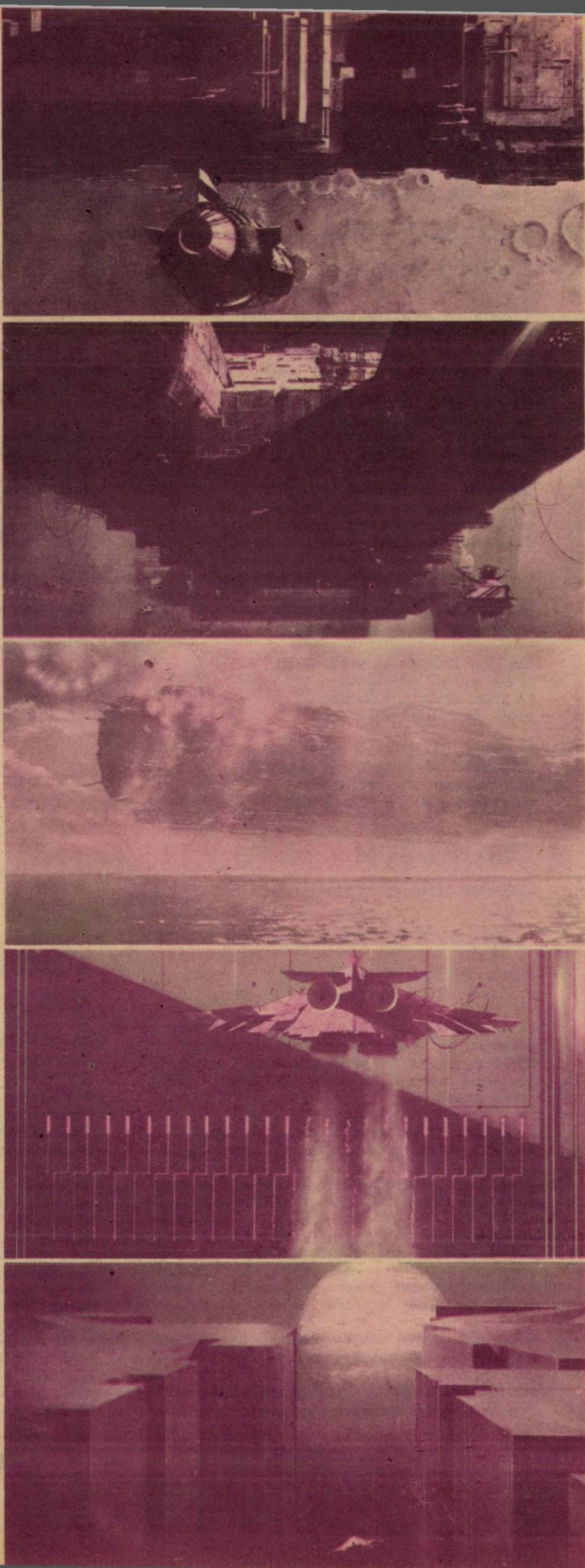
Și oare ce căutase Vocea miliarde și miliarde de ani ? Și pentru ce alt motiv fuseseră create inteligențele și anumite specimene salvate și puse la treabă, decît să ajute în această grandioasă căutare ? Iar Murray intenționa ca el și numai el să fie cel care va reuși.

Metodic, și cu emoția unui țel grandios, Murray începu să gîndească.

Avea timp destul.

În românește de Mihai Bădescu

LUCEAFĂRUL

Antologie parodistică de Mircea Micu

EMIL BRUMARU
Invitație insolită

Vino să-ți dau trei pepeni dulci
ca niște roșii batiscafe,
să ne plimbăm ca niște prunci
și să sărim, să facem gafe.

Să te aud torcînd prelung
ca o pisică de Angóra ;
mijlocul tău, lucrat la strung,
îmbată ochii tuturora.

De tine iar să mă ascund,
zvelt palmier cu pielea brună
avînd genunchiul mai rotund
decît ridichile de lună.

Să ne-ngropăm cu muzici moi
drept în otava tutelară
și s-ascultăm cum rîd de noi
cu pocnet, nucile-n cămară.

Un măr frumos aș vrea să fii
și eu, gutuie-aromitoare,
să stăm alături, răbdulii,
pînă la vara viitoare.

Și prinși de-al iernii galeș joc,
nostalgici dar profund cuminți,
pentru respectul reciproc
să scoatem sobele din minți.

GELLU NAUM
Ceremonii inoportune

— FRAGMENTE DE PHOEMĂ —

Șapte bărbați privind spre
zbaterea Mării sufocată de nurci,

Cerul aprins ca o rană într-un colț unde
propriul se slujea de odihnă nocturnă.
Căutam pe cineva și El era Lîngă mine
dar mina mea îi străbătu abdomenul fără
spirit autocritic.

— Ia zise Eva și aruncă Mărul pe jumătate
acoperindu-și cu pleoapele sînii de plastic.

Eram atît de singuri încît n-aveam ce face
cu banii fiind chiar marți dimineața și
cald.

Era frumoasă deși Piciorul drept era mai
scurt
decît opusul lui și cu toate astea îi plăcu
Opus 38 pînă la moarte.

Bărbatul vorbea atît de puternic că adormi
un surd în zgomotul vocalelor.

Vrabia zbîrlindu-se în Pulberea drumului
și răspunzînd visătoare MĂLAI !

TUDOR GEORGE
Alt sonet

E poezia prinsă-n forme fixe
Cum într-un còrtex de pămînt o nalbă
Un nimb de denii, o guvidă albă
Ieșită din suspinul unor pixe.

Stupar de vorbe, colbuită salbă
Cum în infernuri rege singur „X“ e,
Gigantică valoare în elipse
Nu țopăială timpă ca la bal, bă !

Asemeni unei nave-n buca apei
Ea trece triumfală printre îngeri
Cînd țărmul lui Thanatos mai aproape-i.

De nu te-nspini, degeaba vrei să sîngeri —
Căci să-i cuprinzi puterea și aroma
Nu te ajută Papa de la Roma.

ROMULUS VULPESCU
Gangarici și gangaricea

(DUPĂ POEZIA „EXPERIMENT LEXICAL“)

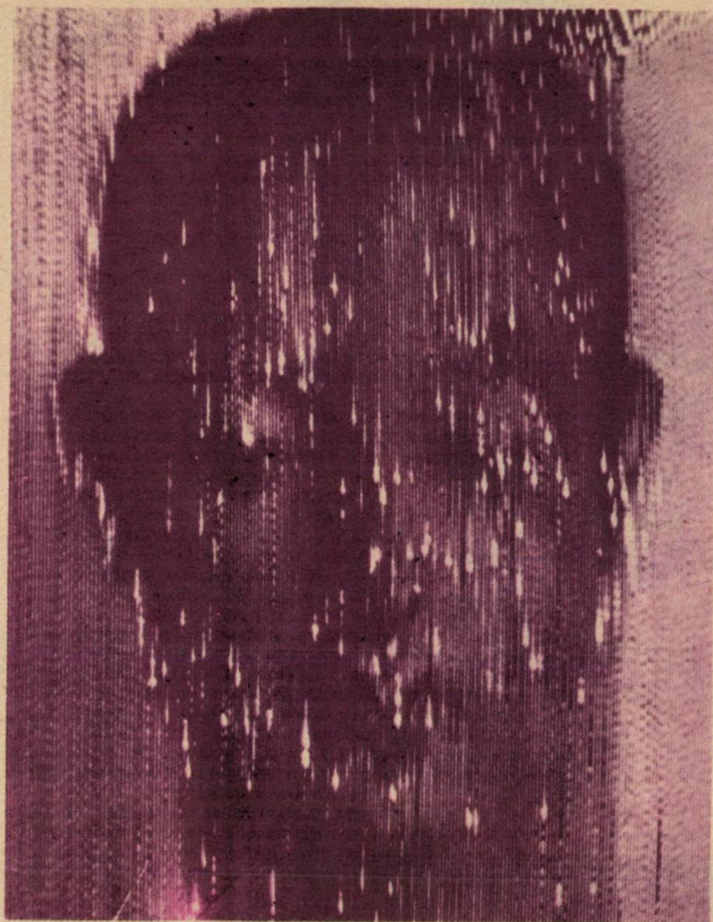
Barbosina bar barin
bracam bobîrnac, bovin
Borsec bulbucet în vin,
boloboc de serafin.

Ageamiu de geamalîc
aga n-a mai zis nici mîc
gioale goale sîc ! sîc ! sîc !
clămpăni un cocostîrg
cu mult sîrg
din laringele său stîng !
Rune, june, căpcăune,
spune barbosina spune
un tăciune și-un cărbune
cît e pîn la Uniune
dac-o iei hai-hui pe chei
ignorînd tramvaiul trei
dacă n-ai de un' să-l iei
aleluia, alelei...

SFINX

FARSORUL

ROBERT ARTUR

deea îi aparținea lui Bradley. Noaptea era mohorîtă și în mica încăpere sordidă a biroului central al poliției unde se adunau reporterii însărcinați cu rubrica polițistă din ziarele cotidiene, Bradley, de la Express, se săturase să joace bridge în trei și să tot aștepte să se mai întîmple ceva.

„Am o idee, zise el aruncînd cărțile, hai să-i jucăm o festă bătrînului Pop".

Pop Henderson era angajatul însărcinat cu serviciul de noapte la morgă, care se afla la subsolul clădirii. Era un om care se mișca încet, trecut de 70 de ani și al cărui creier funcționa și mai încet. Serviciile municipale ar fi trebuit de mult să-l scoată la pensie, dar avea obligații familiale, printre altele și o soție bolnavă și cu o pensie nu ajungi prea departe. Și cum munca nu era prea dificilă, superiorii săi închiseseră ochii asupra vîrstei lui și îi permiseseră să continue.

„Ce fel de festă?" întrebă Furness, un băiat înalt și slab, care se ocupa de rubrica de crime de la Record. Bradley îi explică iar Furness dădu din cap :

„Nu-mi prea place chestia asta. Bătrînul Pop nu prea e isteț. Dă-i pace".

Dar nu era lucru ușor să-l descurajezi pe Bradley. Era un farsor înrăit și avea reputația că inventează gaguri originale. Pentru el, ceea ce conta era farsa în sine și puțin îi păsa pe pielea cui o făcea.

Insistă și, pînă la urmă, Furness, căruia nu-i plăceau discuțiile, cedă. Morgan, de la Chronicle, un băiat bun, care băuse un păhărel sau două, era deja într-o dispoziție destul de favorabilă. Coborîră deci toți trei în sala sinistră a morgii unde Pop Henderson, în minusculul său birou, aștepta să se facă ora de plecare. Era prea miop ca să citească. Nici măcar nu asculta radioul. Stătea acolo, așteptînd să se termine orele de lucru.

De-a lungul unuia din zidurile încăperii principale se găseau douăzeci de compartimente de patruzeci și cinci pe șaizeci de centimetri apro-

ximativ, mari cît să încapă în ele un adult destul de solid cu condiția să nu-i vină ideea de a se întoarce de pe-o parte pe alta. Și este de la sine înțeles că ideea aceasta nu-i venea nici unuia dintre ocupanții acestor compartimente. Aceștia erau congelați, menținuți la o temperatură sub zero grade și, cum era un oraș mare cu contingentul său de victime, de accidente și de cadavre neidentificate, multe din compartimente erau de regulă ocupate.

„Pop, spuse Bradley, am vrea să vedem numărul 11. Tocmai am primit o informație cum c-ar fi bancherul dispărut din New-York.

— Număru' 11 ?".

Pop se ridică încet și îi conduse de-a lungul șirului de compartimente; împinse mînerul ușiței 11 și trase pînă la capăt sertarul. Pe el se afla întinsă o formă acoperită cu un cearceaf. Bradley îl dădu deoparte și se făcu că examinează fața mortului.

„Seamănă, zise Bradley dînd din cap afirmativ. Da, domnule, corespunde descrierii. Vrei să ne cauți fișa acestui domn, Pop ?

— Da, domnu' Bradley."

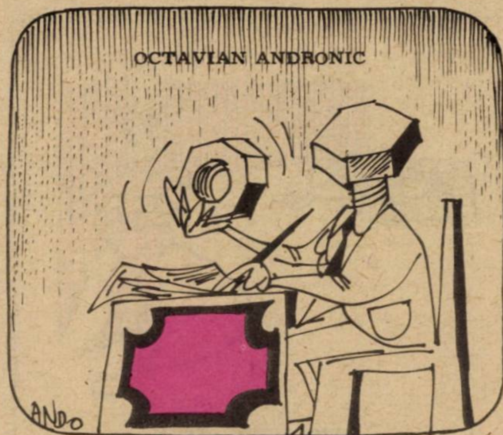
Paznicul de noapte se întoarse și se îndepărtă cu un mers greoi. Bradley îi făcu cu ochiul lui Furness care-l urmă pe Pop Henderson în birou. De îndată ce dispărură din raza lor vizuală, Bradley și Morgan, care tot mai era un pic beat, se grăbiră să pregătească farsa.

Ca să-l rețină pe Pop în birou, Furness se făcu că se adîncește în consultarea fișelor de intrare ale numărului 11, pînă la sosirea lui Morgan.

„Inutil să te mai ostenești, Pop, spuse Morgan, cu un rîs înfundat. Cred că am făcut o eroare. Poți să-l pui pe 11 înapoi în pătuț. Hai, Furness, să urcăm și să mai facem cîteva partide".

Cei doi ziariști se retraseră și, odată ajunși la capătul culoarului, așteptară. Pop rîndui metodic, cu răbdare, hîrtiile în dosare. Apoi, cu aceleași mișcări lente, fără grabă, ca unul care-și trece viața așteptînd — lucru ce-i este impus de ocupația sa — se întoarse în sala mare a morgii tîrșîindu-și picioarele, se îndreptă spre compartimentul deschis, spre sertarul tras în afară și spre forma acoperită de cearceaf.

Se afla încă la vreo patru metri de ea cînd cearceaful mișcă. De sub el ieși un mîrîit teatral; apoi forma acoperită de cearceaf se așeză încet și pînza albă căzu de pe o figură pe care, din cauza miopiei și a semiîntunericului, bătrînul nu o recunoscu ca fiind aceea a lui Bradley.

„Unde mă aflu ? întrebă reporterul cu o voce cavernoasă. Ce mi-ați făcut ?"

Pop Henderson se opri, ezitînd; Bradley ridică un braț înfășurat în cearceaf și-l îndreptă spre el, cu un gest amenințător.

„Dumneata ! psalmodie el, ce mi-ai făcut ? Ai încercat să mă omori !..."

Farsa era foarte grosolană, asemenea celor mai multe din farsele lui Bradley. Dar tot ce voia era să impresioneze un moșneag cu mintea tocită de vîrstă. Efectul, din punctul de vedere al lui Bradley, era în întregime satisfăcător. Timp de o clipă, Pop Henderson rămase pe loc înlemnit, sufocîndu-se, cu răsuflarea tăiată. Apoi se întoarse, luă un pas de cursă, tîrșîindu-și picioarele mai repede decît o făcuse vreodată în ultimii douăzeci de ani și se grăbi spre scară.

„Sfîntă Fecioară !" Trăiește ! strigă cu o voce ascuțită. Trăiește ! Trăiește ! A-nviat ! Domnu brigadier, domnu' brigadier Roberts ! Veniți repede! Unu' din cadavre a-nviat !"

Gîfîind, trecu pe lîngă Furness și Morgan, urcă scara către brigadierul de serviciu. Cu un rîs mocnit și sacadat, Dave Bradley sări jos de pe platoul compartimentului 11, aruncă înăuntru cearceaful care-l acoperise și trînti ușa.

„Haideți și voi, gîlgîi el, sufocîndu-se de rîs, cînd îi regăsi pe ceilalți doi. Repede, hai să urcăm pe scara cealaltă înainte să coboare brigadierul. Nu există în toată țara un tip mai ofticos ca ăsta de cînd suferă de ulcer și-o să fie plin de draci !"

Reveniseră în sala presei cînd auziră, pe culoar, pașii paznicului de la morgă și ai brigadierului, care era un tip voinic și urîcios. Bătrînul Pop tot mai bolborosea, aproape incoerent.

„S-a așezat, domnu' brigadier... Vă zic io că s-a așezat și s-a uitat la mine și..."

Vocile se stinseră cînd cei doi ajunseră la capătul culoarului și începură să coboare scara ce ducea la morgă. Bradley se răsturnă pe scaunul lui și începu să rîdă cu poftă. Morgan emise un soi de cotcodăceală, apoi se opri. Furness, în continuare iritat pe el însuși pentru că acceptase să-i ajute, își aprinse o țigară pe care o stinse de îndată strivind-o.

Trei minute mai tîrziu, brigadierul cel gras revenea, de-a lungul culoarului. Se opri în dreptul sălii și le aruncă o privire ucigătoare.

„Ce caraghioși, mormăi. Frații Marx în persoană !"

Apoi, fiindcă știa pînă unde putea merge și care era limita dincolo de care nu putea trece cînd își descărca nervii pe ziariști, se întoarse în biroul său bocănind zgomotos pe culoar.

„Ați văzut ce mutră avea brigadierul ? sughiță Dave Bradley, rîzînd cu lacrimi așa cum făcea la fiecare din farsele lui. Îl roade chestia asta ca o rană deschisă pe spinarea unei cămile. Ei... da' ce-ați pățit, voi ăștilalți ? întrebă el, văzînd că nici Furness nici Morgan nu rîdeau cu el. Nu mai rîdeți de-o farsă ?

— Eu plec, anunță Furness și întinse mîna după pălărie. Dacă mă caută de la ziar, spuneți-le că verific o poveste".

Ieși.

„Ofticosul !" mormăi Bradley.

Morgan, la care efectul băuturii se disipa, ridică din umeri.

„Se poate ca ideea să nu fi fost foarte bună, totuși. Mă car; mă duc să înghit ceva în grabă și după aia mă duc acasă. Oricum la ziar nu-i nimic de făcut acum".

Plecă și el. Dave Bradley făcu o grimasă, apoi luă o țigară, îi retează capătul cu dinții și-l scuipă pe parchet.

„Am oroare de indivizii care nu apreciază farsele", murmură.

Tocmai își aprindea țigara cînd apăru Pop Henderson tîrșîindu-și picioarele, se opri la ușă și aruncă o privire în încăpere.

„Nu trebuia să faceți una ca asta, domnu' Bradley, spuse paznicul fără să-l acuze și fără să ridice vocea mai mult decît de obicei. Mi-a sărit inima, da' nu-i ăsta baiul. Numa' că, uite, asta-mi face neplăceri cu brigadieru' Roberts. Se tot plînge de mine și e turbat c-am dat buzna la dînsu' mai adineaori.

Am coborît ș-am găsit toate cadavrele așa cum trebuia ele să fie. Și-atunci mi-a zis că am viziuni. Apoi, i-am zis că tocma' fuseserăți dumneavoastră, domnii de la presă, și-a-nțeles că era una din farsele dumneavoastră".

Pop se opri să-și tragă răsuflarea, cu privirea ațintită asupra lui Bradley, dar fără ranchiună. Bradley își aprinse țigara respectînd un ritual minuțios.

„A mai spus că dacă mă mai las tras pe sfoară sau dacă mai greșesc o singură dată, se descurcă dînsu' să mă facă să plec d-aci, că tot trebuia să se întîmple de mult, spuse paznicul. Și io nu pot să plec. Am nevoie de banii ăștia. Așa că, domnu' Bradley, vă rog, fără farse".

Rămase pe loc încă o clipă, apoi plecă cu mersul lui tîrșîit. Dave Bradley ridică din umeri, făcu un rotocol de fum și puse mîna pe telefon.

„Express-ul? Secretariatul redacției? Aici Bradley. Nimic senzațional aici. Ziarul e gata paginat? E-a regulă. Mă duc acasă. Nu mă așteptați mai devreme de mîine dimineață".

Puse receptorul la loc, mai făcu un rotocol de fum și ieși.

Ajuns afară, în frig și obscuritate, șovăi. Buna dispoziție i se acrise, căci lucrul care-i era indispensabil, mai mult decît alcoolul sau femeile, era să fie vesel, să rîdă, să facă farse. Să beau ceva, hotărî el, dar nu avea chef să intre într-un loc unde-i putea întîlni pe Furness și pe Morgan. Se opri într-un bărulet din cartierul docurilor, care nu era frecventat de nici unul din membrii cohortei de ziariști.

Barul era strîmt și murdar, dar whisky-ul te-ncălzea. După cel de-al treilea pahar, veselia îi revenise. Verva lui renăștea. Încă un pahar și veselia clocotea în el ca de obicei. Începu să mediteze la o altă farsă. Ce era o seară fără o farsă bună, fără o porție zdravănă de rîs și fără o bandă de amici buni care să-și pună veselia în comun? La naiba cu Morgan și cu Furness! Niște ofticoși!

Aruncă o privire în jurul lui. Era tîrziu, ora două noaptea. Barul era aproape gol. Nu era decît el, barmanul și un omuleț pergamentos, cu picioarele puse pe bara de cupru, care sugea bere. Barmanul, judecînd după aspect, era un tip în stare să rîdă, iar omulețul era și el obligat să facă la fel: n-avea decît pielea pe oase, ce altceva putea face?

Bradley rîse înfundat în timp ce se apleca să-și lege șiretul de la pantof. Cu o mînă pricepută, strecură un chibrit între talpa și căputa ghetei băutorului. Îl aprinse, apoi se ridică și comandă un alt pahar.

Făcu cu ochiul barmanului, pe cînd acesta îi turna whisky în pahar. Apoi, făcînd un semn cu capul, îl arătă pe celălalt client.

„O să vezi", îi șopti.

Neînțelegînd, barmanul făcea ochii mari. Dar Bradley, tot cu un zîmbet larg pe față, se străduia să nu rîdă. Omulețul scoase un răcnet și făcu un salt înapoi, într-un picior. Cu mîna, lovea din răsputeri chibritul care ardea.

Bradley începu să rîdă, căutînd din privire aprobarea barmanului. Omulețul puse piciorul pe pămînt și, cu un mîrîit, se întoarce spre reporter.

„Pui de...", spuse repede, fără să-și dea osteneala să termine. Și-l pocni.

Lovitura îl atinse pe Bradley în momentul în care întorcea capul, drept în gură și-i strivi buzele de dinți. Se clătină, nu izbuti să se agațe de bare și căzu pe spate cît era de lung; gîtul lovi cu zgomot bara de cupru a tejghelei. De-abia avu timp să simtă o pocnitură cumplită undeva la baza craniului și toate luminile se stinseră pentru el.

Omulețul se uită la el cu o privire rea.

„Ce tîmpit! Să-mi încălzească tălpile! Mie, lu' Kid Wilkins!"

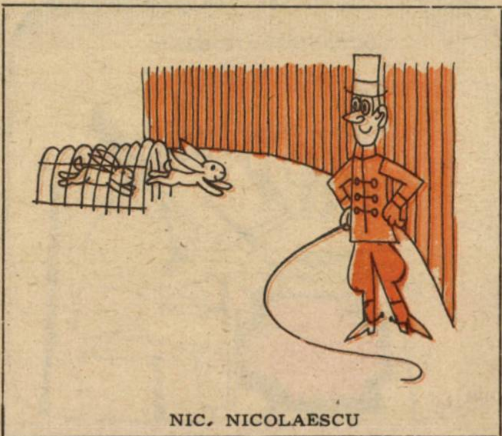
Barmanul trecu în fața tejghelei bălăngănindu-se și-și șterse mîinile pe șorțul murdar.

„Ai lovit tare, cum s-ar zice, Kid, murmură, holbindu-se. E cam prea liniștit".

Ce mare scofală? O directă de stînga peste bot, mîrîi omulețul, atît cît să-i sară o fasole sau două... Data viitoare, o să se gîndească mai bine înainte să facă o farsă ca asta.

— Capu', zise barmanul, îngrijorat, e-ntr-o poziție cam ciudată. Crezi că...

Se aplecă fără să-și termine vorba. Căută pulsul lui Bradley și își strecură mîna sub cămașa lui. Apoi, fața sa colorată luă o culoare gălbuie; se ridică.

NIC. NICOLAESCU

„E mort, spuse el cu un glas răgușit. Mort ca o scrumbie congelată.

— Mort?“ Omulețul pergamentos își trecu repede mîna peste buze. „Pe dracu', e-un accident! N-am dat destul de tare ca să-i fac rău. E-un accident, înțelegi ?

— Da, sigur, sigur, Kid, e-un accident“.

Barmanul se duse spre ușă cu un pas rapid, răsuci cheia în broască, coborî storul ca pentru închidere și stinse toate luminile din exterior. Apoi se întoarse lîngă Bradel.

„Nu miroase-a bine, Kid, murmură el, scotocind prin buzunarele lui Bradley. Am și-așa destule necazuri cu curcanii făr' să am un cadavru în brațe, iar tu ai încasat deja două condamnări pentru chestii d-astea.

— Bine, bine, răspunse sec Kid Wilkins, am sîngele fierbinte și știu să mă folosesc de pumnii mei. Sigur că asta mi-aduce necazuri. Ce ne facem ?“

Barmanul trecea în revistă conținutul portmoneului pe care-l luase din buzunarul lui Bradley.

„Kid, spuse el, nu-i numai o-ntîmplare nasoală. Nu-i bine deloc. Cretinul ăsta e reporter. De la Express ! E aproape la fel de rău ca un curcan.

— Un reporter, zise Kid Wilkins cu amărăciune. Și tocma' ăsta trebuia să-mi încălzească mie labele și să-i trag una peste bot și să-și rupă nenorocitu' ăla de gît ? De ce ? Spune-mi, de ce ?

— Nu te mai întreba de ce, am o idee. Trebuie să-l scoatem de-aici. Acolo, pe docuri, o să-i facem vînt. Trebuie s-arate ca și cum ar fi primit acolo o lovitură peste bot... sau poate că era criță și-a căzut rău.

— Da, da, dracu' să-l ia !“ Omulețul se descreți. „La ora șase, vaporu' meu ridică ancora și n-o să mă mai întorc în portu' ăsta și cu asta, basta. Dacă cumva vine cineva pe-aici, zici că era beat mort cînd a plecat la ora închiderii și că nu știi nimic.

— Așa. Acuma, hai mai întîi să luăm tot ce-are la el. Așa o să le ia mai mult timp să afle cine e. Asta o să mai întîrzie ancheta. Dup-aia, îl ducem prin pasaj pînă la docuri“.

Scotoci în grabă prin buzunarele lui Bradley. Puse totul în propriile sale buzunare, apoi stinse toate luminile barului și deschise ușa din dos care dădea într-o străduță obscură.

O clipă mai tîrziu, cei doi bărbați ieșiră liniștiți în noapte, ținîndu-l pe Dave Bradley între ei ca pe un bețiv incapabil să se țină pe picioare și ușa se închise în urma lor.

Bradley își reveni brusc. Mai degrabă, își reveni doar pe jumătate, doar atîta cît să-și dea seama că mai trăiește. Încercă să se miște, dar trupul îi era înțepenit și mușchii refuzară să-i dea ascultare. Nu simțea nici cea mai mică durere, nici o senzație de nici un fel. Nu putea nici măcar să știe în ce poziție se află; i se părea totuși că stă pe spate.

„Gîtul, îi trecu prin cap un gînd fulgerător, l-am lovit în cădere. Vertebra aia pe care mi-am sucit-o în școală cînd jucam fotbal. Mi-am sucit-o și-acum. E ca atunci cînd am stat o lună în pat și-abia puteam să mă mișc. Dar de data asta e mai rău. Lovitura e mai rea. Am auzit-o pocnind în cădere“.

Apoi auzi o voce. Era slabă și părea că vine de foarte departe.

„În regulă, e-al dumneavoastră, spunea vocea. L-am găsit prin partea docurilor. Judecînd după fața lui, a primit un pumn drept în bot. Era deja rece cînd a ajuns internul la el; nu e prea sănătos să zaci întins pe-afară pe o noapte așa rece. Medicul de serviciu n-a simțit nici pulsul, nici bătăile inimii. Așa că vi l-a trimis. Fără identitate. Culcați-l, îngrijiți-l bine. O să-i facem autopsia mîine“.

Vocea se stinse. Bradley se simți ridicat, deplasat. Auzi un păcănit ușor în gît și, dintr-odată, putu să deschidă ochii, ca și cum s-ar fi ușurat o apăsare de pe un nerv vital.

Chiar dacă nu era decît parțial conștient, ceea ce-l înconjura îi era destul de familiar ca să recunoască locurile.

„Pop, șopti, Pop Henderson“.

Bătrînul, fără să-i dea vreo atenție, isprăvi de așezat mîinile și picioarele lui Bradley. Acesta mai făcu o încercare.

„Pop ! (Puțin mai tare de data aceasta). Pop, sînt viu !“

Paznicul, care stătea aplecat, se întoarse, încruntînd din sprîncene. Bradley, cu prețul unui efort considerabil, făcu o nouă tentativă :

„Pop !“

Era un croncănit acum.

„Eu sînt, Dave Bradley! Trăiesc. Repede, un doctor !“

Pop Henderson avea o față îngrozită. Se aplecă foarte aproape de Bradley și-l privi cu atenție :

„Domnu' Bradley, spuse uluit. Nu vă recunoscusem cu fața asta așa umflată. Nimeni nu v-a recunoscut.

— Lasă asta ! (Fiecare cuvînt îi cerea un efort cum Bradley nu mai avusese de făcut pînă atunci). Sînt viu. Scoate-mă de-aici ! Cheamă un medic !“

Pop Henderson ezită, tulburat și nehotărît. Apoi luă cearceaful, îl desfăcu :

„Domnu' Bradley, v-am mai spus, fără glume. O dată în noaptea asta, ajunge“.

Întinse cu grijă cearceaful peste corpul întins.

„Brigadieru' Roberts nu m-ar ierta dacă și-ar mai rîde cineva de mine, spuse el cu severitate. Nu, domnu' Bradley, nu de' două ori în aceeași noapte“.

Fără grabă, împinse sertarul înapoi în compartiment, închise ușa numerotată cu numărul 12 și răsuci butonul care o menținea închisă.

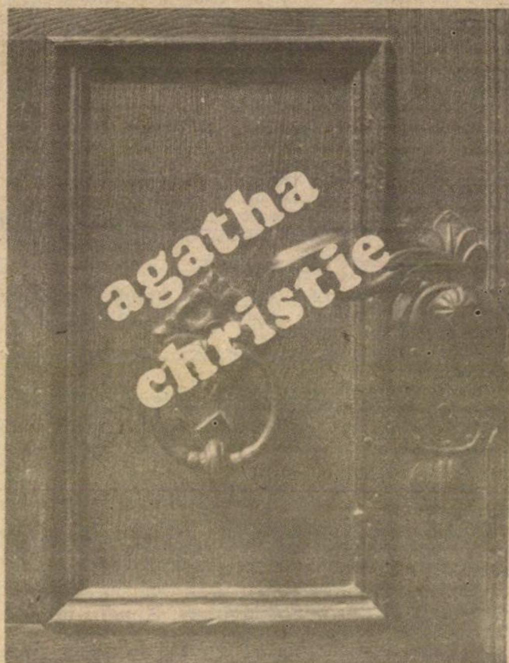
Apoi, cu un pas greoi, se întoarse în birou și se așeză ca să aștepte cu răbdare ora de plecare.

În românește de
Doina Buje

— Mămico, nu sîntem acasă nici duminica asta. Te rog să vii, însă, peste trei săptămîni.

Sinucidere

1

Locuința noastră era modernă. Și toate cele din ea erau moderne. Fotoliile, scaunele — toate perfect dreptunghiulare. Un birou modern era așezat chiar sub fereastră, paralel cu ea. La birou stătea un om în vîrstă, scund de înălțime, capul lui fiind, practic, singurul obiect din cameră care nu avea formă de dreptunghi. Era în formă de ou.

Monsieur Hercule Poirot tocmai citea o scrisoare.

„Hamborough Close
Westshire
24 septembrie 1926

Domnului Hercule Poirot

Stimate domnule,

S-a ivit o situație care trebuie rezolvată cu tact și osebită discreție. Am primit o referință bună despre dv., de aceea m-am hotărît să vă încredințez acest caz. Am temeri serioase că am devenit victima unui șarlatan, dar, din motive familiale, nu doresc să anunț poliția. Acord, de aceea, o atenție aparte acestei chestiuni, dv. trebuind să fiți pregătit să răspundeți de îndată la apelul meu telefonic.

Al dumneavoastră,
Gervase Chevenix-Gore“

Sprîncenele lui Poirot se ridicară peste frunte că aproape îi dispăruseră sub păr. „Cine-o mai fi și Chevenix-Gore ăsta ?“, se întrebă. Se duse în bibliotecă de unde luă un tom gros, de format mare. Nu trebui să caute prea mult :

„Chevenix-Gore, sir Gervase Francis Xavier, 10 baronet (cun. 1694) fost căp. reg. 17, născ. 18 5 1879, fiul mare al lui sir Guy Chevenix-Gore, 8 baronet și lady Claudie Wallingford. Căs. 1912 cu Vanda Elisabeth, fiica mare a col. Frederick Arbuthnot. Stud. Eton. Part. la I războ. mond. 1914—18. Pasiuni : călătorii și vînăt. fiare sălb. Adresa : Hamborough St. Mary, Westshire — London S.W.1. Lowndes Square 218. Cluburi : echitație și al călătorilor“.

Poirot dădu neliniștit din cap. Rămase pentru o clipă cufundat în gîndurile sale apoi se apropie de birou, trase un sertar și începu să caute printr-un teanc de cărți de vizită.

Chipul i se lumină dintr-odată.

— Asta-i ! Sigur o să fie acolo !

2

Ducesa îl întîmpină pe domnul Hercule Poirot cu un glas în care se deslușea și lingușire.

— Ați venit totuși, domnule Poirot... Asta-i minunat !

— Plăcerea este de partea mea, **madame**, murmură Poirot făcînd o plecăciune.

După aceea se strecură printre nadele cîtorva personalități de marcă — un diplomat ilustru, o artistă la fel de cunoscută, un nu mai puțin vestit pair al sportului —și, în sfîrșit, îl găsi pe omul pentru care venise, unul dintre cei trecuți la „au mai participat...“, un anume domn Satterthwaite.

sau crimă?

Domnul Satterthwaite ciripi :

— Ducesa e delicioasă... Seratele ei mă cuceresc totdeauna... O personalitate, ce mai... Dacă mă înțelegeți... În urmă cu cițiva ani mă intîlneam adesea cu ea în Corsica.

De regulă, explicațiile domnului Satterthwaite erau supraincărcate, pînă la disperare, cu date extrase din vastele lui cunoștințe. Dar, cu toate acestea, n-ar fi fost nimic mai neadevărat decît a-l caracteriza pe domnul Satterthwaite drept snob. Era un observator fin și rapid al firilor omenești și dacă afirmația potrivit căreia dintre toate cel mai bine se pricepea la fete, apoi domnul Satterthwaite cunoaște o mulțime dintre acestea.

— Știți, dragul meu, sînt cîteva veacuri bune de cînd nu ne-am văzut. Mă simt onorat pînă astăzi că am putut să vă urmăresc la lucru, în cazul de la „Cuibul ciorii". De atunci mă consider a fi sfințit, într-un fel. Am intîlnit-o pe Lady Mary chiar săptămîna trecută, cu totul din întîmplare. O apariție fermecătoare — minunată ființă.

De cîte ori povestea despre una sau două scandaluri, aflate tocmai pe tapet — de pildă declarațiile fiicei vreunui conte sau comportarea scandaloasă a nu știu cărui viconte — Poirot abia reușea să evite și numele lui Gervase Chevenix-Gore.

Domnul Satterthwaite reacționă rapid.

— O, dar este realmente o personalitate. Ultimul baronet, așa i se spune.

— Pardon, nu vă înțeleg prea bine...

Domnul Satterthwaite se aplecă cu indulgență în fața lipsei de înțelegere a străinului.

— A fost o glumă, știți... O glumă. Natural, el nu este ultimul baronet din Anglia, dar este un fel de reprezentant tipic al unei epoci. E pe jumătate erou, pe jumătate nebun, un ins din categoria acelora cărora scriitorii secolului trecut le făceau cu plăcere loc în romanele lor, unul din aceia care fac pariuri imposibile pe care-le și cîștigă în cele din urmă.

Și domnul Satterthwaite explică cu lux de amănunte ce anume avea în vedere. Tînăr fiind, Gervase Chevenix-Gore a înconjurat lumea cu o barcă cu pînze, a participat la expediții la Pol. A provocat la întrecere pe un pair, s-a prins că va ieși pe scările palatului ducal călare pe cămila sa preferată și, bine-nțeles, a cîștigat. Odată a sărit din loja teatrului direct pe scenă, de unde a răpit-o pe o artistă celebră tocmai cînd aceasta se găsea la mijlocul monologului. Dar despre el existau sumedenie de anecdote.

— E un neam vechi, continuă domnul Satterthwaite. Sir Guy Chevenix-Gore a luat parte la prima cruciadă. Acum, din păcate, se pare că bătrînul Gervase „încheie plutonul" — e ultimul Chevenix-Gore.

— Averea s-a mai subțiat ?

— Da de unde, Gervase e fabulos de bogat. Este proprietarul unor bunuri imobiliare de valoare, are mine de cărbuni și, în plus de asta, în tinerețe a pus să fie înregistrată anexarea unei mine din Peru sau prin altă parte din America de Sud, care i-a adus o avere teribilă. Un om admirabil. A avut noroc în tot ce a făcut.

— Acum însă are niște anișori...

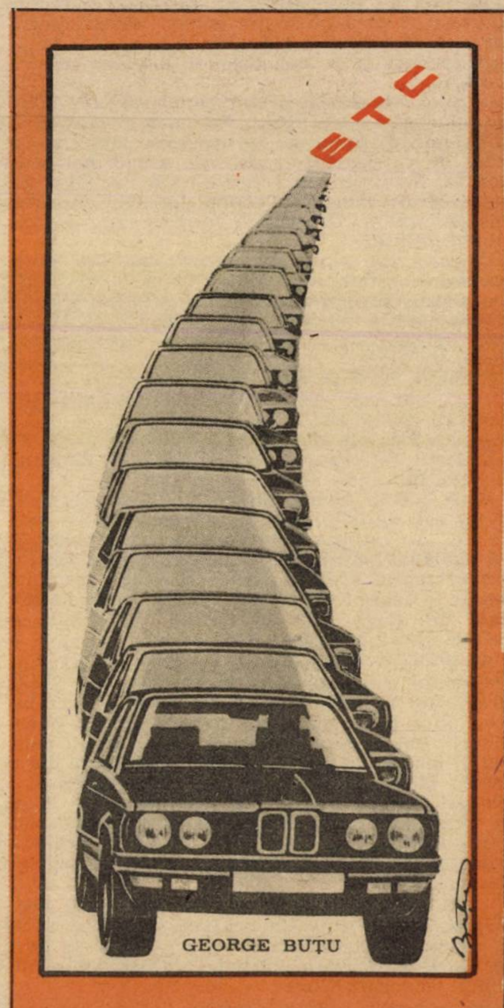
— Da, sărmanul bătrînel, zise domnul Satterthwaite oftînd și dînd din cap. Majoritatea oamenilor v-ar spune despre el că este tocmai copt pentru balamuc. În felul lor, au dreptate. Pe bune, el e nebun — dar nu în sensul că ar avea acte în regulă sau că ar vorbi singur pe drum, ci nebun în sensul că pur și simplu nu este normal. El a fost totdeauna un original.

— Numai că, cu timpul, originalitatea se transformă în excentricitate, nu ? remarcă Poirot.

— Aveți dreptate. Asta i se potrivește de minune lui Gervase, sărmanul bătrînel.

— Trebuie că are o părere destul de bună despre el, nu-i așa ?

— Asta da. Știți, după el lumea s-a împărțit totdeauna în două jumătăți — Chevenix-Gorii și restul.
— Mania nobleței.
— Așa ceva. Toți Chevenix-Gorii au fost niște îngîmfați — ei înșiși își sînt legea. Iar Gervase, care e ultimul dintre ei, cel mai mult. El este, pe cinstea mea, dacă l-ați auzi vorbind, ați putea crede că este... Eh, dumnezeule !
Poirot dădu încet și gînditor din cap.
— Da, așa mi-am imaginat situația. Știți, am primit o scrisoare de la el. O scrisoare foarte neobișnuită, în care nu mă roagă nimic. M-a chemat la el, atît.
— Un decret regal, zîmbi pe furiș domnul Satterthwaite.
— Exact. Lui sir Gervase nu i-a trecut desigur prin cap că eu, Hercule Poirot, sînt și eu un **cineva**, un om care am și eu o sumedenie de treburi ! Și că este foarte greu de presupus că aș lăsa baltă totul și m-aș comporta asemenea cîinelui ascultător — ca o nulitate recunoscătoare că i s-a azvîrlit și ei ceva.
Domnul Satterthwaite strînse din buze pentru a-și înăbuși un zîmbet. Tocmai îi trecuse prin cap că în materie de propria importanță, între Hercule Poirot și Chevenix-Gore nu era o diferență prea mare.
Se mulțumi să bombăne :
— Dacă motivul chemării reclamă urgență...
— Nu, în general nu, răspunse Poirot ridicînd brațele într-un gest teatral. Trebuie să fiu doar pregătit și să aștept chemarea lui atunci cînd va avea nevoie de mine.
En fin, je vous demande !
Și miinile îi zburară iarăși în sus, exprimînd de departe mult mai bine decît cuvintele cît de adînc fusese jignit monsieur Hercule Poirot.
— Să înțeleg că ați refuzat ?
— Pînă acum n-am avut ocazia să o fac, spuse Poirot încet.
— Dar refuzați ?
— Cum să spun... Să refuz — da, așa mi-a trecut prin cap. Dar nu știu... Omul are totdeauna ceva ca o bănuială. Ca și cînd ar simți ceva din văzduh, ceva plăcut și discret.
Domnul Satterthwaite luă în serios spusele lui Poirot.
— Da ? Dar e interesant...
— Am sentimentul, continuă Hercule Poirot, că omul, așa cum tocmai l-ați descris, ar putea fi foarte vulnerabil.
— Vulnerabil ? repetă domnul Satterthwaite. Rămase pentru o clipă surprins. Cuvîntul acesta parcă n-ar merge întrutotul în cazul lui Gervase Chevenix-Gore. Dar pentru că era un om care pricepea și observa totul repede, spuse încet : Cred... cred că înțeleg ce vreți să spuneți.
— Un astfel de om este închis, nu ? Într-o armură, dar în ce armură ! Un cruciat blindat nu-i nimic față de el — este armura aroganței, a mîndriei și îngîmfării. O astfel de armură oferă o anume protecție. Săgețile, toate săgețile vieții cotidiene alunecă pe ea. Dar asta reprezintă și un pericol. Uneori un om într-o astfel de armură nici nu știe că a fost atacat. Armura îl apără să audă bine, să vadă bine, și poate, cel mai mult dintre toate, să se simtă bine.
Tăcu apoi întrebă cu altă voce :
— Cum arată familia acestui sir Gervase ?
— Păi e odată Vanda — soția lui. Născută Arbuthnot — o fată foarte frumoasă. Și care încă mai este șic. Cam săracă cu duhul însă. Devotată lui Gervase. Cam trage spre ocultism, am impresia. Poartă amulete și afirmă că este întruparea unei regine egiptene... După aceea vine Ruth — fiica lor adoptivă. Copii de-ai lor nu au. O fată foarte apetisantă, într-un stil modern însă. Asta-i toată familia. Bine-nțeles, mai puțin Hugo Grent, nepotul lui Gervase. Pamela Chevenix-Gore s-a căsătorit cu Reggie Trent iar Hugo a fost singurul lor copil. Acum e orfan. Nu poate moșteni titlul, dar am impresia că pînă la urmă va primi cea mai mare parte din banii lui Gervase. Un tînăr frumos din garda regală de călărie.
Poirot îl aproba dînd din cap apoi întrebă :
— Sir Gervase este foarte afectat pentru că nu are propriul copil care să-i moștenească numele ?
— Vă puteți imagina cum îl macină...
— La ei numele de familie este un fel de manie, nu ?
— Da.
Domnul Satterthwaite tăcu o clipă. I se păru că i se învîrtește ceva în cap. Apoi se încumetă să întrebe :
— Aveți impresia că acesta este motivul pentru care trebuie să mergeți la Hamborough Close ?
Poirot dădu la rîndu-i din cap.
— Nu, răspunse. Nu mi se pare că acesta ar fi un motiv. Dar cu toate astea cred că am să mă duc.

3

Hercule Poirot şedea într-unul din colţurile cupeului de clasa I a rapidului care străbătea în goană cîmpia Angliei.

Scoase gînditor din buzunar o telegramă împăturită cu grijă, o despături şi o citi dumnezeu ştie a cîta oară:

„LUAŢI EXPRESUL DE 16,30
DIN STAŢIA PANCRAS
CEREŢI CONDUCTORULUI SĂ OPREASCĂ
LA WHIMPERLEY
CHEVENIX-GORE"

Împături din nou telegrama şi o băgă la loc în buzunar.

Conductorul era foarte serviabil. „Domnul merge cumva la Hamborough Close? Desigur, oaspeţii lui sir Gervase Chevenix-Gore cer totdeauna să oprim la Whimperley, chiar dacă în mod normal trenul nu opreşte acolo. Cred că este un privilegiu".

După aceea conductorul mai vizită de două ori cupeul lui Poirot mai întîi pentru a-l asigura că se va strădui ca el să rămînă singur în compartiment, iar a doua oară pentru a-l anunţa că expresul are o întîrziere de zece minute.

Trenul trebuia să sosească la 19,50, dar în momentul în care Poirot puse piciorul pe peronul micii gări de ţară şi-i introduse conductorului în mînă aşteptatul bacşiş, ceasul arăta exact ora opt şi două minute.

Locomotiva şueră şi Nord-Expresul se puse iarăşi în mişcare. Un şofer zvelt, în uniformă verde-închis se apropie de Poirot.

— Domnul Poirot? Pentru Hambourgh Close?

Luă valijoara aspectuoasă a detectivului şi părăsiră gara. Îl aştepta un **Rolls**. Şoferul îi deschise portiera, îi îndreptă pledul de la picioare şi porni.

După vreo zece minute de mers opri în faţa unei porţi largi străjuită de cîini enormi din piatră.

Traversă parcul spre casă. Uşa se deschise încă înainte ca el să fi ajuns şi un camerist cu înfăţişare respectabilă apăru pe treapta cea mai de sus.

— Domnul Poirot? Pe aici, vă rog, domnule Poirot.

Păşi prin hol în faţa lui şi deschise o uşă situată cam la mijlocul peretelui din partea dreaptă.

— Domnul Hercule Poirot, anunţă el.

În încăpere se găseau cîţiva oameni în costume de seară şi Poirot remarcă din prima clipă de cum intră că apariţia lui nu era aşteptată, ochii tuturor celor prezenţi odihnindu-se asupra lui cu reală surprindere.

După aceea spre el se îndreptă, cu paşi nesiguri, o doamnă înaltă şi zveltă, în al cărui păr închis la culoare începuseră să strălucească fire albe.

Poirot se aplecă atunci cînd îi strînse mîna.

— Vă cer scuze, **madame**, spuse, din păcate trenul meu a avut întîrziere.

— N-are nici o importanţă, spuse Lady Chevenix-Gore cu glas nehotărît. Privirea femeii rămase şi pe mai departe, nehotărîtă, asupra lui. Asta chiar că nu are nici o importanţă, domnule... eh... n-am înţeles prea bine...

— Hercule Poirot.

Pronunţă numele rar şi clar.

Auzi cum cineva din spatele său respira repede. În clipa aceea îşi dădu seama că în încăpere nu se afla şi stăpînul casei. Întrebă încet:

— Ştiaţi că sosesc, doamnă!

— Ah... ah... da, dar spusele ei nu sunau prea convingător. Cred... adică presupun... eu însă sînt groaznic de nepractică, domnule Poirot. Uit totul. Tonul glasului ei trăda că prezenta această calitate a ei cu un soi de plăcere tristă. Ştiţi, oamenii îmi spun ceva iar eu arăt ca şi cînd aş înţelege, dar mie îmi intră pe o ureche şi îmi iese pe cealaltă. Şi gata! Ca şi cînd n-ar fi fost!

După aceea, parcă amintindu-şi că avea de îndeplinit nişte obligaţii, privi absentă în jur şi spuse neconvingător:

— Presupun că-i cunoaşteţi pe toţi cei de faţă.

Chiar dacă, fără discuţie, nu acesta era adevărul, această propoziţiune reprezenta textul banal cu ajutorul căruia lady Chevenix-Gore făcea economie de efort cu prezentările şi încordarea pe care o reclama necesitatea de a-şi aminti numele exact al fiecărui oaspete.

Şi cu toată tensiunea decurgînd din acest caz concret, adăugă:

— Aceasta este fiica mea, Ruth.

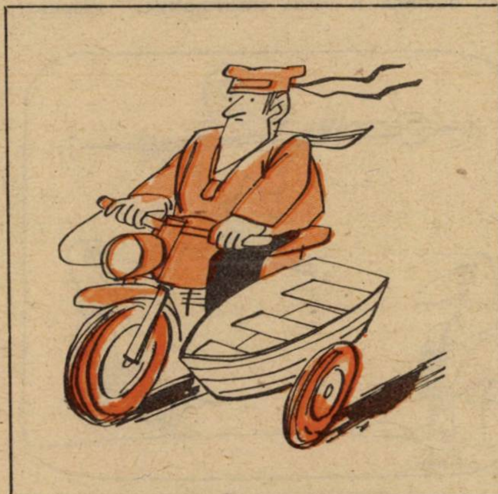
Fata care se afla în faţa domnului Poirot era, de asemenea, o brunetă suplă, dar de cu totul al tip. În locul trăsăturilor nedefinite şi şterse ale lui lady Chevenix-Gore, ea avea un nas cu profil delicat, întrucîtva de vultur şi cu o linie clară, ascuţită a bărbiei. Părul negru îl purta pieptănat pe spate în buclişoare mărunte şi bine conturate. Culoarea tenului ei avea puritate şi strălucire de garoafă, prea puţin datorată fardurilor. Era, după cum şi-a putut da repede seama Poirot, una dintre cele mai fermecătoare fete dintre toate cîte i-au fost date lui să vadă.

El îşi dădu seama că fata era nu numai frumoasă, dar şi ageră şi bănuia în ea şi o anumo doză de temperament şi mîndrie. Cînd vorbea, prelungea puţin cuvintele, intenţionat desigur, gîndi Poirot.

— Este colosal de tulburător, începu ea, să găzduieşti un domn cum este domnul Poirot! Mai mult ca sigur că bătrînul domn ne-a pregătit o mică surpriză.

— Vreţi să spuneţi că n-aţi ştiut că am să vin, **mademoiselle**? întrebă el prompt.

— Nici idee n-am avut, dar după cum se

vede voi avea mult de furcă cu... monumentul pînă după cină.

Din hol se auzi zgomotul unui gong după care majordomul deschise uşa şi spuse:

— Cine e pregătită.

În clipa aceea, poate chiar mai înainte ca el să rostească cuvîntul „pregătită" s-a petrecut ceva foarte ciudat. Figura de mare preot a majordomului se schimbă într-o clipă într-una umană din cale-afară de surprinsă.

Schimbarea fu atît de rapidă şi masca servitorului reveni atît de repede la loc, încît cel care din întîmplare nu ar fi văzut-o în clipa respectivă nici nu ar fi avut habar de ea. Întîmplător, Poirot o văzuse. Şi se miră.

Servitorul rămase nehotărît între uşi. Şi chiar dacă faţa lui devenise din nou inexpresivă, pe figura lui se putea citi o oarecare tensiune internă.

Lady Chevenix-Gore spuse nesigură:

— Ah, doamne, asta este ceva cu totul neobişnuit... Într-adevăr... eu... omul nu ştie ce să facă...

Ruth îi explică lui Poirot.

— Această uluire, domnule Poirot, se datorează faptului că tatăl meu întîrzie — pentru prima dată în cel puţin douăzeci de ani — la cină.

— Este ceva cu totul neobişnuit... se căina lady Chevenix-Gore. Gervase niciodată...

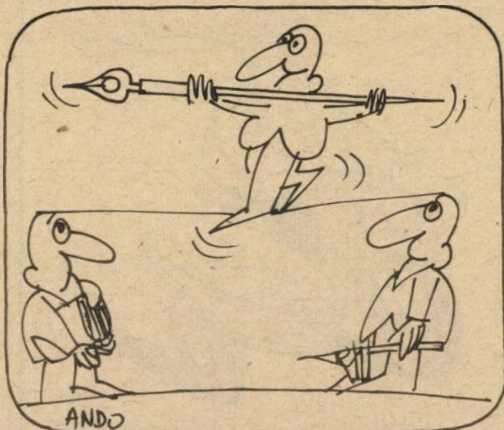
— Gervase, bătrînul cel bun! În sfîrşit, vine şi el odată mai tîrziu! Credeţi că i s-a rupt năsturaşul de la guler? Sau Gervase e cumva imun faţă de slăbiciunile noastre, ale celorlalţi?

— Dar Gervase n-a venit niciodată tîrziu, zise lady Ghevenix-Gore cu glas stins, încurcată. Disperarea aceasta, datorată unei întîrzieri obişnuite, era de-acum caraghioasă. Lui Hercule Poirot începu însă să-i fie teamă, avu chiar o presimţire ciudată. I se păru ciudat şi lui că Gervase Chevenix-Gore nu-şi făcuse apariţia pentru a-şi saluta oaspetele pe care-l invitase într-un mod atît de tainic.

Nimeni nu ştia ce s-ar fi putut întîmpla. Era un caz fără precedent, nimeni nu ştia ce şi cum. În cele din urmă iniţiativa o luă, totuşi, lady Chevenix-Gore, dacă iniţiativa se putea numi asta. Comportarea ei continua să fie tot nehotărîtă.

— Snell, întrebă ea, stăpînul dumitale este... Şi fără să termine întrebarea se uita cercetătoare la camerist.

Snell, care era desigur obişnuit cu modul în care doamna îi cerea informaţiile, răspunse

foarte exact la întrebarea ei foarte inexactă:

— Sir Gervase a coborît la opt fără cinci, doamnă şi s-a dus direct în birou.

— O... aha... făcu ea şi gura îi rămase deschisă. Cu ochii către departe. Nu credeţi că... totuşi... a auzit gongul?

— Cred că trebuia să-l audă, doamnă, doar gongul se află exact deasupra biroului. N-am ştiut că sir Gervase se află tot în birou, altfel l-aş fi anunţat direct că se serveşte cina. Pot s-o fac acum, doamnă?

Lady Chevenix-Gore primi cu uşurare propunerea.

— Ah, îţi mulţumesc, Snell. Îţi mulţumesc, du-te. Da, desigur.

Apoi, după ce cameristul părăsi încăperea, adăugă:

— Snell este cu adevărat o comoară. Mă bizui pe el în absolut toate problemele. Nici nu ştiu ce m-aş face fără Snell.

Cineva îşi exprimă acordul printr-o mormăială dar nimeni nu spuse nimic. Hercule Poirot, care examina cu atenţie sporită încăperea plină de oameni, fu de părere că toţi, pînă la unul, se aflau într-o anume tensiune. Ochii îi alergau repede de la unul la altul ca şi cînd i-ar fi trecut pe toţi într-o listă. Doi domni în vîrstă, individul acela cazon care mormăise mai adineaori şi un omuleţ mărunt, slab şi cărunt, cu buze subţiri, de avocat. Doi bărbaţi tineri foarte diferiţi între ei. Unul, cu mustaţă şi expresie de aroganţă modestă, ar fi putut fi nepotul lui sir Gervase, cel din garda regală de călărie. Celălalt era un tînăr frumos cu părul uşor lins, cu trăsături obişnuite. Pe acesta Hercule Poirot îl situă fără să greşească în păturile de jos ale societăţii. Mai era apoi o femeie măruntică de vîrstă mijlocie cu pince-nez şi ochi inteligenţi şi, în sfîrşit, o fată cu o coamă roşcată strălucitoare.

Snell îşi făcu din nou apariţia în uşă. Se comporta perfect, dar sub stratul impersonal de spoială apăru din nou figura descumpănită.

— Iertaţi-mă, doamnă, dar uşa biroului este încuiată.

— Încuiată?

Întrebarea fusese pusă de o voce de bărbat — un glas tînăr, vigilent, marcat de emoţie. El aparţinea tînărului aceluia frumos cu părul uşor lins. Ieşi în faţă şi propuse:

— Pot să mă duc să văd...?

Numai că între timp, Hercule Poirot — în foarte mare linişte şi aproape neobservat — preluă conducerea. Făcu acest lucru într-un mod atît de natural, încît nimănui nu i se păru ciudat că acest om necunoscut, care abia sosise, pusese dintr-odată mîna pe întreaga situaţie.

— Să mergem, spuse. Să mergem în birou.

Cel care îl ascultă primul fu Snell. Poirot trecu foarte aproape de el, apoi — ca o turmă de oi — îl urmară şi toţi ceilalţi.

Snell conduse întregul grup într-o sală mare, pe lîngă un ceas înalt şi vechi şi o firidă, precum şi printr-un coridor îngust, care dădea într-o uşă.

Ajunşi aici, Poirot trecu înaintea lui Snell şi încercă clanţa. Aceasta funcţionă, dar, cu toate acestea, uşa nu se deschise. Poirot bătu încet la uşă. Apoi mai tare. Şi mai tare. După aceea se aplecă brusc şi apropie ochiul de gaura cheii. Se ridică apoi încet. Faţa i se făcu de piatră.

— Domnilor, spuse, trebuie să sparg imediat această uşă!

LA AEROPORT

— Colega, ai idee cînd pleacă zborul 40 3732149 spre Valea Călugărească ?

Apoi, sub comanda lui, doi tineri înalţi şi puternici, trecură la atac. Nu era o treabă chiar uşoară. Uşile de la Hamborough Close erau pe cinste.

În cele din urmă broasca cedă şi uşa se deschise spre înăuntru, acompaniată de scîrţîitul ascuţit al lemnului.

Şi apoi, după o clipă doar, rămaseră cu toţii între uşi, tăcuţi şi îngrămădiţi privind înăuntru. Lumina era aprinsă. Lîngă peretele din partea stîngă se afla un birou, o bucată masivă de mobilier din mahon. Nu la birou, ci într-o parte a lui, dar în aşa fel încît se afla cu spatele la ei, într-un fotoliu, se găsea, chircit într-un fotoliu, un bărbat. Capul şi partea superioară a corpului îi atîrnau pe partea din dreapta a marginii fotoliului iar mîna dreaptă îi atîrna fără vlagă. Imediat sub vîrful degetelor mîinii, pe covor, strălucea un pistol... Nu mai era nevoie să te gîndeşti la mai ştiu eu ce. Tabloul era cît se poate de clar.

Sir Gervase Chevenix-Gore se împuşcase !

O clipă, întregul grup rămase nemişcat în uşă privind la groaznica scenă. După aceea Poirot fu cel care intră primul.

În momentul acela se auzi glasul ascuţit al lui Hugo Trent.

— Pentru Dumnezeu, bătrînul domn s-a împuşcat ?

După care se auzi geamătul lung, plin de groază al lui Lady Chevenix-Gore.

— Gervase, Gervase !

Poirot spuse încet peste umăr...

— Duceţi-o de aici pe lady Chevenix-Gore. Nu e de nici un folos aici.

Bătrînul soldat spuse.

— Vino, Vanda. Să mergem, draga mea. Tu n-ai nimic de făcut aici. Ruth, vino şi ai grijă de mămica.

Ruth Chevenix-Gore se strecură însă în birou stînd foarte aproape de Poirot care se aplecă asupra fiinţei chircite din fotoliu — trupul unui om de calibru herculean.

Spuse cu glas stins, dar plin de încordare, surprinzător de reţinut şi înăbuşit :

— Sînteţi absolut sigur, că este... mort ?

Poirot îşi ridică privirea.

Faţa fetei era însufleţită de un anume sentiment — un sentiment de stăpînire şi înăbuşire în sine, sentiment pe care el nu-l înţelegea. Nu era vorba de jale — arăta mai degrabă a tulburare...

Femeia măruntică cu pince-nez întrebă :

— Mama dv., draga mea... nu credeţi că... ?

În momentul acela se auzi zbieratul acut, isteric al femeii cu părul roşcat :

— Aşadar, n-a fost nici maşină, nici sticlă de şampanie ceea ce am auzit ! Ce-am auzit noi a fost o împuşcătură !

Poirot îşi roti privirea de la unul la celălalt.

— Cineva trebuie să anunţe poliţia...

— Nu ! strigă Ruth-Chevenix-Gore cu glas sălbatec.

Bătrînul domn cu faţă de avocat spuse :

— În cazul de faţă este inevitabil, din păcate. Faci tu asta Burrows ? Hugo..

— Dv. sînteţi deci domnul Hugo Trent ? se întoarse Poirot spre tînărul înalt cu mustaţă. Cred că ar fi bine dacă toţi, în afară de dv. şi mine, ar părăsi încăperea.

Îl ascultară cu toţii. După ce Poirot şi Hugo Trent rămaseră singuri, Hugo Trent întrebă făcînd o mutră mirată.

— Ascultaţi, de fapt cine sînteţi dv. ? Şi ce faceţi aici ?

Poirot scoase o carte de vizită din buzunarul de la piept şi i-o dădu lui Trent. Acesta o examină încordat.

— Detectiv particular, nu ? Desigur, am auzit de dv.... Dar cu toate astea tot nu ştiu ce faceţi aici...

— Dv. sigur nu ştiţi că unchiul dv. a fost unchiul dv., nu... ?

Ochii lu Trent alunecară pentru o clipă asupra mortului.

— Bătrînul domn ! Desigur, a fost unchiul meu.

— Nu ştiaţi că a trimis după mine ?

Hugo dădu din cap, apoi spuse încet :

— Nici idee n-am avut de aşa ceva.

În glasul lui răsună ceva greu de definit foarte exact. Faţa îi era parcă tăiată din lemn cu o expresie niţel tîmpă — expresia, îşi zise Poirot, care în momentele de mare tensiune este foarte folositoare în chip de mască.

Poirot spuse calm :

— Aici ne găsim la Westshire, nu ? Îl cunosc foarte bine pe comisarul şef de poliţie de aici, maiorul Riddle.

— Riddle locuieşte cam la o jumătate de milă de aici. De regulă vine singur aici.

— Ar fi foarte potrivit să vină.

Poirot începu să examineze camera. Dădu la o parte draperia şi privi pe fereastra franţuzească. Era închisă şi încercă s-o deschidă.

Pe perete, în spatele biroului se găsea o oglindă ovală. Era spartă. Poirot se aplecă şi ridică un obiect mic.

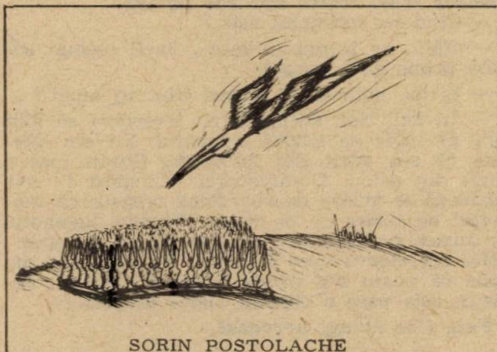
— Ce este ? întrebă Trent.

— Un glonte.

— I-a trecut deci prin cap şi apoi a spart oglinda ?

— Aşa se pare.

Poirot puse glontele exact pe locul pe care îl găsise şi se apropie de birou. Hîrtiile erau

SORIN POSTOLACHE

aranjate cu grijă la un loc. Pe mapa de birou se găsea o foaie de hîrtie pe care era scris cu litere mari, de tipar, un singur cuvînt „IERTAȚI-MĂ".

— Trebuie că l-a scris cu puțin înainte de a... o face, spuse Hugo.

Poirot dădu gînditor din cap.

Se uită apoi din nou la oglinda spartă și la mort. Pometții obrajilor îi erau ridicați puțin — ca și cînd ar fi fost surprins de ceva. Se întoarse spre ușa deschisă la perete și cu broasca stricată. În ușă nu era nici o cheie după cum bine știa, doar se uitase pe gaura cheii. Dar cheia nu se găsea nici pe podea. Poirot se aplecă asupra mortului și trecu ușor cu degetele peste haine.

— Da, spuse, cheia este în buzunar.

Hugo scoase pachetul de țigări și își aprinse una. Spuse destul de aspru :

— Pare destul de clar. Unchiul s-a încuiat, a zgîriiat pe o bucată de hîrtie acest mesaj și apoi s-a împușcat.

Poirot dădu iarăși gînditor din cap. Hugo continuă :

— Numai că nu pricep de ce a trimis după dv. Ce vrea să însemne asta ?

— Asta s-ar putea explica destul de greu. Dar pînă vine poliția mi-ați putea spune exact, domnule Trent, cine sînt toți oamenii pe care i-am văzut astă seară aici ?

— Cine sînt ? făcu Hugo cu un aer absent. Păi da, desigur. Iertați-mă... nu vreți să luăm loc ? zise el arătînd cu mîna spre canapeaua dintr-un colț al încăperii care era cel mai departe de cadavru. După aceea continuă oarecum spasmodic. Păi, în primul rînd este Vanda, mătușa mea, știți ? Și Ruth, verișoara mea. Dar pe ele le știți. Apoi cealaltă fată, ea este Susan Cardwell. După aceea colonelul Bury. Un vechi prieten al familiei. Și Oglivie Forbes. Tot un vechi prieten al familiei și, în afară de asta, avocatul familiei. Așa.. Amîndoi bătrînii fuseseră îndrăgostiți de Vanda cînd era ea tînără, din această cauză o înconjoară cu un fel de devotament, cu aer credincios. Caraghios, dar și emoționant puțin.

După aceea vine la rînd Godfrey Burrows, secretarul bătrînului domn — mă gîndesc la unchiul —, și domnișoara Lingard, care îl ajuta pe unchiul meu să scrie istoria familei Chevenix-Gore. Strînge material istoric. Și cam ăștia sînt toți, aș zice.

Poirot încuviință apoi întrebă :

— Dacă înțeleg eu bine, dv. ați auzit împușcătura care l-a ucis pe unchiul dv., nu-i așa ?

— Da, am auzit-o. Am crezut însă că a fost zgomotul de la șampanie — cel puțin eu unul așa am crezut. Susan și domnișoara Lingard au crezut că a fost zgomotul unei mașini — știți, șoseaua trece foarte aproape de aici.

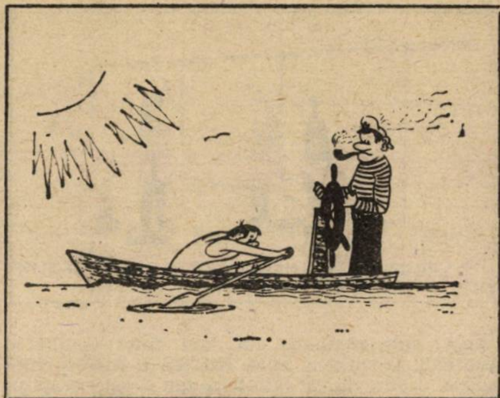
— Cînd s-a întîmplat asta ?

— Păi... pe la opt și zece... Snell tocmai sunase prima dată gongul.

— Și dv. unde erați atunci cînd ați auzit ?

— În hol. Noi, știți, am rîs încercînd să ghicim de unde se auzise zgomotul. Eu am afirmat că s-a auzit din bucătărie, Susan însă a auzit din salon. Domnișoarei Lingard i s-a părut că se auzise de sus. Snell crezuse că zgomotul se auzise de pe șosea. Oricum, zgomotul se auzise pe fereastra de sus. Susan a spun : „Mai are cineva vreo teorie ?". Eu am rîs și am spus că poate s-a comis o crimă ? Acum, desigur, asta pare o chestie foarte tîmpită...

Fata i se alungi nervoasă.

— Nimănui nu i-a trecut prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împușca ?

— Bine-nțeles că nu.

— Și n-aveți idee de ce ar fi putut s-o facă?

Hugo spuse încet :

— Păi... eu n-aș spune că...

— Adică aveți idee ?

— Nu... nu... e greu de explicat. Se-nțelege, eu nu mă așteptam că ar putea sfîrși chiar printr-o sinucidere, dar nici total surprins nu sînt. Adevărul este că unchiul meu era copt pentru un azil de nebuni, domnule Poirot. Asta știa toată lumea.

— Și dv. asta vă pare a fi o explicație suficientă ?

— Păi, cum să vă explic, oamenii se pot și împușca dacă ajung să fie puțin țicniți.

— O explicație admirabil de simplă.

Hugo rămase ca opărit.

Poirot se ridică din nou și se plimbă prin încăpere aparent fără un scop precis. Încăperea era aranjată cu gust, în cea mai mare parte într-un stil victorian greoi : o bibliotecă masivă, cîteva fotolii imense și niște scaune chippendale originale. Nu erau prea multe ornamente, doar de pe cornișa sobei lui Poirot îi atrase atenția cîteva obiecte de bronz. Le luă pe rînd în mînă și le examină cu atenție după care le puse exact pe locul lor de mai înainte. De pe o statuetă aflată în partea stîngă, dezlipi ceva cu unghia.

— Ce este ? întrebă Hugo fără vreun interes deosebit.

— Nimic deosebit, un ciobuleț de oglindă.

Hugo spuse :

— Ciudat cum a putut glonțele să spargă oglinda. Oglinda spartă înseamnă noroc. Sărmanul Gervase... Aș spune că norocul a ținut mult eu el.

— Unchiul dv. a avut mult noroc ?

Hugo rîse scurt.

— Norocul lui era proverbial. Pe tot ce punea el mîna se transforma în aur ! Cînd era considerat outsider, el ajungea totdeauna primul ! Cînd investea ceva într-o mînă îndoielnică, dădea totdeauna de un filon de aur ! Reușea totdeauna, la un fir de păr, să scape din locurile cele mai rele. De cîteva ori a scăpat cu viață ca prin minune. Știți, în felul lui era un bătrînel a-ntîia. Cum se spune, pe unde a fost a văzut cîte ceva. Mai mult decît alții din generația lui.

Poirot îl întrebă :

— Îl iubeați pe unchiul dv., domnule Trent ?

Întrebarea îl scoase oarecumva din sărite pe Hugo.

— Păi... hm... da, bine-nţeles, spuse destul de nehotărît. Ştiţi, cîteodată nu era prea uşor cu el. Viaţa cu el era foarte încordată. Din fericire nu trebuia să-l văd prea des.

— Dar el vă iubea ?

— Nici n-am băgat de seamă. Dar, ca s-o spun pe cea dreaptă, existenţa mea îl cam deranja.

— Cum adică, domnule Trent ?

— Păi, ştiţi, el n-a avut copii şi asta l-a măcinat afurisit de mult... Cred că l-a durut mult gîndul că după moartea lui neamul Chevenix-Gore va înceta să mai existe. Ştiţi, ei vin tocmai de la năvălirea normanzilor. Iar bătrînul domn era ultimul dintre ei. Aş spune că din punctul lui de vedere asta reprezenta o adevărată tragedie.

— Dv. nu împărtăşiţi acest sentiment, nu ?

Hugo ridică din umeri.

— Toate astea mi se par destul de demodate.

— Dar de avere ce-o să se aleagă ?

— Asta nu ştiu. Poate o să-mi revină mie. Sau poate o să-i rămînă lui Ruth. Şi Vanda s-ar putea să aibă din ea pînă la sfîrşitul vieţii...

— Unchiul dv. nu şi-a dat în vileag intenţiile ?

— Păi... avea o hotărîre a lui.

— Şi care era ?

— Ca Ruth şi cu mine să punem totul laolaltă.

— Asta ar fi foarte avantajos.

— Extraordinar de avantajos. Numai că Ruth... vedeţi... Ruth are nişte păreri proprii definitive despre viaţă. Este o fată neobişnuit de atractivă şi ea ştie asta. Şi nu se grăbeşte cu măritişul.

Poirot se apleacă în faţă.

— Dar dv. aţi fi de acord, domnule Trent ?

Hugo îi răspunse otrăvit :

— Pe cinstea mea că astăzi nici nu prea contează pe cine dracu iei. Divorţul e ceva atît de lesnicios... Dacă nu merge, îţi iei pur şi simplu valiza şi o începi din nou.

Uşa se deschise şi intră Oglivie Forbes însoţit de un domn zvelt şi elegant.

Noul venit se înclină în faţa lui Trent.

— Salut, Hugo. Îmi pare teribil de rău de toate astea. E-o lovitură pentru toţi.

Hercule Poirot interveni :

— Vă salut, domnule maior. Vă amintiţi de mine ?

— Da bine-nţeles, zise comisarul şef şi-i strînse mîna lui Poirot. Aşadar, sînteţi deja aici ?

Şi-l privi curios pe Hercule Poirot.

6

— Ei, care-i situaţia ? întrebă maiorul Riddle.

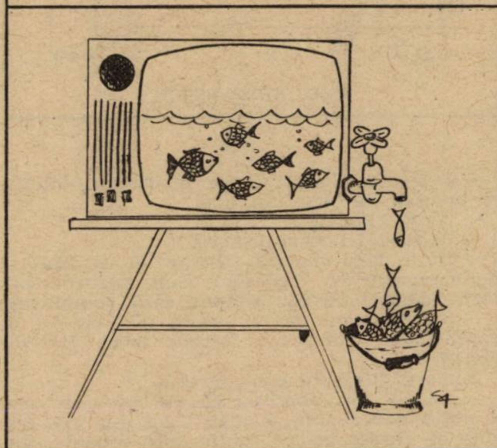
Scena se petrecea douăzeci de minute mai tîrziu. Întrebarea comisarului şef de poliţie era adresată doctorului poliţiei, un individ bătrîn şi deşirat, cu părul cărunt.

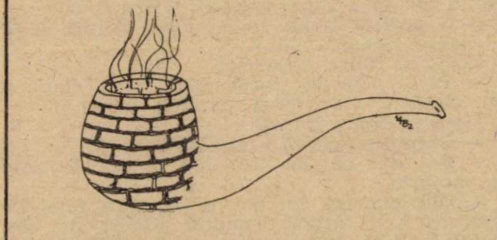
Acesta ridică din umeri :

— E mort cam de o jumătate de ceas, în orice caz, nu mai mult de o oră. Nu-mi cereţi acum nici un amănunt de ordin tehnic. Are capul străpuns de un glonte, pistolul a fost ţinut doar la cîţiva centimetri de tîmpla dreaptă. Glontele a trecut prin creier apoi a zburat afară...

— Semnalmentele ar corespunde unei sinucideri perfecte ? !

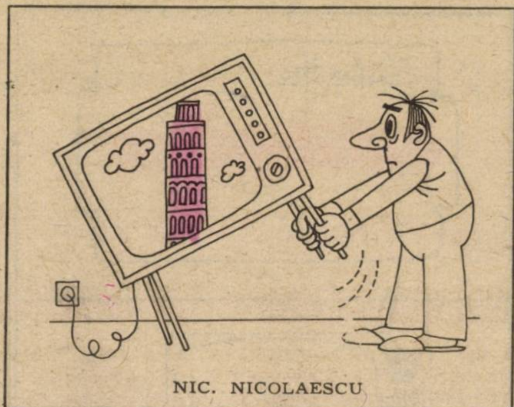

SORIN TRUŞCĂ

NIC. NICOLAESCU

— Perfecte. Corpul i s-a răsucit în fotoliu, iar pistolul i-a căzut din mînă.

— Aveţi glontele ?

— Aicea-i, i-l arătă doctorul.

— Bine, făcu maiorul Riddle. O să dăm să fie comparat cu pistolul. Sînt bucuros că-i vorba despre un caz simplu, fără complicaţii.

— Sînteţi sigur că nu există nici un fel de complicaţii, doctore ? întrebă încet Hercule Poirot.

Doctorul îi răspunse tot încet :

— Vedeţi, am impresia că un lucru vi s-ar fi putut părea puţin ciudat. Cînd s-a tras trebuie că fusese aplecat puţin spre dreapta, altfel glontele ar fi nimerit peretele sub oglindă în loc să ajungă exact în mijlocul ei.

— O poziţie destul de incomodă pentru o sinucidere, remarcă Poirot.

Doctorul ridică din umeri.

— Păi... comodă, incomodă... dacă staţi să vă gîndiţi... Dar nu-şi termină vorba.

Maiorul Riddle întrebă :

— Corpul putem să-l mişcăm ?

— Da, da, eu am terminat cu el. Duceţi-l la autopsie.

— Din punctul dv. de vedere cum este, inspectore ? îl întrebă maiorul Riddle pe bărbatul înalt în haine civile, a cărui faţă nu trăda nici o expresie.

— E-n regulă, domnule maior, avem tot ce ne trebuie. Au mai rămas doar amprentele de pe pistol.

— Atunci, luaţi-le.

Corpul neînsufleţit al lui Gervase Chevenix-Gore fu ridicat. Comisarul şef şi Poirot rămaseră singuri.

— Asta-i, începu maiorul Riddle. Toate par a fi clare şi se leagă : uşa încuiată, fereastra închisă, cheia de la uşă în buzunarul mortului. Totul ca la carte — pînă la ceva...

— Despre ce este vorba, prietene ?

— Despre dv., spuse Riddle fără ocolişuri. Ce căutaţi dv. aici ?

În loc să-i răspundă, Poirot îi dădu scrisoarea pe care o primise de la răposat în urmă cu o săptămînă şi care îl adusese aici.

— Hm, făcu comisarul şef. Interesant. Asta trebuie să o examinăm foarte temeinic. Cred că este legată direct de sinucidere.

— De acord.

— Trebuie să-i controlăm pe toţi cei din casă.

— Vă pot spune numele lor, tocmai l-am întrebat pe domnul Trent.

Şi Poirot repetă lista numelor.

— Dv., domnule maior, ştiţi ceva despre oamenii aceştia ?

— Ceva ştiu. Bine-nţeles. Lady Chevenix-Gore este în felul ei tot aşa de ţicnită ca bătrînul sir Gervase. Şi-au fost, reciproc, foarte devotaţi, dar amîndoi frumuşel de smintiţi. Lady este o fiinţă pur şi simplu săracă cu duhul, n-am mai văzut aşa ceva în viaţa mea. Din cînd în cînd îi vine cîte-o viclenie, se pricepe atît de bine la ale ei încît te surprinde. Oamenii se distrează adesea pe seama ei. Cred că ea ştie de asta, dar îi este totuna.

— Domnişoara Chevenix-Gore este fiica lor adoptivă, dacă am înţeles bine...

— Da.

— O foarte frumoasă tînără fată.

— E-a naibii de atrăgătoare. A sucit capul majorităţii tinerilor de prin împrejurimi. Mai întîi îi duce de nas apoi rîde de ei. Are o poziţie bună pe cal şi o remarcabilă mişcare a mîinii...

— Dar toate astea nu ne privesc acum.

— Hm... nu, nu prea. Cît îi priveşte pe ceilalţi ; îl ştiu pe domnul Bury, bine-nţeles. Îşi petrece aici majoritatea timpului. E-un soi de pisică îmblînzită, un fel de adjutant al lui Lady Chevenix-Gore sau, dacă vreţi, un vechi prieten al familiei. Toţi îi cunosc viaţa. Mi se pare că Bury şi sir Gervase au deţinut acţiunile unei societăţi în care Bury era membru în consiliul de administraţie.

— Dar de Oglivie Forbes, ştiţi ceva ?

— Cred că m-am întîlnit cu el o singură dată.

— Dar de domnişoara Lingard ?

— N-am auzit în viaţa mea de ea.

— Dar de domnişoara Susan Cardwell ?

— Roşcovana aia şic ? Doar atît că în ultimele zile am văzut-o în compania lui Ruth.

— Domnul Burrows ?

— A, pe el îl ştiu. Secretarul lui Chevenix-Gore. Între noi fie vorba, n-aş da mult pe el. E frumos, şi el ştie acest lucru, cu toate acestea nu face parte din crema societăţii.

— Este demult la sir Gervase ?

— Aşa... cam de doi ani, aş zice.

— Altcineva nu mai este... ?

Poirot tăcu.

În încăpere intră un vlăjgan cu păr deschis la culoare, în haine de stradă. Abia-şi trăgea răsuflarea şi arăta speriat.

— Bună seara, domnule maior. Am auzit, se zice că sir Gervase s-a împuşcat... De aceea am zburat... E iremediabil ! Nu pot să cred !

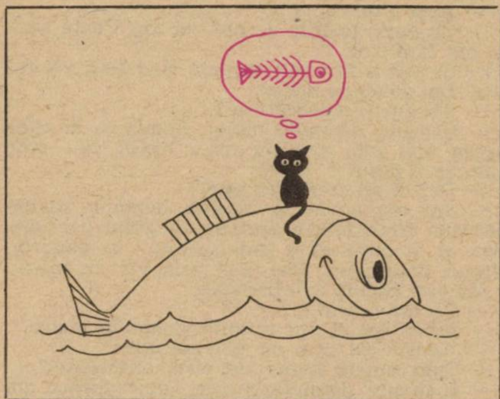
— Din păcate e-adevărat, Lake. Daţi-mi voie să vă prezint : el este căpitanul Lake, agentul funciar al lui sir Gervase, Monsieur Hercule Poirot de care probabil aţi auzit...

Faţa lui Lake se aprinse de ceva care ar putea fi numită bucurie, dar o bucurie pe care nu-i venea s-o creadă.

— Domnul Hercule Poirot ? Sînt cumplit de fericit să vă cunosc. Cel puţin... tăcu însă şi zîmbetul lui fermecător dispăru. Nu-i în sinuciderea asta ceva... Nu miroase a ceva, domnule maior ?

— De ce-ar mirosi a ceva, cum spuneţi dv. ? îl întrebă tăios comisarul şef.

— Cred că... pentru că-l văd aici pe domnul Poirot. Şi... şi pentru că treaba asta mie mi se pare incredibilă.

— Nu, nu, spuse repede domnul Poirot. Eu nu am venit în legătură cu moartea lui sir Gervase. Mă aflam deja în casă, în calitate de oaspete.

— Așa, care va să zică. E ciudat că nu mi-a spus nimic despre dv. azi după-amiază cînd am calculat conturile.

Poirot îl întrebă calm :

— Ați folosit de două ori pînă acum cuvîntul „incredibil", căpitane. Sînteți chiar atît de cumplit de surprins că sir Gervase s-a sinucis ?

— Bine-nțeles că sînt. Se-nțelege, era bun de balamuc, asta v-o poate spune oricare. Cu toate astea însă... Pur și simplu nu reușesc să-mi imaginez că el și-a putut imagina că lumea ar putea exista fără el.

— Da, fu de acord Poirot. E ceva, zise și se uită apreciativ la manifestarea sinceră și inteligentă a tînărului căpitan.

Maiorul Riddle își drese glasul.

— Pentru că tot sînteți aici, căpitane, luați loc și răspundeți-ne la cîteva întrebări.

— Bine-nțeles, domnule maior.

Lake se așeză într-un fotoliu față-n față cu cei doi detectivi.

— Cînd l-ați văzut ultima dată pe sir Gervase ?

— Azi după masă, cu puțin înainte de trei. A trebuie să verificăm niște conturi și am discutat și despre închirierea unei noi proprietăți.

— Cit timp ați stat la el ?

— Așa... cam o jumătate de ceas.

— Iar acum vă rog să vă gîndiți și să-mi spuneți dacă ați remarcat ceva neobișnuit în comportarea lui.

Tînărul se gîndi puțin.

— Nu, n-aș spune. Era puțin agitat, dar în comportarea lui asta nu era ceva neobișnuit.

— Nu era puțin deprimat ?

— Nu, dimpotrivă, mi s-a părut chiar că era bine dispus. Era foarte amuzat pentru că lucrează la istoria stirpei lui.

— De cînd lucrează la ea ?

— A început cam în urmă cu o jumătate de an.

— Și de atunci a venit și domnișoara Lingard ?

— Nu, ea a venit cam acum două luni, adică atunci cînd sir Gervase a ajuns la concluzia că nu poate stăpîni singur toate documentele.

— Și credeți că asta îl distra ?

— Enorm. El chiar își imagina că pe lume nu există ceva mai important decît stirpea lui.

În glasul tînărului se putea desluși o undă de amărăciune.

— Așadar, din cîte știți, sir Gervase nu avea nici un fel de greutăți.

Urmă o pauză scurtă — într-adevăr foarte scurtă — pînă cînd căpitanul să răspundă.

— Nu.

Poirot puse apoi brusc întrebarea :

— Nu cumva sir Gervase avea probleme cu fiica sa ?

— Cu fiica lui ? Nimic, aș fi știut, spuse rigid tînărul.

Poirot nu mai spuse nimic. Se auzi însă glasul maiorului Riddle :

— Vă mulțumesc, căpitane. Ați fi amabil să mai rămîneți cîteva clipe în casă, asta pentru cazul că ar fi nevoie să vă mai întrebăm cîte ceva.

— Bine înțeles, domnule maior... Aș putea face ceva pentru dv. ?

— Da, ați putea să ni-l trimiteți pe camerist. Și mi-ați mai putea spune care-i starea lui Lady Chevenix-Gore și dacă aș putea sta de vorbă cu ea sau dacă este încă prea tulburată...

Tînărul încuviință cu o mișcare a capului și părăsi încăperea cu pași repezi și energici.

— O persoană atrăgătoare, remarcă Hercule Poirot.

— Da, fain băiat, și-i cineva în branșa lui. Toată lumea îl iubește.

— Luați loc, Snell, îi spuse maiorul cameristului, cu glas prietenos. Trebuie să vă pun cîteva întrebări. Aș spune că pentru dv. a fost șoc, nu glumă...

— Și încă ce șoc, domnule maior. Vă mulțumesc, zise Snell și luă loc atît de discret încît ai fi zis că rămăsese tot în picioare.

— Sînteți de mult aici ?

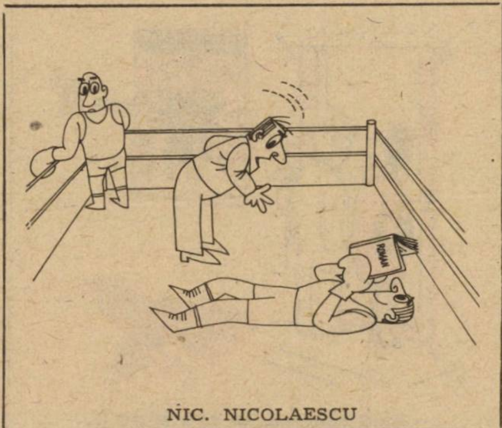
— De șaisprezece ani, domnule maior, chiar din vremea cînd sir Gervase... ehm... s-a așezat, ca să zic așa.

— Stăpînul dv. a fost un călător pasionat la vremea lui.

— Da, domnule maior, a luat parte la expediții la Poli și a fost și în alte locuri interesante.

— Acum spuneți-mi, Snell, cînd l-ați văzut astăzi ultima oară pe stăpînul dv. ?

— Eu mă aflam în sufragerie, domnule maior, să văd dacă masa era bine aranjată. Ușa de la hol era deschisă așa că l-am văzut pe sir Gervase coborînd scările, traversînd holul și îndreptîndu-se pe coridoraș, spre birou.

NIC. NICOLAESCU

— Nu-ţi spuneam eu că-s acasă !?...

— Asta a fost cînd ?
— Cu puţin înainte de opt, vă rog. Poate aşa... la opt fără cinci ?
— Şi asta a fost ultima dată cînd l-aţi văzut ?
— Da, domnule maior.
— Aţi auzit împuşcătura ?
— Desigur, domnule maior, numai că în clipa aceea nici prin cap nu mi-a trecut că... ştiţi, cum aş fi putut ?
— Dar ce aţi crezut că este ?
— Am crezut că-i o maşină, domnule maior. Şoseaua trece foarte aproape de zidul parcului. Sau ar fi putut fi o împuşcătură în pădure... Vreun braconier... Dar nici prin vis nu mi-a...

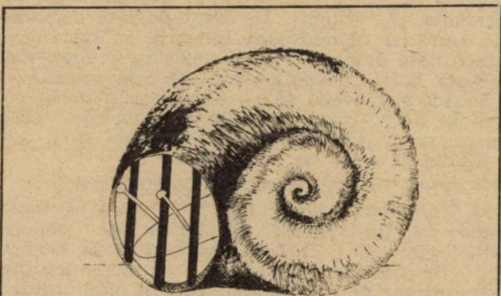
Maiorul Riddle îl întrerupse.
— Cît era ceasul ?
— Exact opt şi opt minute, domnule maior.

Comisarul-şef zise cu glas ascuţit :
— Cum puteţi spune cu atîta exactitate ?
— E simplu, domnule maior, atunci tocmai am bătut prima dată gongul.
— Prima dată ?
— Da. Potrivit ordinului lui sir Gervase, primul gong trebuie să se audă totdeauna cu şase minute înainte de cel de-al doilea, care înseamnă începerea cinei. În treaba asta era foarte pedant — înainte de gongul al doilea toţi trebuia să fie deja adunaţi la cină. Şi de cum bat gongul a doua oară mă duc în salon şi anunţ cina şi toţi o pornesc spre sufragerie.
— Acum încep să înţeleg, spuse Hercule Poirot, de ce aţi părut atît de surprins astăzi, cînd aţi anunţat cina. În momentul acela sir Gervase se afla totdeauna în salon, nu ?
— Niciodată nu s-a întîmplat ca el să nu fie acolo. Pentru mine a fost pur şi simplu o lovitură. Mi s-a părut că...

Maiorul Riddle iarăşi îl întrerupse abil :
— De regulă şi ceilalţi se găseau atunci în salon ?
— Cine întîrzia la cină, domnule Maior, nu mai era invitat niciodată.
— Hm,... foarte drastică măsură.
— Domnule maior, sir Gervase angajase un bucătar care slujise mai înainte la împăratul Moraviei. El spunea adesea că cina e la fel de importantă, precum o slujbă religioasă.
— Dar familia lui ce spunea de asta ?
— Lady Chevenix-Gore se purta cu foarte multă grijă pentru a nu-l supăra, şi pînă şi domnişoara Ruth nu se încumeta să întîrzie la cină.
— Interesant, mormăi Hercule Poirot.

Maiorul Riddle îşi continuă interogatoriul.
— Aşadar, avînd în vedere că cina începea la opt şi un sfert, de regulă băteaţi gongul la opt şi opt minute...
— Adevărul adevărat, domnule maior, numai că asta nu era de regulă. Cina era totdeauna la ora opt. Pentru cina din această seară sir Gervase a spus să fie la opt şi un sfert pentru că aştepta un oaspete. Venea cu ultimul tren. Şi rostind aceste cuvinte, Snell se înclină înspre Hercule Poirot.
— Cînd stăpînul dv. a trecut înspre birou era bine dispus sau îngrijorat ?
— Asta nu vă pot spune, domnule maior. Mă aflam destul de departe de el pentru a-i fi putut vedea faţa. L-am văzut trecînd doar, atît şi nimic mai mult.
— Era singur ?
— Da, domnule maior.
— A intrat cineva în birou după el ?

— Nu pot spune asta, domnule maior. După aceea m-am dus în oficiu şi acolo m-am aflat şi în momentul în care am bătut gongul prima dată : era opt şi opt minute.
— Şi atunci aţi auzit şi împuşcătura ?
— Da, domnule maior.
Pe neaşteptate, Poirot puse întrebarea :
— Cred că şi alţii au auzit împuşcătura, nu ?
— Da, domnule. Domnul Hugo şi domnişoara Cardwell. Şi domnişoara Lingard.
— Aceştia, toţi, se aflau şi ei în hol ?
— Domnişoara Lingard ieşise din salon iar domnişoara Cardwell împreună cu Hugo tocmai coborau scările.
Poirot întrebă.
— Vorbeau de treaba asta ?
— Păi..., domnule Poirot, domnul Hugo m-a întrebat dacă se serveşte şampanie la cină. I-am spus că se serveşte Chery, vin de pe Rin şi din Burgundia.
— El a crezut că-i dopul de la şampanie ?
— Da, domnule Poirot. Toţi au rîs de asta cînd au intrat în salon.
— Se mai aflau acolo şi alţi membri ai familiei ?
— Nu pot spune una ca asta, domnule.
Maiorul Riddle îi arătă pistolul.
— Ştiţi ceva despre această armă ?
— Bineînţeles, domnule maior. Era a lui sir Gervase. Îl ţinea tot timpul în sertarul mesei de colo.
— De regulă era încărcat ?
— Nu pot răspunde la această întrebare, domnule maior.
Maiorul Riddle puse jos pistolul şi îşi drese glasul.
— Iar acum, Snell, am să vă pun o întrebare foarte importantă. Sper că-mi veţi răspunde cît mai adevărat cu putinţă. Aveţi cunoştinţă de vreun motiv care l-ar fi putut împinge pe stăpînul dv. la sinucidere ?
— Nu, domnule maior. Nu cunosc nimic în acest sens.
— Nu cumva sir Gervase s-a purtat cumva ciudat în ultima vreme ? Nu era deprimat ? Sau, nu avea griji ?
— Iertaţi-mă pentru ceea ce am să spun, domnule maior, dar sir Gervase se purta totdeauna în aşa fel încît oamenilor care nu îl cunoşteau să li se pară ciudat. Era un domn original în cel mai înalt grad.
— Da, da, asta o ştiu.
— Străinii nu l-au înţeles niciodată pe Sir Gervase, zise Snell punînd un accent special pe „nu l-au înţeles".
— Arăta ca şi cînd ar fi fost deprimat sau ar fi avut griji ?
— N-aş spune că era deprimat, domnule maior, îngrijorat da.

SORIN TRUŞCĂ

— Nu aveţi idee de cauza grijilor lui ?
— Nu, domnule maior.
— Era legată de cineva anume, starea lui ?
— N-aş putea spune categoric, domnule maior. În orice caz, asta este doar părerea mea.
Poirot interveni din nou :
— V-a surprins mult sinuciderea ?
— M-a surprins foarte mult, domnule Poirot. Un adevărat şoc. Aşa ceva nici prin vis nu mi s-a arătat.
Poirot dădu gînditor din cap. Riddle îl privi o clipă apoi spuse :
— Cred că asta a fost totul, Snell. Sigur nu mai aveţi să ne spuneţi ceva ? Ştiu eu, de pildă, nu s-a întîmplat în ultimele zile vreun eveniment neobişnuit ?
Cameristul ezită puţin apoi dădu din cap.
— Nimic, domnule maior, nimic.
— Atunci puteţi pleca.
— Vă mulţumesc, domnule maior.

În timp ce păşi spre uşă Snell trebui să se dea la o parte. În încăpere intră Lady Chevenix-Gore.
Avea pe ea un soi de veşmînt oriental din mătase de culoare violetă şi oranj, strîns pe corp. Faţa îi era liniştită. Era concentrată şi gravă.
— Lady Chevenix-Gore, strigă maiorul Riddle sărind în picioare.
— Se zice că vreţi să vorbiţi cu mine. Am venit.
— N-aţi vrea să mergem într-o altă cameră. Aici trebuie să fie foarte dureros pentru dv.
Lady Chevenix-Gore dădu din cap a nu şi se aşeză într-unul din fotoliile Chipendale. Vorbi aproape de neînţeles.
— Nu, nu, ce importanţă are asta ?
— Este foarte frumos din partea dv., lady Chevenix-Gore că reuşiţi să vă stăpîniţi. Îmi dau seama ce şoc trebuie să fi fost pentru dv., dar...
Femeia îl întrerupse.
— La început a fost un şoc cumplit, spuse, vorbind cu tonul unei conversaţii de societate. Dar în realitate nu există nimic ca Moartea, ştiţi, în afară de Shimbare. După care adăugă : Gervase vă stă acum exact lîngă umărul sting. Îl văd foarte clar.
Umărul stîng al maiorului Riddle se smuci uşor. El se uită sceptic la Lady Chevenix-Gore.
— Bine înţeles că nu mă credeţi ! Sînt atît de puţini oamenii care ar crede. Dar întrebaţi-mă tot ce doriţi, fără să vă temeţi că m-aţi tulbura. În general, nu sînt tulburată. Ştiţi, totul nu este decît Destin. Tot ce există în noi, — oglindă — totul.
— Oglindă, **madame** ? întrebă Poirot ?
— Da. A plesnit, vedeţi. Un simbol ! Ştiţi poezia aceea a lui Tennyson ? Am citit-o adesea cînd eram fată, chiar dacă pe atunci, se înţelege, nu eram conştientă de această latură a ei, pe care o poate înţelege numai un erudit.
„Oglinda a scăpat din ramă —
Blestemul din urmă m-ajunge..."
Da, exact asta i s-a întîmplat lui Gervase : Blestemul l-a ajuns din urmă... oglinda a crăpat : ştia că este pierdut !
— Dar, **madame,** oglinda n-a crăpat din cauza blestemului, ea a fost spartă de un glonte !
Lady Chevenix-Gore spuse cu tonul acela al ei dulce şi nehotărît :
— În realitate astea sînt unul şi acelaşi lucru.
— Dar soţul dv. s-a împuşcat !

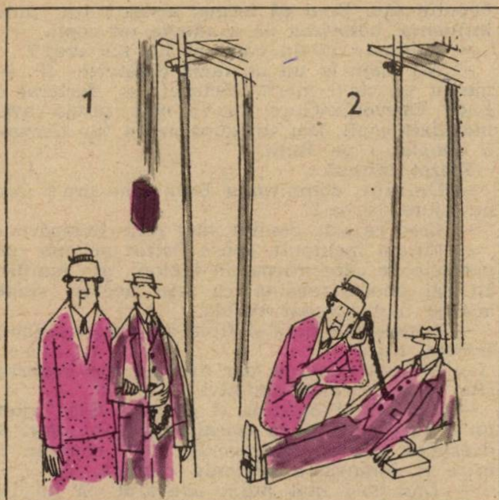
Lady Chevenix-Gore rîse răbdătoare.
— Nu trebuia să facă asta. Gervase a fost însă tot timpul un nerăbdător. I-a sunat ceasul și el i-a ieșit în întîmpinare. Într-adevăr, totul este atît de simplu.
Maiorul Riddle tuși încet și spuse aspru :
— Adică faptul că soțul dv. și-a luat viața nu vă surprinde de fel ? V-ați așteptat ca așa ceva să se întîmple ?
— Ah, nu ! răspunse ea făcînd ochii mari. Nu puteți prevedea totdeauna viitorul. În mod cert, Gervase a fost un om foarte ciudat, un om foarte neobișnuit. A fost unul dintre cei Mari, cum n-o să se mai nască altul. Știu de mult acest lucru. Cred că o știa și el. Pentru el era foarte dificil să se obișnuiască cu naivitățile mărunte ale vieții de toate zilele.
După aceea adăugă uitîndu-se exact peste umărul maiorului Riddle.
— Acum se amuză. La gîndul cît sîntem noi de nebuni. Și noi chiar sîntem. Ca niște copii. Ne prefacem că viața ar fi reală, că ar avea un sens... Pînă una alta, viața nu-i decît o mare Iluzie...
Maiorul simți că duce o luptă zadarnică, dar, cu toate acestea, întrebă cuprins de disperare :
— Nu ne-ați putea ajuta puțin să aflăm de ce soțul dv. și-a luat viața ?
— Există forțe care ne pun în mișcare, care ne urnesc... Dar dv. nu puteți înțelege asta. Dv. vă mișcați numai pe un plan material.
— Pentru că vorbim de planul material, aveți cumva idee, **madame,** cui a lăsat soțul dv. banii ?
— Banii ? făcu ea privindu-l mirată. Eu nu mă gîndesc niciodată la bani ! Glasul îi era plin de mîndrie.
— Cînd ați coborît astă seară la cină ?
— Cînd ? Ce este timpul ? Un Infinit, așa sună răspunsul. Timpul este nesfîrșit.
— Dar soțul dv. a fost destul de pedant cînd era vorba de timp, mai ales în ce privește timpul pentru cină, remarcă Poirot.
— Dragul de Gervase, rîse ea ingăduitor. În această privință se purta foarte nesăbuit... Asta îi făcea plăcere. Din această cauză n-am întîrziat niciodată.
— Cînd a bătut prima dată gongul, dv., **madame,** vă aflați în salon ?
— Nu, eram în camera mea.
— V-ați putea aminti cine era în salon cînd ați coborît dv. ?
— Cred că aproape nimeni, spuse nehotărîtă. Dar e important de știut ?
— Nu prea, admise Poirot. Dar mai este ceva. Vi s-a destăinuit vreodată soțul dv. că are bănuiala că cineva îl fură ?
Se părea că această întrebare n-ar fi interesat-o prea mult pe lady Chevenix-Gore.
— Că-l fură ? Nu, nu cred.
— Că-l fură, că-l înșeală, că-l exploatează în vreun fel ...?
— Nu... nu... nu cred să fi fost ceva de genul acesta... Gervase s-ar fi făcut foc și pară dacă cineva s-ar fi încumetat să-i facă una ca asta.
— Niciodată nu v-a spus despre așa ceva ?

— Nu... nu..., răspunse lady Chevenix-Gore dînd și din cap, dar din nou fără vreun interes aparte. Mi-aș aminti dacă mi-ar fi spus...
— Cînd l-ați văzut ultima dată viu pe soțul dv. ?
— A trecut pe la mine ca de obicei cînd cobora înainte de cină. Era și camerista mea acolo. Mi-a spus doar că el coboară.
— Despre ce a vorbit mai mult în ultimele săptămîni ?
— Despre... despre istoria neamului lui. Îi mergea de minune. Pe comica aia de domnișoară Lingard o considera drept un ajutor neprețuit. Ea îi căuta diferite lucruri la British Museum. Avea mult tact — vreau să spun că nu căuta lucruri care nu conveneau. Știți, la urma urmelor se găsesc totdeauna niște strămoși despre care este mai bine să se păstreze tăcere. Gervase era sensibil la lucrurile acestea. Fata mă ajuta și pe mine. Mi-a furnizat o grămadă de date despre regina Hashtepsut. Știți doar că eu sînt întruparea reginei Hashtepsut.
Lady Chevenix-Gore dădu drumul acestei ciudate informații fără să clipească măcar.
— Înainte de asta, continuă ea, am fost preoteasă în Atlantida.
Maiorul Riddle se foi puțin în fotoliu.
— Eh... foarte interesant. Cred că asta a fost totul, lady Chevenix-Gore...
Lady Chevenix-Gore se ridică și se înveli în roba ei orientală.
— Noapte bună, spuse. Apoi, întorcîndu-se spre un anumit punct aflat în spatele maiorului Riddle, adăugă : noapte bună, dragă Gervase. Cum ai mai veni, dac-ai putea, dar eu știu că tu trebuie să rămîi aici... Apoi mai adăugă : omul ar trebui să rămînă pe locul morții sale cel puțin douăzeci și patru de ore. Asta pentru că durează un oarecare timp pînă să se poată mișca liber și să comunice cu alții.
Și ieși din birou.

Maiorul Riddle își șterse fruntea.
— Fui ! șueră el. E mult mai nebună decît am crezut... oare chiar crede în toate inepțiile alea ?
Poirot dădu gînditor din cap.
— E posibil ca asta s-o ajute, spuse. În aceste momente ea trebuie să-și creeze singură o lume de iluzii pentru a putea evada din realitatea cumplită.
— Mi-a făcut impresia că ar putea primi liniștită un certificat medical, o ținu maiorul pe a lui. Atîtea inepții și nici măcar un cuvînt normal...
— Nu, nu, prietene. Interesant este, așa cum mi-a spus și domnul Trent, că, din cînd în cînd, în cețoșenia ei se arată și cîte-un fulger de șiretenie, de viclenie. În cazul de față remarca ei cum că domnișoara Lingard, cu tact, nu-i aduce date despre străbuni nedoriți. Credeți-mă, această lady Chevenix-Gore nu este proastă.
Se ridică și începu să se plimbe prin încăpere.
— În acest caz există cîteva momente care nu-mi plac. Nu, pur și simplu nu-mi plac.
Riddle îl privi cu curiozitate :
— Aveți în vedere motivul sinuciderii ?
— Sinucidere... sinucidere ? Vă spun că toate astea nu țin ! Nu țin din punct de vedere psihologic. Ce credea Chevenix-Gore despre el ? Se considera un uriaș, o personalitate extraordinar de importantă, buricul pămîntului ! Un astfel de om se distruge pe sine? Categoric, nu. Mult mai normal ar fi ca el să distrugă

pe altcineva — pe vreun ticălos, care se tîrăşte prin furnicarul uman şi care s-a încumetat să-i facă greutăţi. O astfel de faptă ar putea fi considerată ca necesară — binecuvîntată ! Dar să te omori pe tine însuţi ? ! Să ucizi o asemena personalitate ? !

— Toate astea-s frumoase, Poirot. Numai că dovezile sînt suficient de clare. Uşa încuiată pe dinăuntru, cheia în buzunarul victimei. Fereastra închisă pe dinăuntru. Ştiu, astfel de situaţii apar prin romanele poliţiste, dar în viaţa adevărată eu nu m-am întîlnit niciodată cu aşa ceva. Mai aveţi ceva ?

— Da, mai este încă cineva, zise Poirot aşezîndu-se pe scaun. Aici sînt. Şi sînt Chevenix-Gore. Stau jos lîngă biroul meu, hotărît să-mi curm zilele, pentru că... ei, pentru că, să zicem, a apărut ceva care terfeleşte reputaţia neamului. Nu-i prea convingătoare această explicaţie, dar ajunge.

Eh bien, ce fac eu acum ? Zgîrii pe o foaie de hîrtie cuvîntul „iertaţi-mă". Buun, asta-i absolut posibil. După aceea deschid sertarul, iau pistolul, îl încarc dacă n-a fost încărcat mai înainte, şi apoi... apoi mă împuşc ? Nu — mai intîi răsucesc fotoliul... aşa... mă aplec puţin spre dreapta... apoi... apoi numai după aceea apropii pistolul de tîmplă şi trag !

Poirot sări din fotoliu, se întoarse către Riddle şi insistă :

— Vă întreb, au toate astea vreun sens ? De ce să întoarcă fotoliul ? Dacă ar fi fost vreun tablou pe perete atunci da, mai treacă-meargă. Un portret anume... murind, şi-ar fi putut dori ca acesta să fie ultimul lucru care să-l vadă înainte de a muri... Dar draperia de la fereastră... **oh non,** asta n-are nici un sens.

— Poate că a vrut să privească pe fereastră. Ultima privire asupra proprietăţii lui.

— Dragul meu prieten, asta chiar că nu sună convingător. Tocmai aici este nonsensul şi dv. îl ştiţi. La urma urmelor draperia era trasă. Nu, aici trebuie să existe o altă explicaţie.

— Asta poate fi explicat doar într-un singur fel, cel puţin după cît îmi dau eu seama : Gervase Chevenix-Gore era nebun.

Poirot dădu din cap nemulţumit.

Maiorul Riddle se ridică.

— Să mergem, îl invită pe Poirot. Să mergem să discutăm şi cu ceilalţi. Poate dăm de ceva.

După dificultăţile ivite cu eforturile de a smulge ceva concret de la lady Chevenix-Gore, pentru maiorul Riddle a fost o adevărată uşurare să discute cu abilul jurist care era Oglivie Forbes.

Forbes era extrem de rezervat şi atent în declaraţiile sale, dar răspundea totdeauna la obiect. Recunoscu că sinuciderea lui sir Gervase a însemnat pentru el un şoc teribil. Niciodată nu i-ar fi trecut prin cap că tocmai sir Gervase ar fi în stare să-şi ia viaţa — nu era el tipul de om care s-o facă. Nu ştia, de asemenea, nimic despre posibilele cauze ale unui atare gest.

— Sir Gervase n-a fost doar clientul meu, el a fost, înainte de toate, prietenul meu bun şi de demult. Îl cunosc încă de pe vremea cînd eram copii. Aş putea spune că viaţa i-a fost dragă totdeauna.

— Dar nu ştiţi să fi avut sir Gervase vreo teamă ascunsă, vreo grijă ?

— Nu. Avea şi el desigur nişte griji mai mici, ca toţi ceilalţi oameni, dar n-a fost nici una gravă, serioasă.

— Vreo boală ? Greutăţi cu soţia ?

— Nu. Sir Gervase şi lady Chevenix-Gore şi-au fost reciproc foarte devotaţi.

Maiorul Riddle zise cu multă grijă :

— Desigur, lady Chevenix-Gore are păreri întrucîtva deosebite.

Domnul Forbes rise, un rîs bărbătesc, îngăduitor.

— Femeilor trebuie să le iertăm micile slăbiciuni.

Comisarul şef continuă :

— Dv. aveaţi în grijă toate problemele juridice ale lui sir Gervase ?

— Da. Firma mea — „Forbes Oglivie and Szence" a reprezentat neamul Chevenix-Gorilor de mai mult de o sută de ani.

— A existat în familia Chevenix-Gore vreun scandal ?

Domnul Forbes ridică din sprîncene :

— Eu chiar că nu vă înţeleg.

— Domnule Poirot, i-aţi arătat domnului Forbes scrisoarea ?

Poirot se ridică tăcut şi-i dădu domnului Forbes scrisoarea, înclinîndu-se uşor. Domnul Forbes o citi, drept pentru care sprîncenele i se ridicară şi mai sus.

— O scrisoare demnă de toată atenţia, spuse. Acum vă înţeleg întrebarea, dar, după cunoştinţele mele nu a existat nimic care să îndreptăţească o asemenea scrisoare.

— Sir Gervase nu discuta cu dv. despre aşa ceva ?

— În general nu. Dar trebuie să vă spun că mi se pare foarte ciudată...

— Vi se destăinuia, de regulă ?

— Cred că se bizuia pe judecata mea.

— Şi dv. nu aveţi nici măcar idee la ce s-ar putea referi scrisoarea ?

— Nu m-aş putea hazarda în nişte speculaţii pripite.

Bineînţeles că acest răspuns rafinat făcu asupra maiorului Riddle o impresie bună.

— Iar acum ne-aţi putea da în vileag, domnule Forbes, cui i-a lăsat sir Gervase averea ?

— Desigur. Nu văd pentru ce nu v-aş putea spune. Soţiei lui, sir Gervase i-a lăsat un venit anual de şase mii de lire. Mai departe ea poate

alege între castelul Dower și casa din Lowndes Square. După aceea urmează citeva legaturi și moșteniri, dar nu cine știe cit de mari. Partea cea mai mare din avere o primește fiica lui adoptivă Ruth, dar aceasta numai cu condiția ca în cazul în care se mărită, soțul ei să ia numele de Chevenix-Gore.

— Nepotul Hugo Trent n-a primit nimic?

— Ba da. Cinci mii de lire.

— Sir Gervase a fost un om bogat, nu-i așa?

— Neobișnuit de bogat. În afara proprietății familiei, el deținea o însemnată avere personală. N-a dus-o, evident, atît de bine ca mai demult. Practic, toate veniturile din investiții au scăzut. Sir Gervase a investit părți însemnate la altă societate — „Paragon Synthetic Rubberine Company". Așa îl sfătuise colonelul Bury.

— Care însă n-a fost sfatul cel mai înțelept.

— Militarii ieșiți la pensie pierd totdeauna în materie de operațiuni financiare. După experiența mea — spuse domnul Forbes — ei sînt mai creduli și mai naivi decît văduvele. Iar asta înseamnă deja ceva.

— Dar această investiție nefericită nu a amenințat veniturile lui sir Gervase?

— Nu, n-a fost nimic grav. El a continuat să fie mai departe tot foarte bogat.

— Cînd și-a scris ultimul testament?

— În urmă cu doi ani.

— Dar prevederile lui n-au fost nedrepte puțin față de domnul Hugo Trent, nepotul lui sir Gervase? Îi este, totuși, ruda cea mai apropiată...

Forbes ridică din umeri.

— Trebuie să avem în vedere și istoria familiei.

— Adică...?

Domnul Forbes parcă n-ar fi vrut să meargă mai departe cu explicațiile.

— Să nu credeți că vrem să vă băgăm în vreun scandal, spuse maiorul Riddle, dar scrisoarea aceasta a lui sir Gervase trebuie explicată cumva.

— În poziția lui sir Gervase față de nepotul său nu-i nimic de scandal, spuse repede domnul Forbes. Pur și simplu trebuie avut în vedere faptul că sir Gervase lua foarte în serios rolul său de cap al familiei. A avut un frate mai tînăr și o soră. Fratele Anthony a căzut în război*), iar sora Pamela s-a măritat, sir Gervase nefiind de acord cu căsătoria. El considera familia căpitanului Trent nu îndeajuns de însemnată pentru a se putea uni cu Chevenix-Gorii. Sora Pamela n-a făcut altceva decît să rîdă de părerea lui. Rezultatul a fost că sir Gervase l-a privit totdeauna cu neplăcere pe nepotul său. Cred că tocmai aceasta i-a putut influența hotărîrea de a adopta un copil.

— Speranțe la un copil al lui nu avea?

— Nu. Cam la un an după căsătorie li s-a născut un copil mort. Doctorul a declarat că Lady Chevenix-Gore nu va mai putea avea niciodată copii. Doi ani după aceea, sir Gervase a adoptat-o pe Ruth.

Poirot întrebă:

— De fapt, domnișoara Ruth cine era? Cum au ajuns la ea?

— Cred că este copilul unei rude îndepărtate.

— Mi-am închipuit, spuse Poirot privind spre peretele pe care atîrna un tablou al familiei. Îți dai imediat seama că este același sînge, același nas, aceeași bărbie.

— A moștenit pînă și firea lor aprigă, adăugă Forbes, uscat.

— Îmi pot imagina, dar care au fost raporturile ei cu părinții adoptivi?

— V-o puteți imagina și pe asta. S-a ajuns nu o singură dată la ciocniri violente. Dar, pe deasupra acestor controverse, sînt convins că între ei domnea o armonie deplină.

— Dar nu-i mai puțin adevărat că lui i-a făcut multe zile fripte, nu?

— O teamă continuă. Vă pot asigura însă că nu s-a ajuns niciodată atît de departe încît să vedem în aceasta cauza sinuciderii.

— Categoric că nu, fu de acord Poirot. Nici un om nu se împușcă pentru că are o fiică încăpățînată. Pentru ca apoi această fată să-l moștenească. Sir Gervase nu s-a gîndit niciodată să modifice testamentul?

— Eh, făcu domnul Forbes, pentru a-și ascunde încurcătura. Ca s-o spun pe cea dreaptă, in urmă cu două zile, sir Gervase mi-a dat instrucțiuni cum să-i fac un nou testament.

— Ce mai e și asta? întrebă maiorul Riddle dîndu-se mai aproape cu scaunul. Asta nu ne-ați spus-o!

— Pentru că m-ați întrebat numai de testamentul făcut de sir Gervase, spuse repede domnul Forbes. V-am pus la dispoziție informațiile pe care mi le-ați cerut. Noul testament nu a fost nici măcar scris, darmite semnat.

— Care erau prevederile lui? După asta ne-am putea da seama într-o oarecare măsură care era starea gîndurilor lui sir Gervase.

— În esență, erau aceleași ca ale primului testament, cu deosebire că domnișoara Chevenix-Gore moștenea numai cu condiția să se fi căsătorit cu domnul Hugo Trent.

— Păi asta-i o diferență foarte substanțială, spuse Poirot.

— Eu n-am fost de acord cu acest codicil, continuă Forbes. M-am simțit dator să atrag atenția că o astfel de prevedere ar fi lesne și cu succes combătută. Tribunalele nu privesc cu ochi buni asemenea prevederi. Sir Gervase era însă definitiv hotărît.

— Dar dacă domnișoara Chevenix-Gore (sau, întîmplător, și domnul Trent) ar fi refuzat?

— Dacă domnul Trent nu ar fi luat-o pe domnișoara Chevenix-Gore, atunci banii i-ar fi revenit ei, fără nici un fel de condiție. Dacă însă el ar fi vrut, dar ea ar fi refuzat, banii îi reveneau lui.

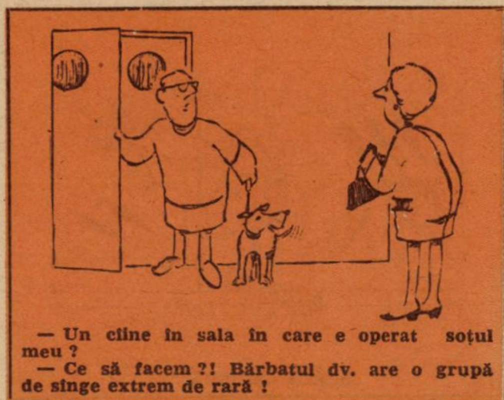
— Ciudată treabă, remarcă maiorul Riddle.

Poirot se aplecă și-l bătu pe avocat pe genunchi.

MIHAI PÎNZARU — PIM

***) În primul război mondial, povestirea de față a fost publicată de Agatha Christie în anul 1927 în editura „Collins" din Londra sub titlul „Dead man's mirror".**

— Un clîne în sala în care e operat soțul meu ?
— Ce să facem ?! Bărbatul dv. are o grupă de sînge extrem de rară !

— Dar ce se ascundea în spatele acestei prevederi ? Ce avea sir Gervase de gînd cînd punea o asemenea condiție ? În asta ar putea sta ceva destul de important... Cred că în spate trebuie să fi fost un alt bărbat... unul cu care sir Gervase nu era de acord. Cred, domnule Forbes, că dv. categoric știți cine era acest bărbat ? !

— Domnule Poirot, nu am nici un fel de informații în acest sens.

— Poate ați putea ghici...

— Eu nu ghicesc niciodată, se apără Forbes indispus. Mai doriți să știți ceva ? întrebă el.

— Deocamdată nu, răspunse Poirot. Cel puțin în ce mă privește...

Domnul Forbes se prefăcu că spusele lui Poirot nu înseamnă prea mult pentru el, apoi se întoarse spre comisarul șef.

— Vă mulțumesc, domnule Forbes. Cred că asta este totul. M-aș bucura să pot vorbi cu domnișoara Chevenix-Gore, dacă ar fi posibil.

— Desigur, cred că este sus cu lady Chevenix-Gore.

— Da, dar mai întîi aș vrea să vorbesc cu... cum se... cu Burrows...

12

Grea treaba asta, spuse maiorul Riddle după ce avocatul plecă. Să smulgi o informație de la bonzii ăștia de avocați de modă veche este o adevărată performanță. Am impresia că toate se concentrează în jurul fetei.

— S-ar părea că... da.

— A, dar iată-l pe Burrows.

Godfrey Burrows intră cu aerul omului care dorește să fie util în vreun fel. Zîmbetul lui era mascat discret de o undă de părere de rău din care cauză i se vedea numai o părticică din dinți. Totul părea ceva mai mult mecanic decît spontan.

— Domnule Burrows, am dori să vă punem cîteva întrebări...

— Desigur, domnule maior. Absolut tot ce doriți.

— Mda, mai intîi de toate să simplificăm lucrurile : aveți vreo părere personală în legătură cu motivul pentru care sir Gervase și-a pus capăt zilelor ?

— Nici una. Pentru mine a fost o surpriză enormă.

— Ați auzit împușcătura ?

— Nu. În momentul acela eram în bibliotecă, altfel nu-mi pot explica. Am coborît destul de devreme și am intrat în bibliotecă pentru a căuta o referință de care aveam nevoie. Biblioteca se află tocmai în cealaltă parte a casei raportat la biroul lui sir Gervase, așa că n-am putut auzi nimic.

— Mai era cineva cu dv. în bibliotecă ? întrebă Poirot.

— Nimeni.

— Nu aveți idee unde se găseau în momentul acela ceilalți ai casei ?

— Probabil erau cu toții sus și se îmbrăcau.

— Cînd ați coborît în salon ?

— Cu puțin înaintea venirii domnului Poirot. Erau cu toții acolo, în afară de sir Gervase bine-nțeles.

— Nu vi s-a părut ciudat că nu era acolo ?

— Ba da. De regulă el se afla în salon încă înaintea primei lovituri de gong.

— Ați observat în ultima vreme vreo schimbare în comportarea lui sir Gervase ? Arăta ca și cînd ar fi avut griji ? Sau teamă de ceva ? Nu era deprimat ?

Godfrey Burrows rămase puțin pe gînduri :

— Nu... nu cred. Poate puțin distrat, absent.

— Dar nu vi s-a părut că ar fi suferit de ceva concret ?

— Nu, asta nu.

— Ceva probleme financiare ?

— Era nițel cam neliniștit de situația din cadrul Societății sale, mai exact spus „Paragon Synthetic Rubberine Company".

— Ce spunea de asta ?

Burrows fu din nou fulgerat de zîmbetul acela mecanic și din nou păru oarecum nereal.

— Păi.... mi-a spus : „Bătrînul ăsta de Bury este fie prost, fie un om de nimic. Dar mai degrabă prost. Iar din cauza Vandei eu trebuie să mă port cu el cu mănuși".

— Și de ce credeți că a spus... „din cauza Vandei" ?, îl întrebă Poirot.

— Păi știți, lady Chevenix-Gore l-a iubit foarte mult pe colonelul Bury iar el o idolatriza. Se ținea după ea ca un cățel...

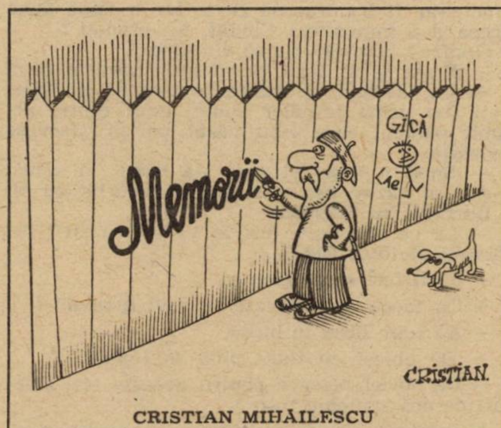
— Sir Gervase nu era gelos, măcar așa puțin... ?

— El și gelozia! făcu Burrows rizînd. Sir Gervase și gelozia ? Lui nici prin cap nu i-ar fi trecut că cineva ar putea da întîietate altcuiva decît lui. Așa ceva era de neimaginat, înțelegeți ?

Poirot spuse calm :

— Cred că dv. nu-l prea aveați la inimă pe sir Gervase Chevenix-Gore, nu-i așa ?

Burrows se înroși tot.

CRISTIAN MIHAILESCU

— Ba da, l-am iubit. Dar acum toate lucrurile astea par atît de caraghioase.

— Care „toate lucrurile astea" ?

— Păi, motivul acesta medieval, dacă-l pot numi așa. Idolatrizarea înaintașilor și mîndria de neam. Sir Gervase era în multe privințe un om capabil și ducea o viață interesantă, dar ar fi fost mult mai interesant dacă n-ar fi fost atît de preocupat de sine și de egoismul lui.

— Fiica lui era de acord cu dv. în această privință ?

Burrows se înroși din nou, de data asta era de-a dreptul ca o purpură. Spuse :

— Imaginați-vă că domnișoara Chevenix-Gore are o concepție modernă despre toate astea. Se-nțelege că n-am discutat cu ea despre tatăl ei.

— Dar oamenii tineri și moderni discută cîte-n lună și-n stele despre părinții lor, spuse Poirot. Criticarea părinților corespunde spiritului modern !

Burrows ridică din umeri.

Maiorul Riddle întrebă :

— Nimic altceva n-a fost — ceva de natură financiară ? Sir Gervase nu v-a spus niciodată că ar fi șantajat, jecmănit ?

— Șantajat ? întrebă Burrows uluit. Niciodată ! Asta niciodată !

— Dv., vă înțelegeați bine cu el ?

— Sigur. De ce nu ?

— V-am întrebat pur și simplu, domnule Burrows.

— Ne înțelegeam cît se poate de bine.

— Știați că sir Gervase i-a scris domnului Poirot să vină aici ?

— Nu.

— De regulă, sir Gervase își scria singur scrisorile ?

— Nu, mi le dicta mie aproape totdeauna.

— De data asta însă n-a mai făcut-o.

— Nu.

— De ce ? Ce credeți ?

— N-am idee.

— Nu vedeți vreun motiv pentru care exact această scrisoare și-a scris-o singur ?

— Nu, nu văd.

— Interesant, spuse maiorul Riddle. Cînd l-ați văzut ultima dată pe sir Gervase ?

— Cu puțin timp înainte de a mă duce să mă îmbrac pentru cină. Am luat cîteva scrisori pe care le semnase.

— Cum s-a comportat ?

— Absolut normal. Aș putea spune că făcea impresia unui om care se bucura de ceva.

Poirot se foi puțin în fotoliu.

— Aha ! Asta a fost părerea dv., da ? Ca și cînd s-ar fi bucurat de ceva. Iar o clipă după aceea s-a împușcat ! Ciudat, nu credeți ?

Godfrey Burrows ridică din umeri.

— N-am făcut decît să vă spun părerea mea.

— Da, desigur, e foarte prețios ce ne spuneți. La urma urmelor sînteți unul dintre ultimii oameni care l-au văzut pe sir Gervase în viață.

— Snell a fost cel care l-a văzut la urmă.

— L-a văzut, așa este, dar n-a vorbit cu el.

Burrows nu răspunse.

— La ce oră v-ați dus să vă îmbrăcați ? interveni maiorul Riddle.

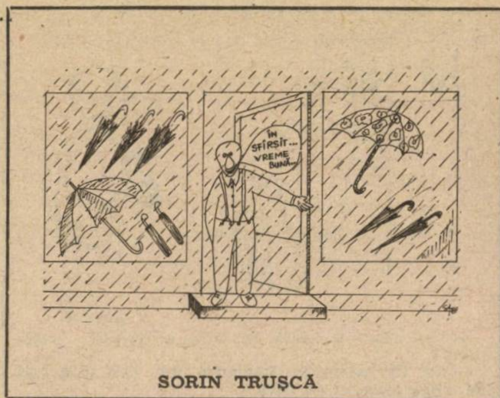
— Să fi fost șapte și cinci.

— Ce făcea sir Gervase în acel moment ?

— Eu l-am lăsat în birou.

— De obicei cît dura pînă se îmbrăca ?

— De obicei rezerva pentru aceasta trei sferturi de oră sau chiar o oră.

SORIN TRUȘCĂ

— Dacă cina urma să fie la opt și un sfert, de regulă se ducea să se îmbrace, cel mai tîrziu la șapte și jumătate, nu ?

— E foarte exact ce spuneți .

— Dv. v-ați dus repede să vă îmbrăcați ?

— Da, mi-am zis să mă îmbrac mai întîi și după aceea să mă duc la bibliotecă pentru a căuta ceea ce-mi trebuia.

Poirot încuviința dînd gînditor din cap.

Maiorul Riddle zise :

— Eh, cred că asta-i totul deocamdată. Am trimis după domnișoara... cum o...

13

Mărunțica domnișoară Lingard își făcu apariția aproape în clipa în care maiorul rosti aceste cuvinte. În jurul gîtului avea cîteva lănțișoare care zăngăniră plăcut cînd ea se așeză. Se uită iscoditoare mai întîi la unul apoi la celălalt dintre cei doi aflați în încăpere.

— Totul este o problemă... hm... o problemă foarte tristă, domnișoară Lingard, începu maiorul Riddle.

— Foarte tristă, într-adevăr, răspunse domnișoara Lingard, așa cum se cuvenea.

— Dv. ați venit aici, în această casă... cînd ?

— Aproximativ cu două luni în urmă. Sir Gervase a scris unuia din prietenii lui de la Muzeu — este vorba despre maiorul Fotheringay — iar colonelul m-a recomandat pe mine. Am o bună experiență în materie de izvoare istorice.

— Munca dv. cu sir Gervase a fost dificilă ?

— N-aș zice. Omul trebuie să se educe puțin, desigur. Cu bărbații trebuie avută mai multă răbdare...

Maiorul Riddle continuă apoi cu sentimentul neplăcut că domnișoara Lingard se găsise să aibă răbdare tocmai cu el :

— Sarcina dv. a fost deci aceea de a-l ajuta pe sir Gervase să-și scrie cartea, așa este ?

— Da.

— În ce consta acest ajutor ?

— Da, la drept vorbind, știți, consta în scrierea cărții. Eu trebuia să caut toate informațiile, să fac notele și să organizez materialul. Și-apoi, mai tîrziu, să văd tot ce a scris sir Gervase.

— Pentru asta v-a trebuit, desigur, un camion de tact, sublinie Poirot.

— Tact și fermitate. Omul are nevoie de amîndouă, spuse domnișoara Lingard.

— Pe sir Gervase nu-l deranja, hm... fermitatea dv. ?

— Nu, în general nu. Eu i-am explicat că nu trebuie să se oprească la toate detaliile nesemnificative.
— Aha, care va să zică aşa a fost.
— În realitate a fost ceva cît se poate de simplu... continuă domnişoara Lingard.
— Iar acum, domnişoară Lingard, cunoaşteţi ceva care ar putea face puţină lumină în această tragedie ?
Domnişoara Lingard dădu din cap.
— Din păcate nu. Ştiţi, el nu mi se destăinuia niciodată ; lucru de-nţeles. Practic, eu eram un necunoscut. Cred că era prea mîndru ca să fi putut crea neplăceri familiei sale.
— Dv. credeţi că neplăceri de familie au fost cele care l-au împins spre sinucidere ?
Domnişoara Lingard arătă surprinsă.
— Bine-înţeles. Există o altă posibilitate ?
— Sînteţi sigură că-i făceau griji tocmai greutăţile familiei ?
— Era foarte neliniştit.
— Sînteţi sigură ?
— Bine-nţeles.
— Vă rog, domnişoară, a vorbit sir Gervase cu dv. despre asta ?
— Nu în mod expres.
— Dar ce spunea ?
— Să aşteptăm... De exemplu, am băgat de seamă că nu asculta ce spun...
— O clipă... cînd a fost asta ?
— Astăzi după masă. De regulă lucram între trei şi cinci.
— Continuaţi, vă rog.
— După cum v-am spus, de regulă, sir Gervase nu reuşea să se concentreze... De fapt, el s-a şi exprimat în acest sens şi-a adăugat că are în cap cîteva lucruri serioase, grave. Şi a zis... să aşteptăm... nu pot, desigur, cita cuvînt cu cuvînt. Spunea : Este groaznic, domnişoară, cînd una dintre cele mai mîndre familii din ţară e acoperită de ruşine...
— Şi dv. ce i-aţi spus ?
— Ah, ceva liniştitor. Cred că am spus că fiecare generaţie îşi are indivizii ei slabi... şi că urmaşii rar cînd îşi aduc aminte de ei.
— Şi asta a avut efectul liniştitor la care vă aşteptaţi ?
— Mai mult sau mai puţin. Ne-am întors la sir Roger Chevenix-Gore, am găsit într-un manuscris de epocă o remarcă neobişnuit de interesantă despre el. Atenţia lui sir Gervase hoinărea însă în altă parte. În cele din urmă a spus că azi după masă nu vrea să lucreze. A zis că a avut un şoc.
— Un şoc ?
— Aşa s-a exprimat. Bine-nţeles că nu l-am întrebat nimic. Am spus doar : „Îmi pare rău, sir Gervase". După aceea mi-a cerut să-i spun lui Snell că vine domnul Poirot şi să organizeze cina pentru opt şi un sfert şi să trimită maşina la trenul care sosea la 19,50.
— Vă dădea de regulă astfel de însărcinări ?
— Păi... nu... asta era treaba domnului Burrows. Eu îmi vedeam doar de partea mea literară... Nu eram secretara lui — în nici un sens al acestui cuvînt.
Poirot o întrebă :
— Credeţi că sir Gervase a avut un motiv special de v-a cerut dv. acest lucru şi nu domnului Burrows ?
Domnişoara Lingard rămase puţin pe gînduri.
— Ştiu eu... Poate că avea... Dar în clipa aceea nu mi-a trecut prin cap, am crezut că pur şi simplu e mai comod aşa. Acum însă, dacă stau să mă gîndesc, îmi dau seama că mi-a cerut să nu spun nimănui despre sosirea

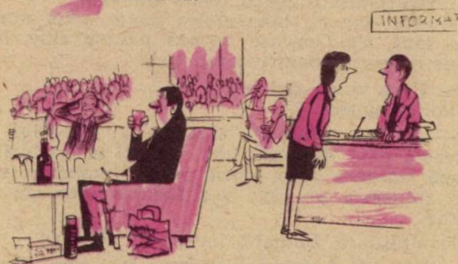
LA AEROPORT

— Dacă ştiam că trebuie să aşteptăm atît avionul spre Paris, plecam mai bine la Oslo....

— Hai Margareta odată, au pornit motoarele avionului !...

— Mai aşteptăm mult avionul de Babadag ? Soţul meu mai are puţin şi termină şi a doua sticlă de ţuică...

— Ah, iată şi biletele ! Erau chiar pe fundul sacoşei !...

domnului Poirot. O să fie o surpriză, zicea.

— Ei ! A spus asta ? Un lucru demn de toată atenția, foarte interesant. Și ați spus cuiva ?

— Doar știți că nu, domnule Poirot. I-am spus lui Snell despre cină și să trimită șoferul la trenul de 19,50, pentru că vine un domn. N-am făcut nici o aluzie la numele dv.

— A mai zis sir Gervase ceva care să fi putut avea vreo legătură cu situația dată ?

— Nu... cred că nu... era într-o stare avansată de încordare... Mi-amintesc că atunci cînd am ieșit din birou a zis : „Asta tot nu mai are nici o valoare. Acum e deja tîrziu..."

— Și n-aveți idee la ce se gîndea ?

— N-nu.

Lui Poirot nu-i scăpă cu una cu două ușoara ezitare din răspunsul ei, de aceea repetă :

— „Acum e deja tîrziu". Așa s-a exprimat, nu ? „E deja tîrziu".

Maiorul Riddle întrebă :

— Domnișoară Lingard, nu cunoașteți nimic din împrejurările care l-au putut indispune pe sir Gervase ?

Domnișoara Lingard spuse încet :

— Cred că a fost ceva în legătură cu domnul Hugo Trent.

— Cu Hugo Trent ? Ce vă face să credeți asta ?

— Păi... n-a fost nimic concret, dar ieri după masă am ajuns la sir Hugo de Chevenix (care, din păcate, în timpul războiului celor două roze nu s-a dovedit a fi un caracter deosebit) iar sir Gervase a remarcat : Sora mea nu și-a ales pentru fiul ei un nume potrivit ! În neamul nostru acest nume a fost legat totdeauna de ceva neplăcut. Trebuia să-și fi dat seama încă de la început că Hugo n-o să sfîrșească bine.

— Ceea ce ne spuneți poate deschide seria mai multor posibilități, spuse Poirot. Chiar așa, asta mă duce la idei noi.

— Dar sir Gervase n-a spus ceva mai concret ? întrebă maiorul Riddle.

Domnișoara Lingard dădu din cap.

— Nu, iar eu bine-nțeles n-am spus nimic. De fapt, sir Gervase vorbea pentru sine. N-a spus-o special pentru mine.

— Care va să zică așa...

Poirot spuse :

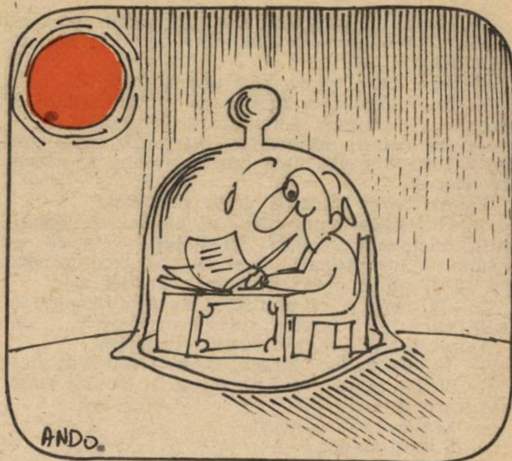
— Ca om străin ce sînteți, dv. vă aflați în această casă de două luni. Ne-ați ajuta teribil, după părerea mea, dacă ne-ați împărtăși sincer impresia pe care v-a făcut-o întreaga familie.

Domnișoara Lingard începu gînditoare :

— Păi... la început — și asta v-o spun foarte sincer — am avut impresia că am nimerit direct într-un balamuc ! Lady Chevenix-Gore de pildă vede tot timpul lucruri care nu există... iar sir Gervase care se poartă ca un... ca un rege... face din sine ceva ce nu este... Nu, vă spun sincer că aceștia sînt oamenii cei mai ciudați pe care i-am întîlnit vreodată. Cu toate acestea domnișoara Chevenix-Gore este absolut normală și mi-am dat seama că în realitate și Lady Chevenix-Gore este o femeie neobișnuit de bună și iubitoare. Nimeni pînă acum nu a fost așa de bun și iubitor cu mine ca ea. Sir Gervase... da..., eu cred că era nebun. Egomania lui — se poate spune așa ? — era din zi în zi mai rea.

— Dar ceilalți ?

— Domnul Burrows n-a dus-o ușor cu sir Gervase, mi-am putut da seama de acest lucru. Cred că-i convenea de minune că munca noastră la carte îi oferea un pic de timp liber în

plus. Colonelul Bury era totdeauna fermecător. Îi era devotat lui Lady Chevenix-Gore și reușea același lucru și cu sir Gervase. Domnul Trent, domnul Forbes și domnișoara Cardwell se află aici doar de cîteva zile așa că, lucru de la sine înțeles, nu știu prea multe despre ei.

— Mulțumesc, domnișoară, dar despre căpitanul Lake, agentul acela, ce ne puteți spune ?

— E un ins foarte plăcut. Toată lumea îl iubește.

— Și sir Gervase ?

— Da. Am auzit cum spunea despre el că este cel mai bun agent pe care l-a avut. Căpitanul Lake își avea greutățile lui cu sir Gervase — dar, în general, stăpînea bine totul. Ceea ce nu era chiar ușor.

Poirot încuviință gînditor apoi spuse :

— Voiam să vă mai întreb ceva... îmi stătea ceva pe limbă... un fleac. Ce-am vrut să zic... ?

Domnișoara Lingard se întoarse spre el răbdătoare în timp ce Poirot dădu din cap :

— Țțț... îmi stă pe limbă...

Maiorul Riddle așteptă un minut-două dar pentru că Poirot se prefăcea a fi mai departe încurcat, preluă el seria întrebărilor.

— Cînd l-ați văzut ultima dată pe sir Gervase ?

— În timpul ceaiului.

— Cum s-a comportat ? Normal ?

— Atît de normal ca de fiecare dată.

— În societate, se făcea simțită vreun fel de încordare ?

— Nu, cred că fiecare era ca de obicei.

— Unde s-a dus sir Gervase după ceai ?

— L-a luat cu el în birou, ca de obicei, pe domnul Burrows.

— Și asta a fost ultima dată cînd l-ați văzut?

— Da. M-am dus în salon unde am lucrat, am bătut un capitol al cărții după indicațiile pe care mi le dăduse sir Gervase mai înainte. Asta a durat pînă pe la șapte. După aceea am urcat să mă odihnesc puțin și să mă îmbrac pentru cină.

— Dacă înțeleg bine, ați auzit împușcătura cu urechile dv.

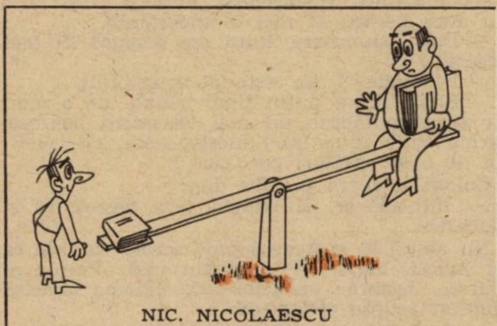
— Oh, eram în încăpere. Am auzit ceva ca o împușcătură și am ieșit pe hol. Acolo erau domnul Trent și domnișoara Cardwell. Domnul Trent l-a întrebat pe Snell dacă se servește șampanie la cină și-au făcut haz pe chestia asta. Din păcate, nu ne-a trecut prin cap să luăm în serios treaba asta. Am considerat că a fost zgomotul unei mașini.

— Ce s-a întîmplat după aceea ?

— Ne-am strîns cu toții aici.
— Ați putea să vă amintiți în ce ordine au coborît ceilalți la cină ?
— Domnișoara Chevenix-Gore a fost prima, cred. Apoi domnul Forbes. Apoi colonelul Bury în același timp cu Lady Chevenix-Gore și domnul Burrows imediat după ei. Cred că aceasta a fost ordinea în care au venit, dar sigură nu-s, pentru că toți au venit cam odată.
— La primul gong ?
— Da, fiecare se grăbea cînd auzea gongul. Sir Gervase ținea teribil la punctualitatea cinei.
— De obicei el cînd cobora ?
— Aproape totdeauna se afla în salon încă înaintea primului gong.
— V-a surprins faptul că de data aceasta nu era acolo ?
— Foarte mult.

— Ah, am găsit ! strigă Poirot pe neașteptate.
După ce cei doi se întoarseră interogativ la el, Poirot le explică.
— Mi-am amintit ce am vrut să vă întreb. Astă seară, domnișoară, cînd ne-am dus cu toții în birou, v-ați aplecat și ați luat ceva de jos.
— Eu ? se miră domnișoara Lingard.
— Da. Chiar în locul unde am cotit-o pe coridorul drept ce duce la birou. Ceva mic și strălucitor.
— Dar asta chiar că.. nu-mi amintesc. Ia stați puțin... da, da... știu. Stați, trebuie să fie aici. Și zicînd acestea își deschise poșeta neagră din saten și răsturnă conținutul pe masă...
Poirot și maiorul examinară cu atenție mica colecție. Erau : două batiste, o pudrieră, un mănunchi de chei, tocul pentru ochelari și încă un obiect după care Poirot întinse mîna.
— Un glonte ! strigă maiorul Riddle.
Avea exact forma conică a unui glonte, dar s-a dovedit a fi doar un creionaș.
— Asta l-am luat de jos, spuse domnișoara Lingard, dar am uitat cu totul de el.
— Știți al cui este, domnișoară ?
— Desigur. Al colonelului Bury. A poruncit să-i fie făcut dintr-un glonte care l-a nimerit, sau mai degrabă nu l-a nimerit, dacă mă înțelegeți, în războiul cu burii.
— Știți cumva cînd l-a avut ultima dată ?
— Păi, după-amiază, în timp ce jucau bridge. Știu asta pentru că am observat că scria cu el rezultatul în timp ce coboram la ceai.
— Cine juca bridge ?
— Colonelul Bury, Lady Chevenix-Gore, domnul Trent și domnișoara Cardwell.
— Cred că e cazul să nu mai discutăm despre el și să i-l restituim colonelului.

NIC. NICOLAESCU

— Vă rog... Eu sînt atît de uitucă... s-ar putea să mai uit odată...
— Ați fi atît de drăguță, domnișoară, să-i cereți colonelului Bury să vină pînă aici, la noi ?
— Desigur, îl caut imediat.
Fata plecă grăbită. Poirot se ridică și începu să se plimbe fără un țel precis prin încăpere.
— Să începem cu reconstituirea după amiezii, spuse el. E interesant. La două și jumătate sir Gervase controlează conturile împreună cu căpitanul Lake. Este puțin distrat. La trei discută cu domnișoara Lingard despre carte. Este foarte tulburat. Domnișoara Lingard leagă această tulburare de Hugo Trent și asta pe baza unei remarci întîmplătoare. La ceai este absolut normal. După ceai, după cum ne spune Godfrey Burrows, făcea impresia că s-ar bucura de ceva. La opt și cinci coboară, se duce în birou, scrie pe o bucată de hîrtie „IERTAȚI-MĂ“ și se împușcă !
Riddle spuse încet :
— Înțeleg ce aveți în gînd. Puse cap la cap nu merg.
— Ciudate schimbări de dispoziție la sir Gervase Chevenix-Gore ăsta ! E distrat — foarte tulburat — normal — bucuros de ceva. Și-apoi sentința : „Acum e prea tîrziu“, cum că eu vin aici adică „Tîrziu“. Da, asta este. Eu am venit destul de tîrziu — pentru a-l mai prinde în viață.
— Înțeleg. Dv. credeți cu adevărat că... ?
— N-o să pot ști niciodată de ce sir Gervase a trimis după mine. Asta-i clar !
Poirot se plimba mai departe prin cameră. Aranjă cîteva obiecte pe marginea căminului, examină cu atenție masa pentru jocul de cărți ; îi deschise unul din sertare și scoase evidența de la jocul de bridge. După aceea se îndreptă spre birou și examină coșul pentru hîrtii. Înăuntru se găsea o pungă de hîrtie. Poirot o scoase, o mirosi, bombăni „portocale“, apoi îndreptă și citi numele firmei tipărit pe ea :

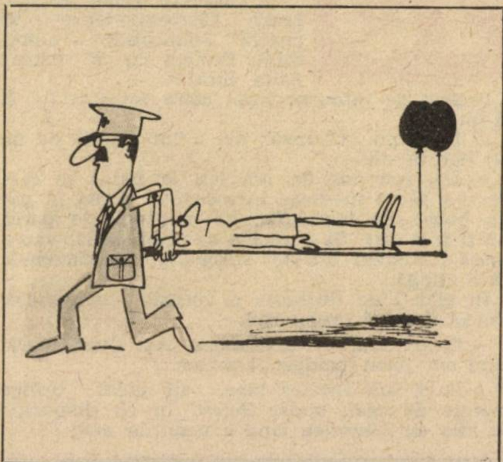
„Carpenter și fiii import de fructe
Hamborough St. Mary“

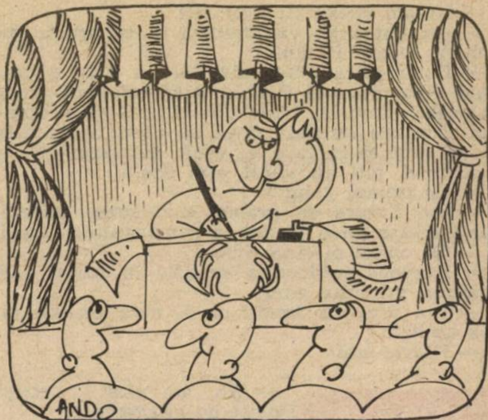
Începu să-l examineze cu grijă tocmai în clipa în care colonelul Bury își făcu intrarea în încăpere.

Colonelul își dădu drumul în fotoliu, își mișcă capul dintr-o parte în cealaltă, oftă și spuse :
— Strașnică treabă, Riddle. Lady Chevenix-Gore se poartă admirabil — admirabil. Femeie cu F mare ! Atîta curaj !
Proirot se întoarse încet către fotoliul lui și îl întrebă :
— Dacă nu mă înșel, dv. o cunoașteți de un șir bun de ani.
— Da, într-adevăr, am fost la balul la care ea și-a făcut intrarea în societate. Avea în păr un boboc de trandafir, mi-amintesc de parcă ar fi fost ieri. Și o rochie de seară albă, vaporoasă... Nimeni din tot salonul nu se încumeta să o atingă.
În glas i se deslușea o bucurie neascunsă. Poirot îi arătă creionașul.
— C-ce ? Ah, vă mulțumesc. Azi după masă, cînd am jucat bridge, îl aveam...
— Dacă am înțeles bine, ați jucat bridge înainte de ceai, spuse Poirot. În ce dispoziție se afla sir Gervase cînd a venit la ceai ?

— Obişnuită, absolut obişnuită. Nici în vis nu mi s-ar fi arătat că se pregătea să facă aşa ceva. Dacă stau însă să mă gîndesc, am impresia că era ceva mai nervos ca de obicei.
— Cînd l-aţi văzut ultima dată ?
— Cum cînd ? Le ceai ! Şi-apoi, sărmanul, nu l-am mai văzut viu.
— După ceai nu v-aţi mai dus în birou ?
— Nu, nu l-am mai văzut.
— La ce oră aţi coborît pentru cină ?
— După primul gong.
— Aţi coborît împreună cu Lady Chevenix-Gore ?
— Nu... Noi... eh... ne-am întîlnit în hol. Cred că fusese în sufragerie să vadă de flori sau ceva de soiul acesta.
Maiorul Riddle spuse la rîndul său :
— Sper că nu vă simţiţi ofensat, domnule colonel, dacă am să vă pun cîteva întrebări. Au existat unele lucruri neplăcute între dv. şi sir Gervase cu privire la „Synthetic Paragon Rubberine Company" ?
Bury se înroşi brusc la faţă, dar răspunse :
— În general nu... în general, nu. Bătrînul Gervase nu avea însă înţelepciune, de asta nu trebuie să uităm. El aştepta totdeauna ca pe ceea ce punea el mîna să se prefacă în aur ! Nu era conştient de faptul că întreaga lume se găsea în criză. Şi că asta privea toate acţiunile.
— Aşadar au existat anumite neplăceri între dv. ?
— Nu le-aş zice neplăceri. Pur şi simplu bătrînul Gervase era afurisit de neînţelept.
— V-a reproşat anumite pierderi pe care le-a avut ?
— Gervase nu era un om normal. Vanda ştia acest lucru. Ea s-a priceput însă de minune să-l domine. Era suficient doar să-i spun despre ce era vorba.
Poirot tuşi uşor. Riddle se uită la el după care întoarse foaia.
— Sînteţi un vechi prieten al familiei, ştiu acest lucru. Ştiţi ceva despre modul în care sir Gervase şi-a conceput testamentul ?
— Păi... îmi pot imagina că partea principală îi revine lui Ruth. Am înţeles aceasta din diferite remarci pe care bătrînul Gervase le făcea din cînd în cînd.
— Nu credeţi că era nedrept faţă de Hugo Trent ?
— Gervase nu-l iubea pe Hugo Trent. Nu-l putea suferi.

— Dar avea foarte dezvoltat simţul familiei. La urma-urmelor domnişoara Chevenix-Gore era fiica lui adoptivă.
Colonelul Bury ezită cîteva clipe apoi — după o tuse puternică — spuse :
— Uitaţi care-i treaba, cel mai bine este să vă spun ceva. Ceva foarte exact...
— Bine-nţeles, bine-nţeles.
— Ruth nu este fiica lor legitimă, dar face parte din neamul Chevenix-Gore. Scrieţi acest lucru. Ea este fiica lui Anthony, fratele lui Gervase, care a căzut în război. Acesta avusese legături cu o copistă. Cînd Anthony a murit, fata i-a scris Vandei. Vanda a vizitat-o şi a constatat că aştepta un copil. După aceea Vanda a discutat cu Gervase, tocmai în perioada cînd li se spusese că ei nu vor putea avea niciodată copii. Concluzia a fost că s-au interesat de fetiţă şi au adoptat-o. Mama ei s-a dezis de orice drepturi. Vanda şi Gervase au educat-o pe Ruth ca pe propriul copil şi, dacă stăm să judecăm drept, ea chiar arată ca fiică a lor. Uitaţi-vă cu luare aminte la ea şi vă veţi convinge că este o adevărată Chevenix-Gore !
— Ei vedeţi ! spuse Poirot. Vedeţi ? În felul acesta comportarea lui sir Gervase se lămureşte în bună măsură. Bine, dar dacă nu-l iubea pe domnul Trent, de ce se dădea aşa de mama focului ca Trent s-o ia pe domnişoara Ruth de soţie ?
— Pentru a-i consolida poziţia în familie, aşa fusese el educat în spiritul ordinii.
— Chiar dacă nu-l iubea pe tînărul acesta şi nu avea încredere în el ?
— Dv. nu-l puteţi înţelege pe bătrînul Gervase, spune colonelul Bury. El nu era capabil să se uite la oameni ca la nişte oameni. Organiza chefuri ca şi cînd ar fi fost membru al familiei regale ! El considera că era nimerit ca Ruth şi Hugo să se ia iar Trent să ia numele Chevenix-Gore. Ce credeau Ruth şi Hugo asta nu avea pentru el nici o importanţă.
— Dar domnişoara Ruth era dispusă să facă aceasta ?
— De unde ?! Ea este de nestăpînit.
— Ştiaţi că cu puţin timp înainte de a muri sir Gervase făcuse un nou testament conform căruia Ruth urma să-l moştenească, cu condiţia de a se căsători cu Trent ?
Colonelul şuera printre dinţi :
— Într-adevăr, el bănuia ceva despre ea şi Burrows...
Nu apucă să rostească bine aceste cuvinte că îşi muşcă buzele. Prea tîrziu însă. Poirot se aruncă asupra spuselor sale aidoma cîinelui hămesit asupra ciolanului.

— Care va să zică a existat ceva intre domnişoara Ruth şi tînărul domn Burrows ?

— Nu... de fapt, nimic... Nimic.

Maiorul Riddle tuşi, apoi spuse :

— Cred, domnule colonel, că trebuie să ne spuneţi tot ce ştiţi. Ar putea avea vreo legătură directă cu dispoziţia lui sir Gervase.

— Păi, ar putea, spuse nesigur colonelul. Adevărul este că tinărul Burrows nu-i băiat urît. Cel puţin aşa cred femeile despre el. El şi Ruth au fost împreună nu demult fără să-i fi spus ceva lui Gervase. În general nu-i spuneau nimic. Cu toate astea Gervase nu le interzisese, se temea că în felul acesta nu ar face altceva decît să grăbească lucrurile. El o cunoştea pe Ruth. Ei nu i se poate dicta. Dar nu-i mai puţin adevărat că Ruth nu face parte din rîndul fetelor acelora care să-şi sacrifice totul in numele dragostei. Îi place teribil averea şi ii plac teribil banii.

— Dv. vă place domnul Burrows ?

Colonelul exprimă părerea că Godfrey Burrows nu are **kinderstube**, expresie care il scoase pe Poirot cu totul din papuci, in timp ce pe maiorul Riddle il făcu să ridă, cel puţin pe sub mustaţă.

Cei doi îi mai adresară încă alte citeva întrebări după care colonelul Bury plecă.

Rămaşi singuri, Riddle se uită la Poirot care şedea cufundat in gînduri.

— Cum vedeţi lucrurile, domnule Poirot ?

Omul scund din faţa lui işi împreună miinile.

— Încep să mi se sedimenteze şi acesta este lucrul cel mai important.

— E un lucru dificil, spuse Riddle.

— Da, e greu... Dar cu cît trece timpul mi se pare că devine importantă o propoziţiune rostită aşa într-o doară...

— Care propoziţiune ?

— Gluma aceea a lui Trent : „Poate a fost o crimă...".

— Da, mi-este clar că la ea vă gîndiţi tot timpul, spuse Riddle aspru.

— Poate nu sinteţi de acord cu mine, dragă prietene, că, cu cît înaintăm, cu atît avem mai puţine motive care să susţină ideea sinuciderii. În timp ce in favoarea crimei începem să alcătuim o surprinzătoare colecţie de motive !

— Bine, dar trebuie avute în vederea anumite elemente : uşa încuiată, cheia în buzunarul victimei... Da, eu ştiu că acestea se pot aranja totdeauna. Un ac îndoit, sîrme, toate

CRISTIAN MIHĂILESCU

jucăriile posibile. Cred că aşa ceva ar fi fost posibil... Dar se fac cu adevărat astfel de lucruri ? Aş avea mari rezerve in această privinţă.

— În orice caz, noi trebuie să cercetăm lucrurile din punctul de vedere al unei crime, nu al unei sinucideri.

— Bine, pentru că dv. vă aflaţi acum pe scenă va fi o crimă.

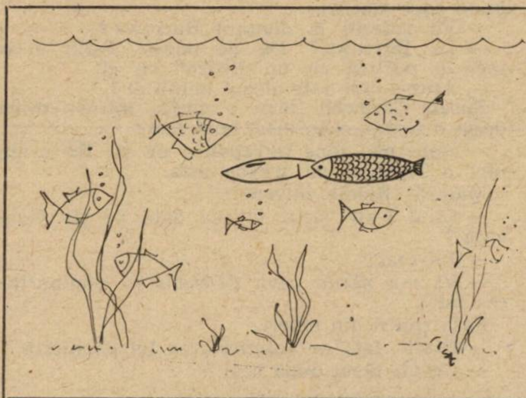
Poirot zîmbi.

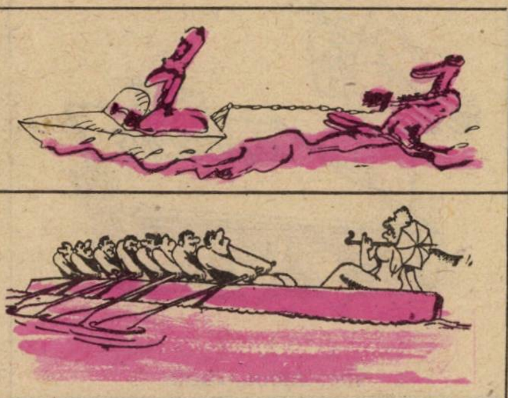
— Remarca asta nu-mi este prea pe plac, spuse, apoi deveni iarăşi grav : Da, să examinăm cazul din punctul de vedere al crimei. Cind se aude împuşcătura, in hol se află patru persoane — domnişoara Lingard, Hugo Trent, domnişoara Cardwell şi Snell. Ceilalţi unde sînt ?

Burrows se afla în bibliotecă după cum ne-a spus el însuşi. N-avem cum verifica. Ceilalţi se aflau fiecare in camerele lor, dar cine ştie dacă se găseau cu adevărat acolo ! Fiecare a coborit singur. Pînă şi Lady Chevenix-Gore a venit din sufragerie. Dar Bury, el de unde a venit ? N-ar fi fost posibil ca el să nu fi venit de sus, ci din birou ? Avem şi creionaşul.

Da, creionaşul acesta este interesant. Bury nu s-a alarmat de loc cind i l-am arătat, dar asta poate fi din cauză că nu ştia unde l-am găsit şi nu-şi dădea seama nici unde il pierduse. Staţi, cine au fost cei care au jucat bridge atunci cind a fost întrebuinţat acest creionaş ? Hugo Trent şi domnişoara Cardwell. Ei sînt scoşi din cauză. Domnişoara Lingard şi Snell au reciproc cite un alibi. Cea de a patra a fost Lady Chevenix-Gore.

— Cu toate acestea pe ea n-o puteţi suspecta în mod serios.

— De ce nu, dragă prietene ? Vă spun că eu, eu pot suspecta pe oricine ! Ce-ați spune dacă în ciuda aparentului devotament față de soț în realitate îl iubește pe credinciosul Bury ?

— Hmmm... într-adevăr ei au format vreme de ani buni triunghiul conjugal.

— Și unde mai puneți neplăcerile dintre sir Gervase și colonelul Bury din pricina societății aceleia.

— Adevărul este că sir Gervase ar fi putut dori să ajungă la un rezultat. Dar asta n-o putem ști. Asta ar putea fi pusă în legătură cu invitația ce v-a fost adresată. Să acceptăm că sir Gervase îl suspecta pe Bury că îl jumulea, dar că nu dorea să facă din asta o chestiune publică pentru că se temea că în ea ar fi putut intra și soția sa. Da, e posibil una ca asta. Dar este cel puțin ciudat că Lady Chevenix-Gore privește moartea soțului ei cu atita seninătate, cu atita liniște. Toate astea ar putea fi subiect de comedie.

— Și-apoi mai este și o altă complicație, se înscrisese la cuvînt Poirot. Domnișoara Chevenix-Gore și Burrows. Era în cel mai înalt grad în interesul lor ca sir Gervase să nu semneze un nou testament. Potrivit actului original, ea moștenea totul cu condiția ca soțul ei să ia numele familiei...

— Da, iar descrierea pe care Burrows i-a făcut-o stării lui sir Gervase în această seară e cel puțin suspectă. Stare excelentă ! Dar asta nu corespunde cu cele spuse de ceilalți !

— Și-apoi mai este și domnul Oglivie Forbes. Foarte concret, foarte exact. Dar este îndeobște cunoscut, că avocații — pînă și cei mai demni de respect, fură banii clienților atunci cînd ei înșiși sînt pe geantă.

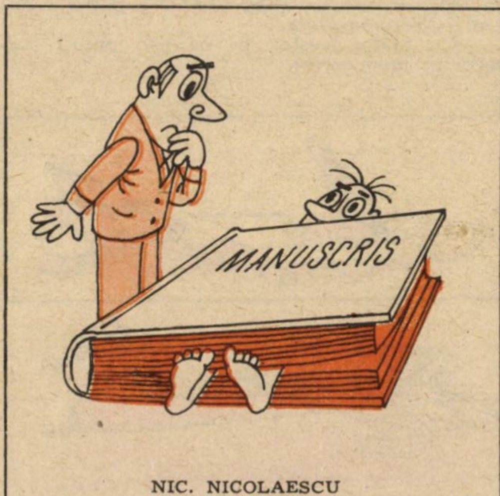
— Cred că mergeți foarte departe, Poirot.

— Vi se pare cumva ca la cinematograf ? Dar viața se aseamănă uneori în mod surprinzător cu filmele.

— La noi la Westshire nu s-a întîmplat așa ceva pînă acum, spuse inspectorul șef. Ar fi bine să terminăm interogatoriul celor care au mai rămas, nu credeți? E deja destul de tîrziu. Încă nu am vorbit cu Ruth — tocmai cu ea care este cea mai importantă dintre toți.

— De acord. Și-apoi mai este și domnișoara Cardwell. Poate ar fi bine să discutăm mai întîi cu ea, lăsînd-o la urmă pe domnișoara Chevenix-Gore.

— O idee întru totul bună.

NIC. NICOLAESCU

La începutul serii în cauză Poirot îi acordase Susanei Cardwell doar o atenție fugară. Acum o examină cu mai multă atenție. Chipul ei inteligent i se păru nu atît frumos, cît cu un farmec deosebit, pe care ar fi putut fi geloasă oricare fată. Părul ei era minunat, fața iscusit fardată. Ochii ei — aprecie Poirot, erau foarte atenți la totul.

După cîteva întrebări introductive, maiorul Riddle spuse :

— Nu-mi dau seama, domnișoară Cardwell, cît de apropiate vă sînt relațiile cu familia Chevenix-Gore.

— În general n-o cunosc. Hugo a aranjat ca eu să fiu invitată aici.

— Așadar, dv. sînteți prietena lui Hugo Trent ?

— Da, exact cum ați spus : prietena lui Hugo Trent, îi răspunde Susan zîmbind de felul în care maiorul rostise aceste cuvinte.

— Îl cunoașteți de mult ?

— Nu prea, de-o lună-două.

Susan tăcu o clipă după care continuă :

— Cu el sînt într-un soi de relații care s-ar putea numi logodnă.

— Și v-a invitat aici pentru a vă prezenta alor lui ?

— Nu, pentru Dumnezeu, nici vorbă. Dimpotrivă, am ținut totul în cea mai mare taină. Eu am venit aici pur și simplu pentru un tur de orizont. Să privesc, cu alte cuvinte. Hugo zicea că această casă-i balamuc sadea. Mi-am zis că trebuie să mă conving cu propriii ochi. După cum vă puteți da seama situația este cît se poate de critică. Hugo nu are bani, eu nici atît, iar bătrînul domn, sir Gervase adică, de care Hugo depindea cel mai mult, s-a oprit asupra lui Hugo și a hotărît să-i lase totul împreună cu Ruth. Hugo este foarte ușor influențabil, știți. El ar fi fost de acord cu această căsătorie pentru că credea că mai tîrziu va putea s-o dreagă.

— Idee care dv. nu v-a surîs, nu ? întrebă Poirot politicos.

— Categoric că nu. Ruth s-ar fi putut opune divorțului sau ceva de genul acesta. Așa că m-am hotărît s-o rezolv pe cont propriu.

— Drept pentru care ați venit aici pentru a studia situația la fața locului.

— Da.

— **Eh bien !** spuse Poirot.

— Bine-nțeles, Hugo avea dreptate. Toată această familie este o turmă de țicniți. În afară de Ruth care pare a fi înțeleaptă. Ea are băiatul ei și nu se înghesuie mai mult decît mine spre măritiș.

— Vă referiți la domnul Burrows ?

— La Burrows ? Da de unde ! Ruth n-ar face o partidă cu un filfizon ca el.

— Atunci cine este alesul inimii ei ?

Susan Cardwell tăcu o clipă, întinse mîna după o țigară, o aprinse, apoi zise :

— Asta mai bine întrebați-o pe ea. Eu n-am nici o legătură cu treaba asta.

Maiorul Riddle întrebă :

— Cînd l-ați văzut ultima dată pe sir Gervase ?

— La ceai.

— Vi s-a părut ceva deosebit în comportarea lui ?

Fata ridică din umeri.

— Nimic față de comportarea lui obișnuită.

— Ce-ați făcut după ceai ?

— Am jucat biliard cu Hugo.
— Pe sir Gervase nu l-ați mai văzut ?
— Nu.
— Dar cu împușcătura cum a fost ?
— A fost destul de ciudat. Știți, eu am crezut că sunase primul gong, de aceea m-am grăbit să mă îmbrac. Am zburat din cameră, am auzit sau mi s-a părut că am auzit, al doilea gong, de aceea am rupt-o la fugă pe scări în jos. Am întîrziat chiar de la prima cină de cum am venit aici cu un minut. Hugo mi-a spus atunci că asta ne-a pus rău în fața bătrînului domn, de aceea am zburat ca o săgeată. Hugo sosise cu puțin înaintea mea și apoi am auzit lovitura aceea ciudată despre care Hugo a zis că-i dopul de la sticla cu șampanie. Snell a zis însă că nu, și eu nu mi-am dat seama că s-ar fi auzit din sufragerie. Domnișoara Lingard a crezut că s-a auzit de sus, după care am conchis cu toții că a fost zgomotul unei mașini. După aceea am intrat în salon și am uitat de asta.
— Nu v-a trecut nici o clipă prin cap că sir Gervase s-ar fi putut împușca ?
— Vă rog, de ce ar fi trebuit să mă gîndesc la așa ceva ? Bătrînul domn arăta a fi calm, niciodată nu mi-a trecut prin cap că ar putea face una ca asta. Și nici acum nu reușesc să-mi dau seama pentru ce a făcut-o. Poate pentru că era țicnit.
— Nenorocită poveste...
— Afurisit de nenorocită — pentru Hugo și pentru mine. Aș spune că lui Hugo nu i-a lăsat nimic, sau aproape nimic.
— Cine v-a spus ?
— Hugo a smuls-o de la bătrînul Forbes.
— Eh, domnișoară Cardwell..., spuse maiorul Riddle după care făcu o pauză. Cred că asta a fost cam totul. Aveți cumva impresia că domnișoara Chevenix-Gore se simte în măsură să vină aici pentru a sta de vorbă cu noi ?
— Cred că da. Am să-i spun.
— O secundă încă, domnișoară. Ați văzut pînă acum pe undeva acest obiect ?
Și-i arătă creionașul făcut din patroană.
— Da, l-am văzut azi după-amiază la bridge. Este al colonelului Bury, cred.
— L-a luat după ce ați terminat de jucat partida ?
— N-am idee de asta !
— Vă mulțumesc, domnișoară. Asta a fost totul.
— Bine, atunci am să-i spun lui Ruth să vină.

18

Ruth Chevenix-Gore intră în încăpere ca o regină. Era roșie în obraji și-și ținea capul sus. Era îmbrăcată în hainele pe care le avea pe ea în momentul sosirii lui Poirot. La umăr avea prins un trandafir roz. În urmă cu un ceas fusese proaspăt, acum se ofilise.
— Care-i povestea ? întrebă Ruth.
— Îmi pare groaznic de rău că trebuie să vă deranjăm... începu maiorul.
Fata îl întrerupse :
— Se știe că trebuie să mă deranjați... Trebuie să-i deranjați pe toți. Eu am să vă economisesc timpul. Nu am nici cea mai vagă idee de ce s-a omorît bătrînul domn. Tot ce vă pot spune este că asta nu-i în genul lui, nu-l prinde.
— Ați observat astăzi ceva neobișnuit în comportarea sa ? Era deprimat, sau din cale-afară de agitat ? Era ceva anormal în comportamentul lui ?
— N-aș zice. N-am băgat de seamă să...
— Cînd l-ați văzut ultima dată ?
— La ceai.
Poirot interveni :
— Nu v-ați dus la birou... mai tîrziu ?
— Nu. Ultima dată l-am văzut în această încăpere. Ședea acolo, zise ea arătînd spre fotoliu.
— Aha... Cunoașteți creionașul acesta, domnișoară ?
— E al colonelului Bury !
— L-ați văzut în ultima perioadă ?
— Nu-mi amintesc...
— Aveți cunoștință despre... dezacordurile dintre sir Gervase și colonelul Bury ?
— Vă gîndiți... aveți în vedere „Paragon Rubberine Company“ ?
— Da.
— Cred că da. Bătrînul domn era tare nervos din această pricină.
— Bănuia că cineva îl escroca ?
Ruth ridică din umeri :
— Nu se pricepe la finanțe nici cît negru sub unghie.
— Aș putea să vă întreb, domnișoară... se amestecă Poirot. Este o întrebare puțin cam impertinentă.
— Cum doriți...
— Vă pare ?... vă pare rău că tatăl dv.. a murit ?
Fata îl privi fix.
— Bine înțeles că îmi pare rău, însă de felul meu nu-s plîngăcioasă, nu plîng în hohote. Îmi lipsește... L-am iubit pe bătrînul domn. Așa i-am și spus, Hugo și cu mine, totdeauna i-am spus că-l iubim. Bătrînul domn — știți, în cuvintele acestea două simțeam ceva stră-

SORIN POSTOLACHE

vechi, ceva de neam, ceva patriarhal. Poate că ele sună nițeluș cam caraghios, dar în spatele lor se ascunde multă dragoste. Bine-nțeles însă că în realitate el era cel mai împiedicat măgar bătrîn care a trăit vreodată pe pămînt.

— Chestia asta mă interesează, **mademoiselle.**

— Bătrînul domn avea creierul cît un păduche. Iertați-mă că zic așa, dar e-adevărat. Nu era capabil să facă nimic cu sufletul. Pe de altă parte însă, un caracter. Fantastic de ferm. A mărșăluit pînă la Pol, a participat la dueluri...

Eu totdeauna am crezut că el căuta să iasă în față pentru că, în realitate, era conștient că creierul lui nu făcea nici două parale. În privința asta îl depășea oricine.

Poirot scoase scrisoarea din buzunar.

— Vă rog s-o citiți, domnișoară.

Fata citi scrisoarea apoi i-o returnă.

— Care va să zică, ea v-a dus aici!

— Vă spune ceva, domnișoară?

Fata dădu din cap.

— Nu, dar pare a fi adevărat. Se poate ca cineva să-l fi furat. John afirmă că ultimul agent, cel care a fost înaintea lui, l-a furat de l-a rupt. Știți, bătrînul domn era atît de orgolios și pompos, încît sub această gravitate a lui te puteai ocupa de detalii. Îi atrăgea pe escroci.

— Ne creionați un cu totul alt tablou al răposatului decît cel obișnuit.

— Ah, el se pricepea de minune să camufleze toate astea. Vanda — mama mea — a stat tot timpul în umbra lui. El era atît de fericit cînd se putea considera a fi însuși Dumnezeu! De aceea într-o anume măsură sînt fericită că a murit. Pentru el acesta este lucrul cel mai bun.

— Nu vă înțeleg deloc, **mademoiselle.**

Ruth adăugă gînditoare:

— S-a pregătit pentru așa ceva... Într-o bună și frumoasă zi el ar fi trebuit să fie pus sub lacăt... Oamenii au vorbit mult despre asta...

— Știați, domnișoară, că avea de gînd să facă un nou testament potrivit căruia i-ați fi putut moșteni averea cu condiția să vă căsătoriți cu domnul Trent?

— Asta-i o prostie! strigă fata. De altfel, sînt sigură că problema ar fi putut fi rezolvată legal... Nu se poate dicta oamenilor pe cine să ia și pe cine să nu ia!

— Dacă testamentul ar fi fost semnat în felul acesta, l-ați fi acceptat?

— Eu... eu...

Apoi tăcu. Rămase nehotărîtă două sau trei minute, uitîndu-se la papucii pe care-i avea în picioare. O bucățică de lut se desprinse de pe toc și căzu pe podea. Spuse brusc:

— Stați!

Sări în picioare și ieși în fugă din cameră, apoi se întoarse foarte repede împreună cu căpitanul Lake.

— Oricum, tot trebuia s-o dăm în vileag, spuse aproape fără să respire. O să vedeți îndată despre ce este vorba. John și cu mine ne-am căsătorit la Londra acum trei săptămîni...

Căpitanul Lake arăta mult mai încurcat decît ea.

— Asta-i o surpriză mare, domnișoară Chevenix-Gore, adică doamnă Lake, spuse maiorul Riddle. Și chiar n-a știut nimeni de căsătoria dv.?

— Nu. Am ținut-o în secret, lucru care lui John nu i-a prea plăcut.

Lake se bîlbîi:

— Eu... eu... știu... pare afurisit de ciudat să rezolvi lucrurile în felul acesta. Trebuia să mă duc direct la sir Gervase...

— ...și să-i spui că vrei s-o iei de nevastă pe fata lui... Ar fi dezgropat totul, pe mine m-ar fi dezmoștenit iar casa ar fi transformat-o într-un infern... Iar noi doi ne-am fi putut felicita cît de frumos ne-am comportat! Crede-mă, soluția mea a fost mai bună. Lucrul făcut rămîne făcut. Oricum la scene tot s-ar fi ajuns, dar s-ar fi stăpînit.

Lake continua să pară în continuare încurcat.

— Cînd ați vrut să-l informați pe sir Gervase?

Ruth răspunse:

— Am pregătit terenul. El începuse să ne bănuie, pe mine și pe John, din această cauză m-am prefăcut că mă interesează Godfrey... Mi-am imaginat că vestea despre căsătoria mea cu John ar fi constituit pentru el o ușurare colosală.

— Știa cineva despre această căsătorie?

— Da, în cele din urmă i-am spus Vandei. Voiam s-o cîștig de partea mea.

— Și ați reușit?

— Da. Știți, ei căsătoria mea cu Hugo nu-i prea era pe plac, poate și pentru faptul că-mi este văr. Am impresia că Vanda și-a zis că familia este și așa suficient de țicnită, iar copiii noștri n-ar ieși nici ei decît tot niște smintiți. Această părere este însă destul de anapoda întrucît eu sînt doar o fiică adoptivă, doar știți asta. Cred că sînt fata unui văr de mîna a șaptea.

— Sînteți sigură că sir Gervase nu avea idee despre ce era vorba?

— Categoric nu!

Poirot se întoarse către Lake:

— E-adevărat, căpitane? Astăzi după masă cînd ați discutat cu sir Gervase, el chiar n-a făcut nici o remarcă?

— Nu, domnule Poirot, nimic de genul acesta.

— Cu toate acestea noi avem anumite dovezi potrivit cărora după discuția cu dv. a fost foarte agitat și că odată sau de două ori s-a referit la nerecunoștința familiei.

— Despre așa ceva n-a făcut nici o remarcă, repetă Lake. Fața lui se albi ca varul.

— Asta a fost cînd l-ați văzut ultima dată pe sir Gervase?

— Da, v-am mai spus-o.

NIC NICOLAESCU

— Unde ați fost astă seară la ora opt și opt minute ?

— Unde am fost ? Acasă, adică la o jumătate de milă de aici, la capătul satului.

— Nu cumva v-ați aflat undeva prin Hamborough Close ?

— Nu.

Poirot se întoarse către fată :

— Dar dv., domnișoară, unde ați fost cînd tatăl dv. s-a împușcat ?

— În grădină.

— În grădină ? Și ați auzit împușcătura ?

— Bine-înțeles, dar nu m-am gîndit la ceva deosebit. Am crezut că cineva trăsese după iepuri, chiar dacă acum îmi dau seama că zgomotul se auzise foarte aproape.

— În casă pe unde v-ați întors ?

— Am trecut pe lîngă fereastra asta, răspunse Ruth arătînd cu capul spre fereastra aflată în spatele ei.

— Era cineva aici ?

— Nu, dar Hugo și Susan și domnișoara Lingard au venit imediat după aceea din hol. Discutau despre împușcături și crime și alte d-astea.

— Aha, făcu Poirot. Da, cred că acum mi-e limpede...

Maiorul Riddle spuse destul de neconvingător:

— Eh,... da... vă mulțumesc. Cred că deocamdată asta este totul.

Ruth și soțul ei se întoarseră și plecară.

20

— La toți dracii ! începu maiorul Riddle, dar o termină aproape deznădăjduit : e din ce în ce mai greu să te orientezi printre toate aceste date.

Poirot încuviință, dînd din cap. Ridică bucățica de lut desprinsă de pe tocul pantofului lui Ruth și o ținu gînditor în mînă.

— Este exact ca oglinda aceea spartă din zid, spuse. Oglinda mortului. Fiecare nouă realitate la care ajungem mi-l prezintă pe răposat din cu totul alt unghi. Trebuie să ne ocupăm de el din cele mai diferite puncte de vedere. În curînd însă vom avea imaginea completă.

Se ridică și aruncă bucata de lut la coș.

— Vă spun un lucru, prietene. Cheia pentru dezlegarea enigmelor o constituie oglinda. Duceți-vă în birou și uitați-vă singur la ea, dacă nu mă credeți.

Maiorul Riddle zise energic :

— Dacă este vorba de o urmă, este de datoria dv. s-o dovediți. Dacă însă mi se cere părerea, voi afirma că este vorba despre o sinucidere. Ați observat ce a spus fata despre fostul agent care-l fura pe sir Gervase ? Cred că Lake i-a spus aceasta fetei pentru a trage spuza pe turta lui. Poate că el însuși l-a ajutat cu ceva, sir Gervase l-a suspectat și-a trimis după dv. întrucît nu știa cît de departe a ajuns el cu Ruth. Și-apoi azi după masă Lake l-a informat că s-au luat. Asta l-a dărîmat pe sir Gervase, de aceea s-a hotărît să termine cu totul. El și așa nu avea creierul în cea mai bună formă, dar toate astea erau prea mult. După părerea mea, cam așa s-au întîmplat lucrurile. Ce-ați putea obiecta ?

— Ce-aș putea obiecta ? întrebă Poirot ajuns în mijlocul încăperii. Atît : nu am nimic împotriva teoriei dv. dar ea nu merge destul de departe. Există unele date certe pe care dv. nu le luați în considerare.

— Ca de pildă ?

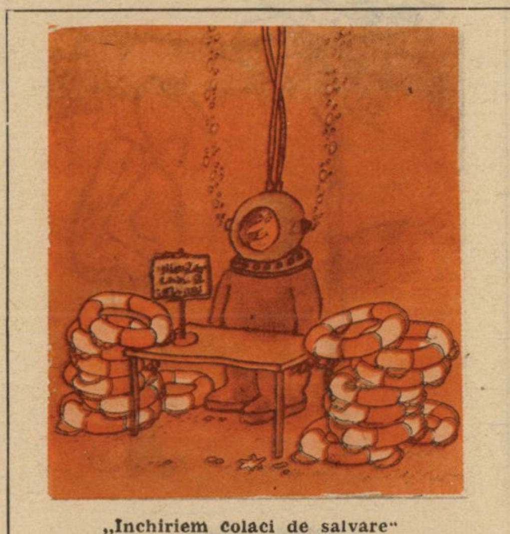
— Ca de pildă contradicțiile stării lui sir Gervase din cursul zilei de astăzi, găsirea creionașului colonelului Bury, mărturia domnișoarei Cardwell (care este foarte importantă), mărturia domnișoarei Lingard referitoare la ordinea venirii la cină, poziția în care am găsit fotoliul lui sir Gervase, punga de hîrtie pentru portocale, și — și acesta este lucrul cel mai important — oglinda spartă.

Maiorul Riddle făcu ochii mari.

— Cu asta vreți să-mi spuneți că acest talmeș-balmeș ar avea un sens ?

Poirot îi răspunse încet :

— Sper ca mîine să-i dau un sens acestui talmeș-balmeș...

„Închiriem colaci de salvare"

21

A doua zi Hercule Poirot se trezi de cum se crăpă de ziuă. Dormitorul lui se afla în aripa dinspre răsărit a clădirii.

După ce se dădu jos din pat trase draperia și constată cu mulțumire că soarele răsărise și se anunța o zi frumoasă. Începu să se îmbrace cu grija cotidiană. Terminînd, se înfofoli într-o haină groasă iar în jurul gîtului își înfășură un fular. După aceea ieși din cameră în vîrful picioarelor și intră în salon. Deschise fără zgomot fereastra franceză și sări în grădină.

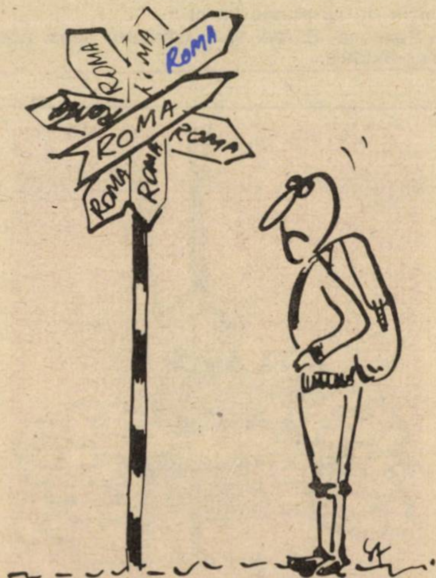
Soarele tocmai se ridicase deasupra orizontului. În văzduh pluteau încă draperii de ceață, dar ceața era a unei dimineți frumoase. Hercule Poirot păși pe cărăruia pavată cu piatră care înconjura casa pînă ajunse la fereastra biroului lui sir Gervase. Acolo se opri și privi.

Chiar din fața geamului se întindea, paralel cu casa, o fișie de iarbă, în fața căreia se afla un strat lat de flori, foarte parfumate încă. Lîngă strat se găsea cărăruia pavată, pe care Poirot tocmai se afla. Iarba se întindea de la cărăruie, peste stratul de flori pînă la terasă. Poirot examină atent iarba după care dădu din cap. Își orientă apoi atenția asupra stratului pe amîndouă laturile lui.

Dădu din nou, foarte încet, din cap. Pe partea din dreapta a stratului erau niște urme clar imprimate în pămînt.

Și cum sta el și le examina cu atenție, auzi deodată un zgomot. Ridică brusc capul.

Deasupra lui se deschise o fereastră. Văzu o legătură de păr roșcat și sub acest nimb de aur recunoscu chipul inteligent al lui Susan Cardwell.

SORIN TRUȘCA

22

— Ce dumnezeu faceți aici așa de dimineață, domnule Poirot ? Detectivați chiar cu noaptea-n cap ?

Poirot se înclină foarte corect.

— Bună dimineața, **mademoiselle...** Da, exact cum ați spus. Aveți în față un detectiv, aș îndrăzi să afirm — în plină acțiune de detectivare, cum spuneți.

Spusele lui sunau oarecum hazliu. Susan își lăsă capul pe unul din umeri.

— Asta nu trebuie să uit s-o trec în „Memoriile" mele, sublinie ea. Pot să cobor să vă ajut ?

— Aș fi foarte fericit dacă ați face-o...

— La început am crezut că sînteți un hoț. Dar pe unde ați ajuns aici ?

— Pe fereastra salonului.

— Un moment. Într-o clipă voi fi jos.

Se ținu de cuvînt. Aparent i se păru că Poirot se afla în același loc și în aceeași poziție în care îl văzuse ea.

— V-ați trezit foarte de dimineață, **mademoiselle,** nu-i așa ?

— N-am dormit ca lumea. Tocmai pe mine m-a lovit sentimentul pe care oamenii îl au uneori la cinci dimineața.

— De fapt, nu-i chiar atît de devreme.

— Eu am senzația că parcă ar fi. Iar acum, stimate superdetectiv, după ce ne uităm ?

— Priviți urmele, domnișoară.

— Sînt cîteva.

— Patru, preciză Poirot. Fiți atentă, am să vi le arăt. Două orientate spre fereastră, două dinspre fereastră.

— Ale cui or fi ? Ale grădinarului ?

— Domnișoară, domnișoară... Astea sînt urme lăsate de niște pantofi fini de femeie. Uitați, convingeți-vă singură. Dar să călcați lîngă ele, vă rog.

Susan rămase nehotărîtă apoi călcă pămîntul în locurile pe care i le arătă Poirot. În picioare avea pantofi mici cu tocuri înalte, din piele maron închis.

— Vedeți, ai dv. sînt aproape de aceeași mărime. Aproape, dar nu de aceeași. Poate sînt ale domnișoarei Chevenix-Gore, poate ale domnișoarei Lingard, poate chiar ale lui Lady Chevenix-Gore.

— Ale lui Lady Chevenix-Gore nu pot fi, ea are niște picioare atîtica. Iar domnișoara Lingard are în picioare niște comédii de încălțări cu tocul jos.

— Atunci urmele sînt ale domnișoarei Chevenix-Gore. Da, da, îmi amintesc că a spus că aseară a fost în grădină.

Poirot se întoarse din nou lîngă casă.

— Continuăm să cercetăm ? întrebă Susan.

— Bine-nțeles. Să mergem acum în biroul lui sir Gervase.

Plecă primul, Susan Cardwell urmîndu-l.

Camera era în aceeași stare în care o lăsaseră aseară. Poirot trase draperiile, făcînd să intre lumina zilei.

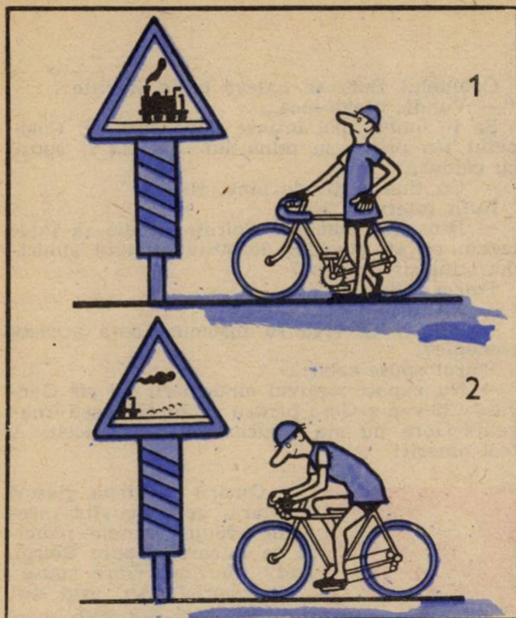
Se uită afară timp de cîteva clipe, apoi zise:

— Presupun că nu aveți prea multe cunoștințe prin răufăcători.

Susan Cardwell dădu din cap.

— Din păcate nu, domnule Poirot.

— Din cîte știu nici comisarul șef nu este în relații prietenești cu ei. Contactele lui cu lumea răufăcătorilor au fost totdeauna strict oficiale. Cu mine situația-i alta. Cîndva discutam foarte prietenos cu ei. Mi-au spus lucruri interesante despre fereastra franțuzească — mi-au trădat

un truc care poate fi foarte util dacă închiderea geamului este destul de liberă.

În timp ce vorbea răsuci clanța, tija ieși din orificiul său și se fixă în podea. Poirot putu astfel deschide spre sine ambele părți ale ferestrei. Poirot le deschise apoi le închise la loc, dar nu răsuci clanța astfel încît tija nu mai căzu. Dădu drumul clanței, așteptă o clipă după care cu o lovitură rapidă și energică lovi cam la mijlocul tijei. Lovitura bruscă făcu ca tija să cadă în gaura din podea în timp ce clanța se răsuci de la sine.

— Vedeți, **mademoiselle ?**

Susan deveni vizibil palidă.

— Acum fereastra e închisă. Nu este posibil **să intri** în cameră cînd fereastra este închisă, dar este posibil **să ieși** din cameră, să închizi din afară fereastra, iar tija să cadă în orificiul ei răsucind totodată clanța. Fereastra e închisă ca lumea și oricine se uită la ea poate băga mîna în foc că e închisă pe dinăuntru.

— Asta-i..., zise domnișoara Susan cu glas tremurat. Așa... s-a întîmplat aseară ?

— Cred că da, domnișoară.

— Nu cred nici un cuvînt din tot ce spuneți ! strigă sălbatec fata.

Poirot nu-i răspunse. Traversă camera spre cămin apoi se întoarse brusc.

— Domnișoară, am nevoie de dv. ca martor. Mai am deja un martor, pe domnul Trent. El m-a văzut aseară cînd am găsit cioburi mici din oglindă. I-am spus-o și lui. Le-am lăsat acolo unde se aflau, pentru poliție. I-am spus și comisarului șef cît de importantă este cheia pe care o reprezintă această oglindă. Numai că el n-a reacționat nicicum. Dv. sînteți acum martoră că pun aceste cioburi din oglindă (despre care i-am atras atenția domnului Trent) într-un pliculeț... Așa... Și scriu pe el... așa... și-l lipesc. Sînteți martoră, domnișoară, da ?

—D-da... dar... dar eu nu știu ce vrea să însemne asta...

Poirot trecu în cealaltă parte a încăperii. Se opri în fața biroului și privi oglinda spartă de pe peretele de vizavi.

— Am să vă spun ce înseamnă, **mademoiselle.** Dacă aseară ați fi stat aici și v-ați fi uitat în această oglindă, l-ați fi văzut pe asasin...

23

Ruth Chevenix-Gore, acum Ruth Lake, veni la fix la micul dejun. Hercule Poirot se afla în hol. O luă deoparte înainte de a intra în sufragerie.

— Trebuie să vă întreb ceva, **madame.**

— Da ?

— Aseară ați fost în grădină. Ați călcat cumva pe stratul de flori din fața ferestrei biroului lui sir Gervase ?

— Da, de două ori, răspunse Ruth privindu-l.

— Ah ! De două ori ! Cum adică de două ori ?

— Prima dată am rupt steluțe. Așa... pe la șapte.

— Nu-i o oră cam nepotrivită pentru ruptul florilor ?

— Ba da, dar așa a fost. Am pus flori prin camere ieri dimineață, dar, după ceai, Vanda mi-a zis că florile din sufragerie nu mai sînt frumoase.

— Deci mama v-a cerut să duceți acolo flori proaspete ? Așa este ?

— Da, am ieșit în grădină cu puțin timp înainte de șapte. Le-am luat de pe stratul acela pentru că rar trece cineva pe lîngă el și pentru că nu-l deterioram prea mult.

— Bine-nțeles, bine-nțeles... Dar a doua oară ? Dv. ați mai fost odată acolo, parcă așa ați spus...

— Da, chiar înainte de cină. Mi-am vărsat puțină briantină pe haine — exact lîngă umăr. N-aș fi vrut să le mai îmbrac pentru că nici una dintre florile mele nu mergeau cu culoarea lor galbenă. În această situație mi-am amintit că am văzut niște trandafiri tîrzii atunci cînd am rupt steluțele. Așa că am dat fuguța pînă afară, am rupt un trandafir și mi l-am pus la umăr.

Poirot îi acompanie spusele dînd din cap.

— Da, mi-amintesc că aseară aveați un trandafir la umăr. Cînd l-ați rupt, **madame ?**

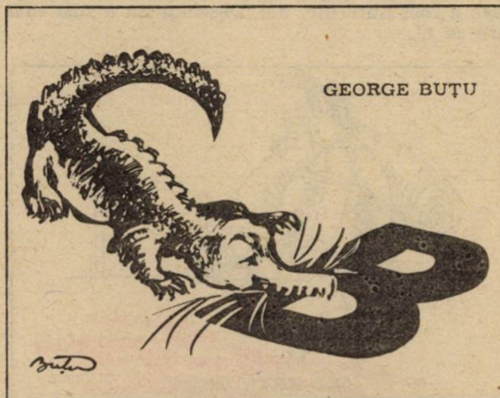
— N-aș putea spune cu precizie.

— Dar este extrem de important, **madame.** Gîndiți-vă, amintiți-vă...

Ruth ridică din sprîncene. Îl privi în fugă pe Poirot apoi își întoarse privirea de la el.

— Exact nu vă pot spune, zise în cele din urmă. Trebuie să fi fost... așa... să fi fost pe la opt și cinci. Exact cînd mă întoarceam pe lîngă casă am auzit gongul și împușcătura aceea... M-am grăbit pentru că îmi închipuiam că era al doilea gong și nu primul.

— Ah ! Așadar dv. ați crezut că... Și n-ați încercat fereastra de la birou atunci cînd ați fost la stratul cu flori ?

19*

— Ca să spun drept, am încercat-o. Mi s-a părut că era deschisă şi că pe fereastră ar fi mai repede. Era însă închisă.

— Cu asta se limpezesc toate. Vă felicit. **madame.**

Se uită la el neînţelegîndu-l.

— Ce vreţi să spuneţi ?

— Că aveţi explicaţii pentru toate : pentru bucata de lut de pe pantofi, pentru urmele de pe strat, pentru amprentele digitale de partea exterioară a ferestrei. Ceea ce era foarte necesar.

Mai înainte ce Ruth să-i poată răspunde, pe scări veni în fugă domnişoara Lingard. Pe faţă avea nişte urme roşii ciudate iar cînd îi văzu pe Poirot şi Ruth zise inecîndu-se :

— Iertaţi-mă, se intîmplă ceva ?

— Cred că domnul Poirot a înnebunit ! zise Ruth malițioasă.

Şi se îndrepta hotărîtă spre sufragerie.

Domnişoara Lingard se întoarse nedumerită spre Poirot. Aceasta se mulţumi să dea din cap.

— O să lămuresc totul după micul dejun. Aş vrea ca la ora zece să fie strînşi toţi în biroul lui sir Gervase.

Repetă această dorinţă şi cînd intră în sufragerie.

Susan Cardwell se uită la Poirot apoi la Ruth. Cînd Hugo întrebă : „Ce este ? În ce constă gluma ?“ ea îl lovi scurt în şold iar el tăcu mîlc.

După ce luă micul dejun, Poirot se ridică şi se îndreptă spre uşă. Ajuns lîngă ea se întoarse şi scoase din buzunar un ceas mare de modă veche.

— E zece fără cinci. La zece — în birou.

24

Poirot îşi făcu privirea roată. Cercul feţelor curioase se uita fix la el. Erau prezenţi toţi, cu o singură excepţie... Dar chiar în clipa aceea excepţia intră în încăpere. Lady Chevenix-Gore intră cu paşi moi, alunecaţi. Părea distrusă şi nesănătoasă.

Poirot împinse spre ea un fotoliu mare, iar ea se aşeză.

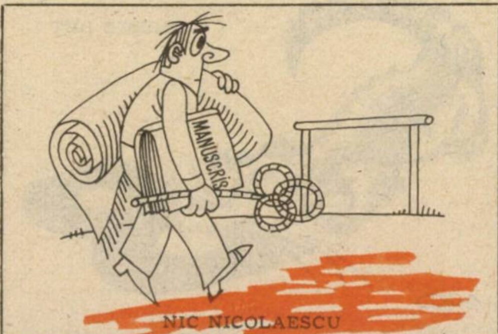
Privi oglinda spartă, se cutremură şi îşi roti puţin fotoliul.

— Gervase e încă aici, spuse ea. Nefericitul de Gervase... În curînd va fi liber.

Poirot îşi drese glasul, apoi zise :

— V-am cerut tuturor să vă adunaţi aici pentru a asculta adevărul despre sinuciderea lui sir Gervase.

— Destinul... spuse lady Chevenix-Gore. Gervase a fost puternic, dar Destinul lui a fost mai tare ca el.

Colonelul Bury se aplecă puţin inainte:

— Vanda, draga mea...

Ea îi zîmbi, apoi întinse mîna spre el. Colonelul i-o prinse în mîna lui. Femeia îi spuse cu căldură:

— Cu tine e-atît de bine, Ned...

Ruth interveni scurt:

— Din asta, domnule Poirot, trebuie să înţelegem că aţi elucidat definitiv motivul sinuciderii lui sir Gervase?

Poirot dădu din cap.

— Nu, **madame!**

— Atunci ce vrea să însemne toată această comédie?

Poirot spuse calm:

— Nu cunosc motivul sinuciderii lui sir Gervase Chevenix-Gore pentru că sir Gervase Chevenix-Gore nu s-a sinucis. Nu s-a omorît. A fost omorît!

25

— Omorît ? Cîteva glasuri repetară acest cuvînt asemeni ecoului. Fetele năucite se întoarseră spre Poirot. Lady Chevenix-Gore spuse :

— Omorît?! Ah, asta nu! şi dădu încet din cap.

— Aţi spus „omorît“? Cel care întrebă fu Hugo. Imposibil. Fereastra era închisă. Uşa era încuiată pe dinăuntru, iar cheia în buzunar. Cum ar fi putut să fie omorît?

— Nici mai mult nici mai puţin decît cum vă spun: omorît.

— Iar asasinul a fugit pe gaura cheii, nu? întrebă colonelul Bury. Sau pe coş?

— Asasinul a ieşit pe fereastră. Să vă arăt cum.

Şi repetă trucul cu fereastra franţuzească.

— Vedeţi?, spuse. Aşa s-au întîmplat lucrurile. De la bun început am considerat că sir Gervase nu s-a sinucis. Suferea de-un egoism exacerbat, iar oamenii din această categorie nu se sinucid.

Şi-apoi mai este vorba şi de alte lucruri. S-ar părea că, cu puţin înaintea morţii, sir Gervase s-ar fi aşezat la birou, a scris pe o foaie de hîrtie cuvîntul „IERTAŢI-MĂ“ şi-apoi s-a împuşcat. Numai că înaintea acestui ultim gest, dintr-un motiv oarecare, el a rotit fotoliul în aşa fel incît a ajuns cu şoldul lîngă birou. De ce? Aici trebuie să găseşti un motiv. Am început să mă luminez în clipa în care am găsit cioburi mărunte din oglindă zburate pe statuia de bronz...

Mi-am pus întrebarea: cum au ajuns acolo cioburile de oglindă?, iar răspunsul nu s-a lăsat prea mult aşteptat. Oglinda nu a fost spartă cu un glonte, ci cu o lovitură cu statuia de bronz... Oglinda a fost spartă intradins.

Dar de ce? M-am întors spre birou şi am privit fotoliul. Da, am văzut direct. Nici un om nu-şi roteşte scaunul şi nu se apleacă peste spătarul lui înainte de a se împuşca. Totul fusese deci aranjat. Sinuciderea a fost simulată!

Apoi am ajuns la ceva foarte important. Este vorba despre mărturia domnişoarei Cardwell. Domnişoara Cardwell se grăbea aseară pe scări în jos pentru că îşi închipuia că bătuse cel de al doilea gong. Dar asta înseamnă că primul gong îl auzise deja.

Şi acum fiţi foarte atenţi : dacă sir Gervase ar fi stat la birou în poziţie normală, în clipa în care s-a împuşcat, unde s-ar fi dus glontele? Ar fi zburat direct pe uşă dacă aceasta ar fi

fost deschisă şi, în cele din urmă, ar fi atins gongul.

Înţelegeţi acum cît de importantă este mărturia domnişoarei Cardwell? Nimeni nu a auzit primul gong, dar camera ei se află exact deasupra acestui birou, ea avînd în felul acesta cea mai bună posibilitate de a auzi bătaia gongului. Ar fi fost doar un singur zgomot, vă amintiţi.

Sinuciderea nu putea fi luată deci în considerare. Un om mort nu se poate ridica să închidă uşa, să o încuie şi să-şi ia apoi poziţia corespunzătoare în fotoliu! A mai fost deci încă cineva, cineva a cărui prezenţă nu reprezenta pentru sir Gervase ceva extraordinar sau surprinzător. Cineva care şedea lîngă el şi discuta cu el. Sir Gervase era dăruit cu totul scrisului. Asasinul i-a apropiat pistolul de tîmpla dreaptă şi a tras. Crimă perfectă! Apoi repede la treabă! Asasinul şi-a tras repede mănuşile. Uşa este încuiată, iar cheia băgată în buzunarul lui sir Gervase. Dar dacă cineva a auzit zgomotul gongului? Atunci acest cineva trebuie să-şi dea seama că atunci cînd s-a auzit împuşcătura uşa trebuie să fi fost deschisă, nicidecum închisă. Din această cauză asasinul a răsucit fotoliul, a aşezat cadavrul în poziţie corăspunzătoare, apasă pe trăgaci şi sparge intenţionat oglinda. După aceea iese pe fereastră şi o trînteşte pentru ca tija să cadă singură, după care păşeşte pe iarbă sau pe stratul cu flori, unde urmele ar putea fi şterse mai tîrziu. După care ocoleşte casa şi ajunge în salon.

Poirot tăcu o pauză apoi continuă.

— Un singur om se afla în grădină în momentul în care s-a auzit împuşcătura. Acest om a lăsat amprentele picioarelor pe stratul cu flori şi amprentele digitale pe partea exterioară a ferestrei.

Poirot se îndreptă spre Ruth.

— Şi aveaţi şi un motiv, nu ? Tatăl dv. aflase despre căsătoria încheiată în taină. Avea de gînd să vă dezmoştenească...

— Minciună ! Glasul lui Ruth răsună clar şi categoric. În toată această explicaţie a dv. nu-i nici măcar un singur cuvînt adevărat. E o minciună de la început pînă la sfîrşit !

— Dovezile împotriva dv. sînt foarte puternice, **madame.** Juriul poate să vă creadă, poate nu.

— N-o să fie nevoie de nici un juriu !

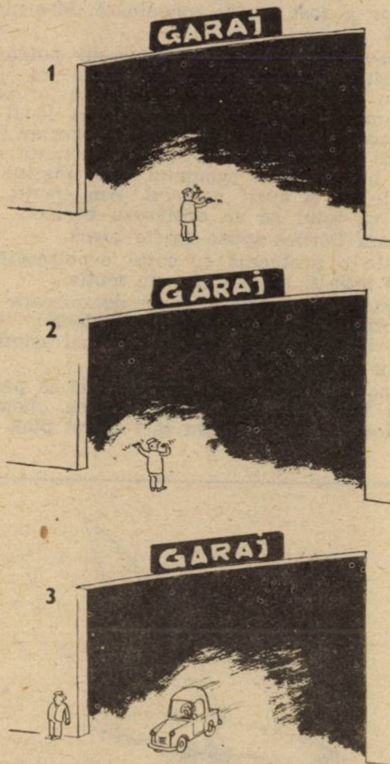
26

Rămaseră o clipă cu toţii năuciţi apoi se întoarseră. Domnişoara Lingard stătea în picioare. Tremura toată.

— Eu l-am împuşcat. Recunosc. Am avut motivele mele. Eu... am aşteptat un timp. Domnul Poirot are dreptate. Am intrat după el aici, înăuntru. Pistolul îl luasem mai înainte din sertar. Stăteam lîngă el şi discutam despre cartea aceea — şi l-am împuşcat. Imediat după ora opt. Glontele atinsese gongul. Niciodată nu mi-a trecut prin cap că un glonte poate trece atît de repede prin capul unui om. Nu era încă timpul să ies în coridor. Am încuiat uşa iar cheia i-am pus-o în buzunar. Apoi am rotit fotoliul, am spart oglinda, am scrijelit pe hîrtie cuvîntul acela, am ieşit pe fereastră şi am închis-o exact aşa cum a arătat domnul Poirot. Am intrat apoi pe strat şi am nivelat urmele cu o cutiuţă pe care o pregătisem mai înainte. Am luat-o apoi pe lîngă casă şi am intrat în salon. Fereastra am lăsat-o deschisă. Nu ştiam că Ruth ieşise şi ea pe

— Dacă nici acum nu înţelegi să laşi dracului televizorul, plec la mama!

aceeaşi fereastră. Ea a ocolit casa prin partea din faţă, în timp ce eu am înconjurat-o prin cea din spate. Trebuia să arunc cutiile în şopron, înţelegeţi. Am aşteptat acolo pînă nu am mai auzit paşii cuiva coborînd pe scări, apoi pe Snell care mergea să bată gongul. Apoi...

Se uită la Poirot.

— Dv. nu ştiţi ce am făcut după aceea?

— Ba da, ştiu. Am găsit punga în coşul pentru hîrtii. Ideea asta a dv. a fost foarte abilă. Aţi umflat punga apoi aţi pocnit-o. Asta a produs un zgomot suficient. Aţi aruncat apoi punga la coş şi aţi plecat repede spre hol. Prin aceasta aţi acreditat ideea sinuciderii asigurîndu-vă şi un alibi. A rămas însă ceva care vă făcea greutăţi : nu aţi avut timp să ridicaţi glontele tras, care trebuie că zăcea undeva lîngă gong. De aceea era necesar să găsiţi în birou, în apropierea oglinzii. Nu ştiu însă cînd v-a venit ideea cu creionaşul colonelului...

— Îndată după ce ne-am strîns cu toţii în hol, spuse domnişoara Lingard. Am fost surprinsă cînd am văzut-o pe Ruth în cameră. Mi-am dat seama că trebuie să se fi întors din grădină pe fereastră. După aceea am văzut pe masa de bridge creionaşul colonelului. I-am dat drumul în poşetă fără să stau pe gînduri şi fără ca cineva să bage de seamă. Mai tîrziu, dacă cineva m-ar fi văzut ridicînd glontele aş fi putut spune că nu era glonte ci creionaşul respectiv. Glontele l-am aruncat în timp ce dv. examinaţi cadavrul. Eram însă foarte bucuroasă că mi-a venit ideea cu creionaşul.

— Dar a fost foarte ingenioasă. M-a-ncurcat perfect.

— Mi-a fost teamă că cineva ar putea auzi împuşcătura adevărată, cu toate că ştiam că erau cu toţii închişi în camerele lor pentru a se îmbrăca. Servitorimea era la locul ei. Domnişoara Cardwell era singura care ar fi putut auzi împuşcătura, dar ea ar fi putut crede foarte bine că era zgomotul unei maşini. În realitate ea a auzit gongoul. Am crezut... am crezut că totul se va desfăşura perfect.

Domnul Forbes spuse foarte exact.

— Este o problemă cu totul neobişnuită. Ca şi cînd n-ar fi existat nici un motiv...

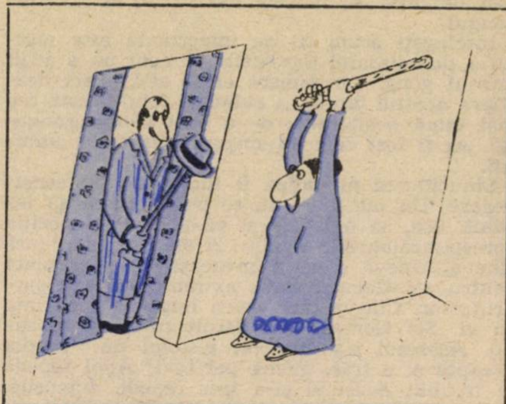
— Există un motiv... spuse domnişoara Lingard. Apoi adăugă cu voce sălbatecă : Acum duceţi-vă şi chemaţi poliţia. Ce mai aşteptaţi?

Poirot spuse calm :

— Dacă aţi vrea să fiţi amabili şi să părăsiţi cu toţi încăperea... Domnule Forbes, chemaţi-l pe maiorul Riddle, eu am să-l aştept pînă vine.

MIHAI PANZARU-PIM

27

Ieşiră toţi din birou, încet, unul cîte unul. Încurcaţi, nepricepînd nimic, zguduiţi, aruncau priviri contrariate spre doamna care stătea dreaptă cu părul cărunt frumos pieptănat.

Ruth ieşi ultima. Rămase nedecisă între uşi.

— Eu pur şi simplu nu înţeleg. Vorbea malitios, întrebător ca şi cînd l-ar fi învinuit pe Poirot. Acum cîteva clipe afirmaţi sus şi tare că eu l-am ucis!

— Nu, nu, dădu el din cap. Eu n-am crezut nicodată una ca asta.

Ruth părăsi încet uşa.

Poirot rămase doar cu doamna aceasta corectă, între două vîrste, care îşi recunoscuse crima gîndită cu inteligenţă şi sînge rece.

— Nu, spuse domnişoara Lingard, n-aţi crezut că ea a făcut-o. Aţi învinuit-o numai pentru a ajunge la mine. Nu-i aşa că am dreptate?

Poirot se aplecă, semn că da.

— Dacă tot aşteptăm, continuă domnişoara Lingard, poate aţi putea să-mi spuneţi, printre altele, de ce aţi început să mă suspectaţi.

— Din mai multe motive. Mai întîi informaţiile pe care le-aţi dat despre sir Gervase. Un om mîndru ca el nu şi-ar fi ponegrit niciodată nepotul în faţa unui străin, mai ales în faţa cuiva de poziţia dv. Prin asta aţi vrut să sprijiniţi teoria despre sinucidere. Aţi exagerat şi atunci cînd aţi arătat că motivul sinuciderii l-a constituit oarecari neplăceri legate de Hugo Trent. Sir Gervase n-ar fi spus ceva asemănător unui străin.

După aceea a fost obiectul acela pe care l-aţi ridicat de jos şi foarte importanta realitate că v-aţi referit la faptul că Ruth a venit în salon direct din grădină. Şi-apoi am găsit şi punga de hîrtie — adică un obiect care nicicînd n-ar fi ajuns în coşul din salonul unei case cum era Hamborough Close! Dv. aţi fost singurul om aflat în salon atunci cînd s-a auzit „împuşcătura". Trucul cu punga de hîrtie demonstrează că el a fost făcut de o femeie isteaţă, dar asupra căreia a căzut totul pînă la urmă. Şi strădania de a arunca bănuiala asupra lui Hugo şi de a o ţine pe Ruth departe, în siguranţă.

— Dv. cunoaşteţi motivul? întrebă femeia cu părul cărunt.

— Cred că da. Fericirea lui Ruth — ăsta a fost motivul! Aş spune că aţi surprins-o cu

John Lake şi v-aţi dat seama ce şi cum. Şi-apoi aveaţi acces liber la hîrtiile lui sir Gervase, aţi ajuns desigur şi la schiţa testamentului nou potrivit căruia Ruth urma să fie dezmoştenită în cazul că nu se va căsători cu Hugo. Asta v-a determinat să luaţi legea în propriile mîini. Aţi folosit ocazia că sir Gervase mi-a scris, mai mult ca sigur că aţi văzut copia scrisorii. Nu ştiu, ce sentiment ciudat de bănuială l-a determinat să scrie singur acea scrisoare? Desigur, bănuiala că fie Burrows, fie Lake îl fură sistematic. Dv. aţi folosit toate astea şi aţi înscenat sinuciderea, susţinînd părerea că sir Gervase se afla într-o stare de mare tulburare pentru ceva în legătură cu Hugo Trent. Mi-aţi trimis o telegramă şi aţi inventat că sir Gervase a spus că voi veni „prea tîrziu".

Domnişoara Lingard spuse cu sălbăticie în glas:

— Gervase Chevenix-Gore a fost un tiran, un snob şi în îngîmfat! Nu puteam permite ca el să distrugă fericirea lui Ruth!

— Ruth este fiica dv.? întrebă Poirot foarte răspicat.

— Da, e fiica mea. M-am gîndit tot timpul la ea. Cînd am auzit că sir Gervase caută un ajutor pentru scrierea istoriei neamului lui m-am folosit de acest prilej. Tînjeam să-mi văd copilul. Ştiam că lady Chevenix-Gore n-o să mă recunoască. Sînt ani buni de atunci, eram tînără şi frumoasă în anii aceia. După aceea mi-am schimbat numele. În afară de asta lady Chevenix-Gore este suficient de distrată pentru a mai şti şi unele lucruri exacte. Pe ea am iubit-o, dar am urît neamul Chevenix-Gorilor. Se purta cu mine parcă-aş fi fost o zdreanţă. Iar acum Gervase a vrut să distrugă viaţa lui Ruth cu mîndria şi egoismul lui. Eu însă am hotărît că fiica mea trebuie să fie fericită. Şi ea va fi fericită, atîta vreme cît nu va afla despre existenţa mea!

Era aceasta o implorare, nu o întrebare.

Poirot o încredinţă dînd aproape imperceptibil din cap.

— De la mine nu va afla nimeni.

Doamna Lingard spuse uşurată:

— Vă mulţumesc.

După aceea a venit poliţia şi iarăşi a plecat. Poirot privi pe Ruth Lake cum se plimba prin grădină împreună cu soţul ei.

Femeia se întoarse întrebătoare spre el.

— Dv. chiar aţi crezut, dumnule Poirot, că eu am făcut-o?

— Ştiam, **madame**, că dv. nu aţi fi putut-o face. Erau steluţele acelea la mijloc...

— Steluţe? Nu înţeleg.

— **Madame**, pe strat erau patru urme. Numai patru. Dacă aţi fi rupt flori, numărul urmelor ar fi fost mai mare. Asta inseamnă că între prima şi cea de a doua vizită a dv. cineva a netezit urmele. Iar asta n-ar fi putut-o s-o facă decît asasinul, iar pentru că urmele dv. nu au fost netezite, asasinul nu puteaţi fi dv. Aţi fost exclusă automat...

Faţa lui Ruth se însenină.

— Ştiţi, poate părea groaznic, dar îmi pare rău de această sărmană doamnă. La urma urmelor ea a recunoscut pentru a nu fi eu arestată — sau — poate aşa a crezut... A fost... destul de nobilă... în felul ei. Cumplit, nu pot crede că va fi condamnată pentru crimă.

Poirot spuse:

SORIN POSTOLACHE

— Nu vă faceţi griji, n-o să se ajungă pînă acolo. Doctorul mi-a spus că are probleme grave cu inima. Mai are de trăit doar cîteva săptămîni.

— Doamne, cît aş vrea să ştiu pentru ce a făcut-o...! zise Ruth.

În româneşte de Gh. Cimpoeru

PETER CHEYNEY

SINUCIDERE PERFECTĂ

etlin se hotărî : urma să-l ucidă pe Tommy Varne, pur și simplu pentru că nu exista altă soluție ! La început doar cochetă cu ideea. Ca toată lumea citise zeci de romane polițiste cu ucigași care scăpaseră, sau erau cît pe-aci să scape nepedepsiți, și i se părea că dacă pînă la urmă erau, totuși, descoperiți și arestați, faptul se datora, în majoritatea cazurilor, propriei lor neglijențe în „modus operandi".

Mai credea că ucigașii se pripesc întotdeauna și nu-și plănuiesc minuțios crima ; sau le scapă vreun punct esențial, sau sînt neatenți în executarea faptei.

Getlin se hotărî să se dedice crimei sale fără grabă. Știa exact cum trebuie să procedeze.

Getlin și Varne erau prieteni de mulți ani. Toți locuitorii orășelului de provincie în care trăiau considerau prietenia lor exemplară. Lumea credea că Getlin și-a consumat ultimii trei sau patru ani încercînd să-l convingă pe Varne să renunțe la băutură. Ceea ce nu se știa era că Getlin îi furase cu ani în urmă iubita lui Varne și din acel moment începuse căderea lui Tommy Varne. Numai că Tommy nu împărtășise nimănui adevărul.

Deși pretindea că face tot ce-i stă în putință să-l oprească pe Varne de la băut, Getlin, de fapt, îl încuraja, avînd însă întotdeauna grijă s-o facă în circumstanțe care nu dădeau de bănuit.

Încă de la începutul crizelor alcoolice săptămînale în care se abandonase Varne, atunci cînd era mai ușor de „manevrat", Getlin îl convinsese să-i avanseze unele sume de bani. Din nefericire, pe măsură ce se afunda mai mult în alcool, Tommy devenea din ce în ce mai puțin maleabil.

Acum venise vremea cînd cerea să i se returneze banii.

Mersese atît de departe, încît îi scrisese lui Getlin o notă prin care își cerea scuze că se vedea nevoit să amenințe un vechi prieten, dar, dacă cele 700 de lire pe care Getlin le primise de la el în ultimii trei ani nu-i erau înapoiate urgent, ieșea scandal.

Mai mult, Getlin nu-l plăcea pe Varne. Nu-l plăcuse niciodată. Dincolo de suprafața

faimoasei lor prietenii, Getlin ascunsese în fundul sufletului o ură hotărîtă pentru prietenul său.

În scurt timp, ideea uciderii lui Varne părea cît se poate de simplă și, de fapt, chiar amuzantă. Getlin știa exact cum s-o facă. În orice caz, nimeni n-ar putea crede vreodată că Tommy Varne a fost ucis. Lumea va crede că s-a sinucis și în sprijinul acestei teorii evidente va veni însuși Varne, care, în timpul bețiilor sale, informase pe toată lumea că s-a săturat de viață și că și-o va lua cu mîna lui într-o bună zi, în timpul uneia din crizele depresive care se repetau tot mai des.

Primul lucru pe care l-a făcut Getlin, prima mișcare în complotul criminal, gîndit în amănunțime, a fost în ziua de Crăciun, cu zece luni în urmă, cînd i-a făcut cadou lui Tommy o haină de casă nouă. Haina era dintr-o stofă grea de lînă și avea un cordon din mătase foarte gros și rezistent. Getlin știa că Varne era prea leneș pentru a se mai chinui să-și lege cordonul la haină, drept care și-l va scoate din găici și îl va arunca într-un colț din dormitorul său în care domnea haosul. El făcu întocmai și, într-una din zile, rizînd de dezordinea lui Tommy, Getlin luă cordonul și-l agăță în cîrligul din spatele ușii de la dormitor, unde a și rămas din acel moment.

Varne locuia singur într-o căsuță de la periferia orașului. Zilnic venea o femeie la curățat. Ajungea de obicei la 8 dimineața și pleca pe la cinci. Avea o cheie pentru intrarea din față. Varne avea, bineînțeles, cheia lui, iar Getlin avea și el o cheie, pe care i-o dăduse Varne. Spunea că-i plăcea ca Getlin să poată intra oricînd voia. Faptul că Getlin avea această cheie era cunoscut, dar el nu considera că ar avea vreo importanță în complot.

Varne intra în crize alcoolice practic la fiecare sfîrșit de săptămînă, mai exact vineri seara cînd termina afacerile — afaceri care, din neglijența sa, mergeau în pierdere. Pînă sîmbătă seara devenea de obicei „un caz".

La 11 seara părăsea circiuma, se îndrepta clătinîndu-se spre un „club" al cărui membru era, de unde pleca la 12, total abrutizat și aproape complet inconștient. Cu mers nesigur, se îndrepta spre casă. Cîteodată era atît de beat, încît nu putea nici măcar să introducă cheia în broască. De multe ori fusese găsit a doua zi dimineață, dormind în prag.

Getlin își dădu seama că venise timpul să acționeze. Varne se dovedise extrem de dificil în ultima perioadă și bea mai mult ca niciodată. De trei sau patru zile spusese la zeci de oameni că-i e scîrbă de viață. Getlin hotărî că lui Varne îi sunase ceasul „să se sinucidă".

ra sîmbătă seara și în data de 13 a lunii. Cu inima strînsă, Getlin își spuse că va fi o zi foarte ghinionistă pentru Varne.

La ora 7, Getlin îi spuse menajerei că are o migrenă și că stă întins o oră, două înainte să plece spre Thetterley. Obișnuia să se plimbe prin Thetterley sîmbătă seara, plimbare care dura de obicei trei ore. Cîteodată dura numai două ore și trei sferturi și întotdeauna mergea pe drumurile sau potecile din zona publică. Rareori întîlnea pe cineva la dus sau la întors.

Bineînțeles că nu intenționa să pornească spre Thetterley! Dar știa că menajera lui se culca la zece jumătate. Probabil va dormi la întoarcerea lui.

Getlin se sculă la ora nouă și se spălă. Își puse în buzunar o pereche de mănuși, șapca pe cap, luă bastonul din lemn de frasin pe care-l folosea la mers și porni.

O luă pe strada principală, traversă podul și se îndreptă spre zona publică. Se simțea fericit și pe deplin sigur că totul va fi încununat de succes.

La ora 10, se abătu din cărare spre dreapta și o porni pe cîmp.

La 11,15, după ce înconjurase jumătate din oraș, se opri în crîngul de lîngă dealul Mell. La picioarele lui, chiar la capătul străzii răzlețe, se afla locuința lui Varne.

Furișîndu-se în umbra gardului, Getlin porni în direcția casei. Avea noroc. Nu trecu pe lîngă nimeni. Nu văzu pe nimeni.

La 11,30 introduse încet cheia — își pusese mai înainte mănușile — în ușa din față a casei lui Varne și intră. Ascultă un moment, dar, după cum se așteptase, nu se auzi nimic. Casa era pustie.

Getlin rămase pe întuneric în vestibul, zîmbindu-și mulțumit, apoi începu să urce scările spre dormitorul lui Varne. Își alese această cameră de așteptare pentru că prin fereastra care dădea spre stradă putea să aprecieze exact starea omului pe care-și propusese să-l ucidă.

Se așeză pe scaunul de lîngă fereastră, în întuneric. Rămase cu mănușile ca să nu riște să lase, cumva, amprente. După un timp, se gîndi la ceva. Traversă, cu grijă, camera, pe întuneric, și pipăi în dosul ușii să vadă dacă sfoara de la halat mai era acolo. Era.

Zîmbi din nou și se întoarse la postul de observație de lîngă fereastră.

Era 12,30 cînd Getlin îl zări pe Varne întorcîndu-se acasă.

Varne era într-o stare proastă. Se clătina rău. Căzu o dată și îi trebuiră două-trei minute pînă să se ridice. Se mai bălăbăni cîțiva pași și apoi se sprijini de un zid.

Getlin își spuse că, probabil, Tommy Varne băuse mult.

Varne, care se adunase suficient pentru a se lipsi de sprijinul peretelui, aprecia acum cei 25 de yarzi care-i mai rămăseseră pînă la ușa din față. Bîjbîia după buzunarul de la vestă pentru cheie. Nici măcar nu-și putea găsi buzunarul. Stătea acolo — acum la numai 15 yarzi de ușă — încercînd să găsească buzunarul derutant.

Getlin se gîndi repede. Prevăzuse o astfel de posibilitate. Prevăzuse că Varne ar putea fi prea beat ca să descuie ușa și ar putea, cum mai făcuse înainte, să adoarmă în prag. Acest lucru nu prea-i convenea lui Getlin.

Străbătu camera, deschise ușa, coborî scările, merse în

vîrful picioarelor spre intrare și trase zăvorul. Apoi așteptă, pe întuneric, în vestibul.

Peste cîteva clipe, Varne se năpusti asupra ușii, care cedă. Căzu în vestibul. Getlin se îndreptă repede spre ușă și o închise. Apoi îl luă pe Varne de braț și-l ajută să urce scările spre dormitor.

Îl rezemă pe Varne de perete, străbătu camera și aduse canapeaua. Puse canapeaua în dreptul ușii cam la două picioare depărtare de ea.

Apoi îl luă pe Varne, care se mai sprijinea, stupid, de perete, și îl împinse pe canapea. Cu un sughiț, Varne se întinse cît era de lung, răsuflînd greu și în stare aproape totală de inconștiență.

Getlin îl percheziționă sistematic. Voia să găsească polița de 700 de lire, pe care știa că Varne o purta asupra sa în portofel.

O găsi. Găsi portofelul în buzunarul interior al hainei lui Varne. Se duse pe coridor și il examină la lumina brichetei. Găsi polița și o puse în buzunarul de la haină. Se întoarse și puse la loc portofelul în haina lui Varne.

Își zîmbi pe întuneric. Totul decurgea conform planului.

Se duse la ușă prin spatele canapelei și găsi cordonul de la halat. Legă strîns un capăt de cîrligul de haine. Aruncă celălalt capăt peste speteaza canapelei.

Deschise ușa ca să permită cordonului să atîrne moale. După aceea, legă celălalt capăt al funiei de mătase în jurul gîtului lui Varne, care, sforăind, nici nu mișca.

Veni și fapta cea mare. Folosindu-se de toată puterea de care era în stare, Getlin îl ridică, il trase și-l împinse pe Varne, pînă cînd acesta ajunse în genunchi pe canapea. Apoi, ținînd ușa din spatele canapelei întredeschisă cu piciorul, împinse canapeaua spre ușă.

Stînd în genunchi pe canapea, Varne avea tendința să cadă înainte cu lațul în jurul gîtului. Getlin știa că în momentul în care se va strecura pe ușă și o va închide în urma lui, Varne va cădea. Nu va fi în stare să-și miște genunchii îndoiți de pe canapea. Se va strangula în nici două minute.

Dar cînd va fi găsit, va prezenta imaginea unei sinucideri, sinuciderea unui om beat, care a împins canapeaua spre ușă, și-a pus lațul de gît și s-a aruncat înainte.

Getlin prinse ușa cu ambele mîini și se aruncă prin deschidere în coridor. Apoi prinse clanța din afară și trase ușa cu toată puterea. Simți din presiunea de pe partea cealaltă că planul reușise.

Coborî scările, întredeschise puțin ușa de la intrare și privi. Strada era pustie.

Getlin se strecură afară, pierzîndu-se în întuneric.

Nu-i mai rămăsese decît să ardă polița.

Era ora 10 dimineața, cînd menajera lui Getlin bătu la ușa dormitorului și îi spuse că un inspector de poliție aștepta jos și dorea să-l vadă imediat.

Getlin spuse că va coborî în cîteva minute. Nu era deloc surprins. Știa exact ce se întîmplase.

Îngrijitoarea lui Varne sosise și descoperise „sinuciderea“. Cînd încercase să deschidă ușa de la dormitorul lui Varne, greutatea atîrnată de cordonul de la halat îi smulsese clanța din mînă. Intrase în cameră, văzuse ce rămăsese din Varne și dăduse fuga la poliție.

Și, bineînțeles, poliția venise la Getlin să-i ia obișnuitul interogatoriu de rutină, pentru că era cel mai apropiat și cel mai bun prieten al lui Varne și pentru că Tommy nu avea rude.

Va fi ușor.

Se îmbrăcă și, fluierînd o melodie — deoarece, desigur, trebuia să fie groaznic de surprins și șocat de veste — coborî scările.

Inspectorul arăta cam ciudat și vorbea cu răceală. Pe Getlin îl miră tonul vocii sale.

— Domnule Getlin, spuse inspectorul. Thomas Varne a fost ucis aseară. L-am găsit azi dimineață spînzurat de cîrligul de pe ușa dormitorului său. Atîrna de marginea unei canapele care fusese împinsă în dreptul ușii. Chirurgul poliției a efectuat o autopsie. El spune că Varne avea în el prea mult alcool ca să fi fost în stare să lege nodul de la ușă și nodul lațului în jurul gîtului. Cele două noduri erau prea bine făcute pentru un om beat. Chirurgul se îndoiește și că Varne ar fi putut să miște canapeaua de-a curmezișul camerei, deși hai să zicem că asta ar fi putut.

Getlin începu să vorbească, însă inspectorul îl întrerupse.

— În locul dumneavoastră, n-aș spune încă nimic, domnule Getlin, zise încet. Apoi continuă : Numai trei oameni au cheie la casa lui Varne, spuse el. Vedeți, ușa n-a fost forțată. Varne avea o cheie, femeia de serviciu una și, ni s-a spus, că și dumneavoastră aveți una.

Tăcu o clipă.

— Îngrijitoarea a fost la Grantstone și a dormit aseară la sora ei, spuse el.

Lui Getlin începu să i se usuce gîtul. Mușchii păreau că i se contractă. Vocea îi suna ciudat cînd începu să vorbească :

— Ei..., zise el. Și ce-i cu asta ? Varne avea cheia lui...

— Nu, nu avea, spuse inspectorul. A scăpat-o aseară pe stradă. Cineva a găsit-o și a adus-o la poliție pe la ora 11. Eram de serviciu la ora aceea. Și a rămas la mine în tot acest timp.

Inspectorul își puse șapca pe cap.

— Rămîne o singură posibilitate : dumneavoastră, domnule Getlin, spuse el. Vă rog să mă însoțiți la post și trebuie să vă previn că de acum înainte orice ați spune poate fi folosit ca dovadă împotriva dumneavoastră...

În românește de
Lidia Todan

